

openbaar onderwijs groep groningen

GRIFFIE	
reg.nr.	450 1342
Ingek.	- 3 JUL 2014
class.	- 207.51
te beh. door:	GR
kople gez. aan:	

Afz. Postbus 744, 9700 AS Groningen
Gemeente Groningen
Leden van de Gemeenteraad
Postbus 20001
9700 PG GRONINGEN

Datum
2 juli 2014

Uw kenmerk

Ons kenmerk
A-14063070

Behandeld door
F. J. Bosma

Onderwerp
Bestuursverslag 2013

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u het bestuursverslag 2013 van de stichting Openbaar Onderwijsgroep Groningen (O2G2) (bijlage). De jaarrekening en het jaarverslag maken hiervan deel uit.

Wij zonden het college van burgemeester en wethouders eveneens het bestuursverslag.

Met vriendelijke groet,
Openbaar Onderwijs Groep Groningen

De heer R. Vinke
Waarnemend voorzitter College van Bestuur

Bijlagen

Pagina
1/1

Bezoekadres
Leonard Springerlaan 39
9727 KB Groningen

Postadres
Postbus 744
9700 AS Groningen
050 368 8800
info@o2g2.nl
www.openbaaronderwijs
groepgroningen.nl
K.v.K. 0116.6995

openbaar onderwijs groep groningen

117 157

..

openbaar onderwijs groep groningen

Jaarverslag 2013

Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen(O2G2)
Postbus 744
9700 AS GRONINGEN

Groningen, 23 mei 2014

openbaar onderwijs groep groningen

Voorwoord door het College van Bestuur bij het Bestuursverslag Openbaar Onderwijs Groep Groningen 2013

Voor u ligt het bestuursverslag van het Openbaar Onderwijs Groep Groningen over 2013. Een bewogen jaar voor onze organisatie, met mooie maar ook trieste momenten. Om met dit laatste te beginnen heeft het familiedrama waarbij Marijn en Jasper, twee leerlingen van onze basisschool De Petteflet in Groningen waren betrokken, ons diep geraakt. Vanuit de school en het ondersteuningsbureau is samen met externen zoveel als mogelijk ondersteund om de medeleerlingen, het team en de ouders op de Petteflet gelegenheid te kunnen bieden uiting te geven aan hun gevoelens.

Het voorgaande heeft een groot relativeringseffect. Desondanks dient in dit voorwoord ook aandacht te worden besteed aan de meer reguliere zaken.

In totaal acht scholen in het primair onderwijs hebben in het afgelopen jaar een positieve beoordeling van de inspectie ontvangen en daarmee het basisarrangement behouden of opnieuw ontvangen. Binnen het voortgezet onderwijs heeft het Heyerdahl college eveneens een positieve beoordeling ontvangen. Voor één school in het primair onderwijs is het arrangement aangepast van zeer zwak naar zwak. Eén andere school heeft een aangepast arrangement ontvangen.

Ook op andere fronten is er op de scholen veel gebeurd. Voor de eerste keer is in samenwerking met SKSG Kinderopvang en IMC Weekendschool de Zomerschool georganiseerd, hebben de leerlingen van het Praedinius Gymnasium de editie 2012 - 2013 van Het Jongeren Lagerhuis gewonnen, zijn tijdens een symposium over Topsport en Onderwijs de nieuwe namen bekend gemaakt van de ambassadeurs van de Topsporttalentschool van het H.N. Werkman College, waaronder oud-leerling en zwemster Ranomi Kromowidjodjo, zijn de leerlingen van het Junior College uit Zuidlaren de grote winnaar geworden van de Energy Challenges 2012-2013 en is op het Kamerlingh Onnes, onderdeel van het Reitdiep College, het 150ste leerjaar van start gegaan.

Verder is in het afgelopen jaar op vele fronten sterk ingezet op de verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. De kwaliteit van het onderwijs heeft een verdere impuls gekregen door het invoeren van een systematiek van de interne audits voor zowel PO als VO. Hierdoor wordt meer de regie gevoerd in het verbeteren van de onderwijskwaliteit en het toepassen van zelfreflectie binnen de scholen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerkrachten PO door invoering van de vaardigheidsmeter. Tevens zijn voor het VO afspraken gemaakt voor de verdere ontwikkeling van onze medewerkers. Om deze ontwikkelingen te ondersteunen is de O2G2 academy opgericht. Binnen deze academy wordt met eigen en externe mensen een gevarieerd aanbod aan cursussen verzorgd. De eerste ervaringen zijn zeer positief, zodat dit in 2014 een vervolg gaat krijgen.

Voor het speciaal Onderwijs is in 2013 gestart met de verdere planvorming voor de toekomst. In 2014 zal ook dit traject verder lopen. In het primair onderwijs zijn het afgelopen jaar twee fusies afgerond. De Annie M.G. Schmidtschool en de Vlint zijn opgegaan in De Sterrensteen. De Dijk en de Doefmat zijn samengevoegd tot De Expeditie. Verder zijn alle directeurs PO en SO van start gegaan met een MD-traject. De Joseph Haydn school heeft het predicaat excellente school behaald. Binnen het voortgezet onderwijs is de overdracht van de VMBO-opleidingen van het Noorderpoort aan het Zernike College een feit.

Op het gebied van huisvesting is voor de Boerhaaveschool een nieuw gebouw gerealiseerd aan de Simmelweisstraat en is een start gemaakt met de nieuwbouw voor de Joseph Haydn. Naast de voorgaande twee is nog gewerkt aan een aantal bouwprojecten. De meest omvangrijke is die van de nieuwbouw van het Zernike College in Haren. Daarvoor gaat in mei 2014 de eerste paal in de grond.

Een uitdaging voor nagenoeg alle geledingen binnen O2G2 is passend onderwijs. In augustus 2014 is de invoering van passend onderwijs gepland. In 2013 zijn hiervoor al veel inspanningen verricht. Deze inzet zal zeker in 2014 ook nog nodig zijn.

Inspectie van het Onderwijs heeft laten weten dat O2G2 met ingang van 1 januari 2013 niet meer onder verscherpt financieel toezicht staat. Dit betekent dat de inspectie van mening is dat O2G2 geen verhoogd financieel risico meer loopt. Echter, het blijft een stevige opdracht om het weerstandsvermogen op het benodigde niveau te krijgen en de exploitatie gezond te houden. Dit vraagt doorlopend om een zorgvuldige afweging bij de aanwending van middelen. Zo is in het voortgezet onderwijs een onderzoek opgestart om te komen tot een meer effectieve en efficiëntere bedrijfsvoering.

openbaar onderwijs groep groningen

Binnen het ondersteuningsbureau is een reorganisatie doorgevoerd. Dit is een intensief traject geweest. Hierbij is een managementteam geïntroduceerd en wordt gewerkt binnen vijf domeinen, te weten: Financiën, control en ICT (FCI), Human resources (HR), Onderwijs en kwaliteit (O&K), Huisvesting en Facilitair en Bestuursondersteuning.

Op het niveau van het College van Bestuur zijn er bestuurlijke wisselingen geweest. Om die reden ook het voorwoord namens de waarnemend voorzitter. Voor de verdere toelichting verwijs ik u graag naar de bijdrage vanuit de Raad van Toezicht.

R. Vinke

Waarnemend voorzitter College van Bestuur

openbaar onderwijs groep groningen

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2013.....	1
1. Organisatie.....	5
1.1. Doelstelling organisatie.....	5
1.2. Kernactiviteiten	6
1.3. Verslag Raad van Toezicht	7
1.4. Geografische gebieden.....	8
1.5. Juridische structuur	9
1.6. Regeling beleggen en belenen	9
1.7. Intern beheersingssysteem	10
1.8. Code goed bestuur	10
1.9. Horizontale verantwoording	10
1.10. Klachten	11
2. Gevoerd beleid	11
2.1. Analyse met het in de begroting opgenomen beleid	11
2.2. Onderwijskundig Primair Onderwijs	11
2.3. Onderwijskundig Voortgezet Onderwijs	17
2.4. Kwaliteit Voortgezet Onderwijs	20
2.5. ICT.....	21
2.6. HRM-beleid	23
2.7. Kengetallen Personeel	30
2.8. Huisvesting	35
2.9. Maatschappelijke/politieke ontwikkelingen	36
2.10. Financieel jaarverslag	37
2.11. Financiële situatie O2G2	40
2.12. Continuïteitsparagraaf	40
2.12.1 Begroting 2014.....	40
2.12.2 Meerjarenbegroting 2014 -2017.....	44
2.12.8 Inbedding Risicomanagement en Intern toezicht	48
2.14. Financiële kengetallen	49
Jaarrekening 2013	50
Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de jaarrekening	54
Effecten & liquide middelen (x € 1.000)	62
Eigen Vermogen (x € 1.000).....	63
Voorzieningen schulden (x € 1.000)	64
Financieel en buitengewoon (x € 1.000).....	73
Segmentatie (x € 1.000).....	74
Verplichte toelichting	75
Overige gegevens	79
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	80
Resultaat bestemming (x € 1.000)	81
Gebeurtenissen na balansdatum	82
Samenwerkingsverband SWV 20.01 PO i.o.	83

openbaar onderwijs groep groningen

1. Organisatie

1.1. Doelstelling organisatie

1.1.1 Visie

'Samen sterk voor goed en innovatief onderwijs'

De Openbaar Onderwijs Groep Groningen is per 1 januari 2010 verzelfstandigd. In 2010 heeft het College van Bestuur gewerkt aan een visie op de besturingsfilosofie die leidend is voor de komende 5 jaar. Deze besturingsfilosofie is met verschillende stakeholders, directeuren, rectoren, GMR PO en GMR VO, Raad van Toezicht en de medewerkers van het ondersteuningsbureau, afgestemd.

Openbaar Onderwijs Groep Groningen is verantwoordelijk voor het gehele primaire, speciaal en voortgezet openbaar onderwijs in de stad Groningen. Dat is een grote, maar ook zeer uitdagende verantwoordelijkheid. Elk kind en elke ouder moet een plek kunnen vinden binnen het openbaar onderwijs in Groningen. Een plek die past bij de talenten en ontwikkelingsmogelijkheden van het individuele kind.

Openbaar Onderwijs Groep Groningen staat voor een pluriform onderwijsaanbod met doorlopende leerlijnen en leerroutes. 'Eenheid in verscheidenheid' is daarbij het uitgangspunt. Initiële keuzes van ouders en kinderen mogen niet leiden tot belemmeringen in de toekomstige ontwikkeling van het individuele kind. Tussentijdse aanpassingen van het onderwijsaanbod of de onderwijssetting moeten mogelijk zijn om het maximale uit kinderen te halen. Dit vraagt van alle scholen samen te werken in het belang van het kind. Samenwerking is dan ook een belangrijk uitgangspunt binnen Openbaar Onderwijs Groep Groningen. Daar is een integrale werkwijze van de hele organisatie voor nodig. Binnen Openbaar Onderwijs Groep Groningen staat de interactie tussen individuele leerling en professional centraal. Uitgangspunt in de visie is dat de organisatie van Openbaar Onderwijs Groep Groningen geheel in het teken staat van het maximaal faciliteren van dit onderwijsproces. Een evenwichtige omvang van de schoolorganisaties is daarbij cruciaal. Schoolorganisaties zijn zo klein dat individuele leerling en professional zich veilig en herkend voelen. Tegelijkertijd zijn ze zo groot dat ze kwalitatief hoogstaand onderwijs kunnen bieden, dat ook op lange termijn levensvatbaar is.

Het nemen en geven van verantwoordelijkheid is een rode draad in de besturingsfilosofie. Een belangrijk kenmerk daarbij is het elkaar aanspreken op resultaten. Dat geldt voor iedere medewerker, ongeacht zijn of haar positie in de organisatie. Binnen Openbaar Onderwijs Groep Groningen zijn we samen verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs, en voor een gezonde organisatie. Dat betekent dat scholen elkaar ondersteunen als het op het gebied van onderwijskwaliteit of bedrijfsvoering beter of anders moet. De ondersteunende diensten zullen dit maximaal faciliteren. Het gezamenlijk gebruik van kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs is een belangrijk instrument om elkaar scherp te houden. Dit moet leiden tot nieuwe, uitdagende en innovatieve vormen van onderwijs, aansluitend bij de doelgroepen en bij wat de maatschappij (op termijn) vraagt van de kinderen.

De organisatie van Openbaar Onderwijs Groep Groningen en de wijze waarop sturing in de organisatie plaatsvindt, is slagvaardig, helder en transparant. Het College van Bestuur staat voor een duidelijke regievoering en wil actief betrokken zijn bij vorming, vaststelling en toetsing van het onderwijsbeleid. Daarom vraagt het College van Bestuur om volledig en met regelmaat geïnformeerd te worden over de resultaten.

Het onderwijs wordt prominent gepositioneerd binnen de scholen. Hierdoor zijn de professionals in staat om samen met directeuren en rectoren het onderwijs binnen de vastgestelde kaders zo goed mogelijk vorm te geven. De overige ondersteunende activiteiten worden zoveel mogelijk op het niveau van Openbaar Onderwijs Groep Groningen georganiseerd. En dan op een zodanige manier dat het kernproces - het onderwijs - maximaal gefaciliteerd wordt.

Faciliterende activiteiten worden zoveel mogelijk gezamenlijk ondergebracht in de ondersteunende diensten. Zo ontstaat dienstverlening met optimale kwaliteit en deskundigheid. Daarnaast leidt dat tot meer efficiency, maar vooral ook tot continuïteit in hoogwaardige service aan het onderwijs als kernproces. De ondersteunende onderdelen zijn dienstverlenend en slagvaardig, maar ook adviserend, inhoudelijk deskundig en ondernemend.

Openbaar Onderwijs Groep Groningen als geheel denkt en handelt in de geest van de wet en blinkt vooral uit in daadkracht en ondernemerschap.

"Samen sterk voor goed en innovatief onderwijs"

openbaar onderwijs groep groningen

1.1.2. Missie

O2G2 biedt iedere leerling kwalitatief hoogstaand en innovatief onderwijs. Het onderwijs stelt leerlingen in staat hun talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen.

1.1.3. Kernwaarden

Onze missie geeft aan waar wij voor staan. Onze visie geeft aan hoe wij dat willen doen. Onze kernwaarden geven ten slotte aan hoe wij in het Groningse openbaar onderwijs met elkaar om willen gaan. Onze kernwaarden laten zien dat het de mensen zijn die de identiteit van een openbare school zichtbaar maken: rector en directeuren, leerkrachten, ondersteunend personeel, ouders en de leerlingen zelf.

1. **Verbindend:** Het openbaar onderwijs verbindt zich aan de maatschappelijke omgeving waarin het werkt. Het maakt zichtbaar wat een school doet, welke resultaten zij bereikt en welke maatschappelijke bijdrage zij levert.
2. **Betekenisvol:** Binnen het openbaar onderwijs kan iedereen zelf betekenis geven aan zijn leven. Het onderwijs respecteert daarom verschillen tussen mensen, achtergronden en levensbeschouwingen.
3. **Ontwikkelingsgericht:** Iedereen is welkom. Het openbaar onderwijs biedt ruimte aan iedere leerling en aan iedere medewerker om zijn talenten te ontwikkelen, zich te ontplooiën en daarbij zijn of haar eigen en unieke karakter vorm te geven.

1.2. Kernactiviteiten

1.2.1. Belangrijkste producten en diensten

Wij bieden leerlingen in het basis- speciaal- en voortgezet onderwijs in de stad Groningen maatwerk aan. Daarbij kennen we geen drempels. Leerlingen krijgen onderwijs en zorg op maat, als dat nodig is. Ieder kind is welkom, elk talent krijgt kansen in onze scholen om eruit te halen wat er in zit. Verschillen zijn een bron van inspiratie en kwaliteit van ons onderwijs. Onze openbare scholen staan garant voor goed onderwijs in een uitdagende en veilige omgeving, waar kinderen kunnen leren met vallen en opstaan. Het onderwijs wordt - zo veel als mogelijk is - in de buurt en dicht bij huis georganiseerd. Ook voor kinderen in het (voortgezet) speciaal onderwijs is dat de doelstelling.

Samen met de ouders kijken we naar de beste plek voor het kind binnen het totale aanbod van openbaar onderwijs. We streven naar een divers aanbod van inhoudelijke en didactische stromen in het openbare onderwijs in de stad, zodat ouders en leerlingen ook echt iets te kiezen hebben. Daarom zoeken we voortdurend naar nieuwe vormen van leren, effectieve instructie en activerende didactiek. We willen met behulp van projecten zoeken naar vormen van flexibele overgang tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Ieder kind krijgt de kans om te groeien in een veilige en goed geoutilleerde omgeving in overzichtelijke werkeenheden waar men elkaar kent en respect voor elkaar heeft.

1.2.2. Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Elke ouder kan zijn of haar kind op het openbare onderwijs plaatsen, ongeacht levensbeschouwing, handicap of milieu. Die verschillen zijn juist een bron van inspiratie en kwaliteit van ons onderwijs. Ieder kind is welkom, elk talent krijgt kansen in onze scholen om eruit te halen wat er in zit.

Met de invoering van de Wet op de Leerling Gebonden Financiering (LGF, augustus 2003) hebben de openbare scholen toelatingsbeleid geformuleerd in de schoolgids en in het schoolplan. Kernpunt in ons beleid is dat we positief staan ten opzichte van integratie van kinderen met een beperking. Op onze scholen is dit mogelijk, maar de school bepaalt zelf voor elke individuele leerling of dat uiteindelijk mogelijk is. Bij toelating gaat het altijd om een *individuele* beslissing. Voor het basisonderwijs is een protocol aannamebeleid LGF ontwikkeld.

openbaar onderwijs groep groningen

1.3. Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het functioneren van de organisatie en het College van Bestuur. De taken, bevoegdheden en profielkenmerken van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en in het handboek Governance. Door de gekozen samenstellingen van de Raad van Toezicht, en met name de verschillende achtergronden, kunnen de leden onafhankelijk en kritisch opereren ten opzichte van elkaar, maar ook ten opzichte van het College van Bestuur en ten opzichte van welk deelbelang dan ook. De Raad van Toezicht is geïnstalleerd in januari 2010 en is sinds dat moment niet van samenstelling veranderd.

Samenstelling per 31-12-2013:

- De heer drs. J. de Jeu, voorzitter RvT, vice-voorzitter College van Bestuur Rijksuniversiteit Groningen
- Mevrouw mr. J. Dolfing, vice-voorzitter, raadsheer Gerechtshof Leeuwarden
- De heer drs. L. Zwijs, directeur VNO-NCW Noord-Nederland
- Mevrouw prof. dr. S. Waslander, hoogleraar sociologie TiasNimbas Business School Tilburg, lid Onderwijsraad
- De heer mr. L.B. Kroes, hoofd studentenzaken Rijksuniversiteit Groningen
- Mevrouw dr. E.P.W.A. Jansen, Associate Professor Universitair Onderwijscentrum Rijksuniversiteit Groningen
- De heer J.H. Bakker MHA, voorzitter Raad van Bestuur Koninklijke Kentalis

De Raad van Toezicht vergaderde in 2013 negen keer met het College van Bestuur. Het College van Bestuur hield de Raad van Toezicht op de hoogte van onder meer de ontwikkelingen met betrekking tot de onderwijskwaliteit op de scholen, de financiële situatie van de stichting, de samenwerking met de gemeente, maar ook over de stand van zaken van de fusies en organisatieontwikkelingen als het onderzoek naar de ondersteuningsstructuur VO en de reorganisatie van het ondersteuningsbureau.

Ook hebben de leden van de Raad van Toezicht met speciaal vertrouwen van de medezeggenschap zowel een vergadering van de GMR VO als van de GMR PO bijgewoond.

Vanuit haar rol als werkgever van het College van Bestuur is de Raad van Toezicht verschillende keren bij elkaar gekomen. De voorzitter van het College van Bestuur Marita Schreur heeft in het verslagjaar afscheid genomen en het lid van het College van Bestuur Teunis Wagenaar heeft zijn vertrek aangekondigd per begin 2014. Voorts is met de komst van Rob van Linschoten een nieuw lid van het College van Bestuur aangetrokken. De heer Van Linschoten start op 1 april 2014 in zijn nieuwe functie. In verband met de continuïteit van bestuur heeft de Raad van Toezicht een plaatsvervangend voorzitter benoemd.

De Raad van Toezicht verleende zijn goedkeuring aan uiteenlopende zaken, onder andere de jaarrekening 2012, de begroting 2014 en aan het proces om te komen tot de overdracht van de juridische eigendom van de gemeente aan de stichting van de schoolgebouwen. De Raad van Toezicht stelde vast dat er geen sprake was van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van de leden van het College van Bestuur speelden.

1.3.1. Auditcommissie

De Auditcommissie vergaderde in 2013 8 keer samen met het College van Bestuur. In december 2013 heeft er een aanbesteding plaatsgevonden, waarbij EY door de RvT benoemd is als nieuwe externe accountant. Daarnaast is er met name aandacht besteed aan de stand van zaken boventallige medewerkers binnen O2G2, de financiële positie, de meerjarenbegroting, de begroting 2014 en het weerstandsvermogen.

1.3.2. Commissie Onderwijs en Kwaliteit

De Commissie Onderwijs en Kwaliteit vergaderde in 2012 zes keer samen met het College van Bestuur. Hierbij zijn onder meer de inspectiebezoeken besproken, ook de CITO scores zijn besproken. De borging van het in 2012 ontwikkelde kwaliteitsbeleid is een vast onderwerp op de agenda. Ook kwamen tijdens elke vergadering de onderwijsontwikkelingen ter sprake en zijn de ontwikkeling rond de verschillende fusies onderwerp van gesprek geweest.

openbaar onderwijs groep groningen

1.4. Geografische gebieden

Basisonderwijs

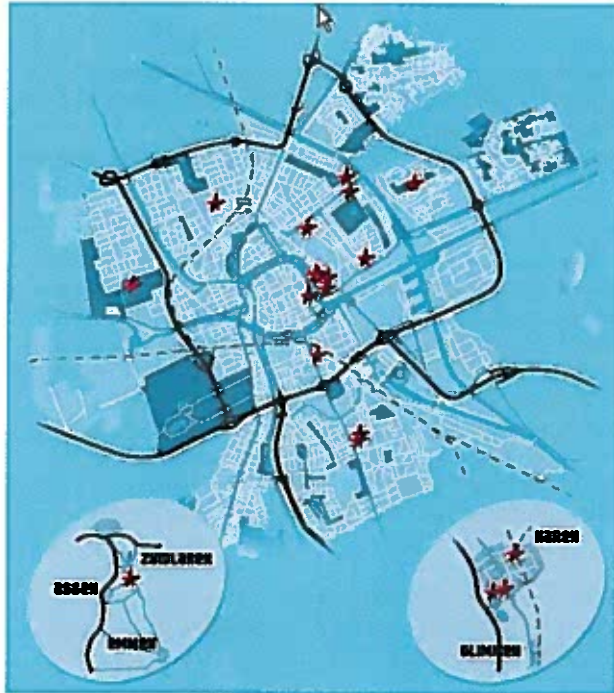

Speciaal onderwijs

openbaar onderwijs groep groningen

Voortgezet onderwijs

1.5. Juridische structuur

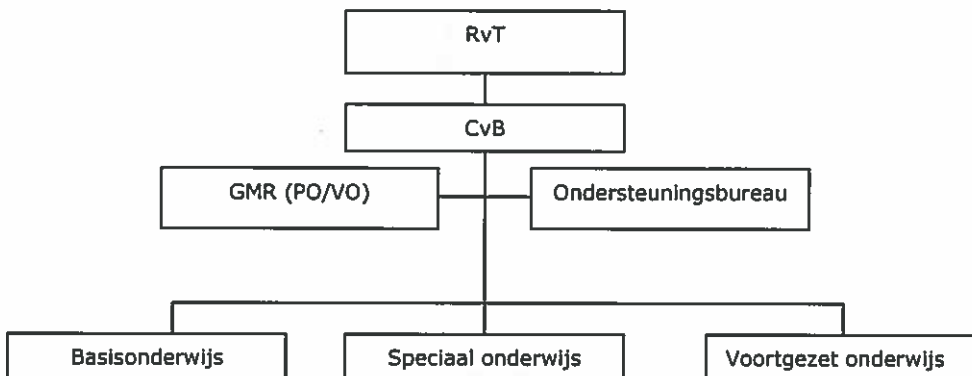
1.5.1. Verzelfstandiging

Per 1 januari 2010 is het bestuur van het openbaar onderwijs in Groningen verzelfstandigd van de gemeente Groningen en ondergebracht in Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen.

1.5.2. Organogram

Het organogram geeft de bestuurlijke aansturing vanuit O2G2 richting de openbare scholen aan.

Het College van Bestuur zorgt voor de dagelijkse aansturing van het ondersteuningsbureau en de scholen. Boven het College van Bestuur is de Raad van Toezicht gepositioneerd die toezicht houdt op de gang van zaken van de organisatie.

1.6. Regeling beleggen en belenen

Het beleid ten aanzien van beleggen en belenen van de instelling is vastgelegd in het treasurystatuut. Het treasurybeleid voldoet aan de regels zoals zijn gesteld in de regeling Beleggen en Belenen. De uitgangspunten

openbaar onderwijs groep groningen

zijn dat alle transacties gericht zijn op continuïteit van de instelling en het aantrekken en uitzetten van middelen bij betrouwbare partners. In 2013 zijn overschotten op liquide middelen aangehouden in rekening courant bij het Ministerie van Financiën (schatkistbankieren). Beleggen in aandelen is niet toegestaan binnen O2G2 en O2G2 investeert niet in private activiteiten.

Sinds de verzelfstandiging heeft O2G2 veel tijd en energie besteed aan het optimaliseren van de planning & controlcyclus binnen de stichting. Het College van Bestuur heeft hierin vanuit haar rol als verantwoordelijke van de stichting het strategisch beleid vorm gegeven. Op basis van dit strategisch beleid is het interne planningsproces verder gedefinieerd. Het College van Bestuur geeft richting aan het te voeren beleid en bepaalt de kaders.

1.7. Intern beheersingssysteem

Het interne risicobeheersings- en controle systeem en de planning en controlcyclus zijn verder ingericht. Met name voor de verwerking van de salarisadministratie en het verrichten van de betalingen zijn de interne beheersingsmaatregelen verder uitgebreid. In 2013 zijn de budgetten op kalenderjaarbasis vastgesteld. Dit om aansluiting te vinden bij de financiële jaarverantwoording. Eind 2012 is de begroting 2013 vastgesteld. Hierbij is de besturingsfilosofie van het College van Bestuur dat veel verantwoordelijkheid bij de directeurs ligt. Monitoring vindt plaats door middel van kwartaalrapportages welke tussen de schooldirecteurs en het College van Bestuur zijn besproken. Ten behoeve van het opstellen van de kwartaalrapportage vindt een beoordeling plaats van de volledigheid van de baten en lasten om een getrouw beeld te hebben van de financiële resultaten. Voor de tussentijdse stuurinformatie zijn maandrapportages beschikbaar gekomen voor de PO-scholen.

De vastlegging van de financiële administratie vindt plaats in Exact. De schooldirecteurs kunnen gebruik maken van het pakket Synergy waarmee de directeurs direct inzicht hebben in hun financiële cijfers. In de AO/IC zijn maatregelen opgenomen om de kwaliteit van de volledigheid van kosten en baten te borgen.

Tijdens de interimcontrole door de accountant zijn ontwikkelpunten voor de organisatie geformuleerd. Met de ontwikkelpunten is O2G2 druk aan de slag om deze in de bedrijfsvoering door te voeren. Voor 2014 is de digitalisering van de factuurstroom ingericht. De planning en controlcyclus is in 2013 uitgebreid met maandrapportages en liquiditeitsrapportages op concernniveau. Het begrotingsproces is vervroegd en verbeterd. De maatregelen in het kader van de AO/IC zijn verder doorgevoerd voor de personeels- en salarisadministratie, het betaalproces en de controle op baten en lasten in verband met de maandelijkse afsluiting van de periode. De Planning en Controlcyclus voor 2013 en verder is besproken met alle directeurs en rectoren, de GMR en de Raad van Toezicht en is vastgesteld door het College van Bestuur.

1.8. Code goed bestuur

Binnen O2G2 wordt het intern Handboek Governance van de Stichting Openbaar Onderwijs Groningen toegepast. Het handboek heeft tot doel om het bestuurlijk proces binnen de stichting op een transparante wijze vast te leggen ten behoeve van de belanghebbenden binnen en buiten de organisatie. Het kader waarbinnen het bestuurlijk proces vorm krijgt, is de wet en regelgeving die op de stichting van toepassing is. Het Handboek beschrijft op welke wijze de ruimte die de wet en regelgeving biedt wordt ingevuld en wie daarbij op welke momenten betrokken wordt en beslissingen neemt. Ook de formele structuur van de organisatie met een beschrijving van de functionarissen, hun rol en hun profiel maakt deel uit van het Handboek Governance. In 2011 is het voorstel aan de Raad van de gemeente Groningen gedaan om de statuten in verband met Good Governance aan te passen. Tot 2012 lagen nog een aantal verantwoordelijkheden bij de Raad van de gemeente Groningen, in de nieuwe statuten die in 2013 zijn gedeponereerd, zijn deze bij de Raad van Toezicht belegd.

1.9. Horizontale verantwoording

De onderwijsorganisatie wordt gefinancierd met publieke middelen. Dit maakt het afleggen van verantwoording essentieel. Van oorsprong heeft de verantwoordingsrelatie vooral betrekking op controle van de boekhouding. Tegenwoordig heeft verantwoording een veel bredere betekenis. Verantwoording is het uitleggen en het bieden van inzicht over daden en tekortkomingen aan stakeholders.

De openbare scholen hebben de ambitie om zich te ontwikkelen tot zelfsturende en zelfbewuste organisaties, waarin zelfevaluatie en kwaliteitszorg, bestuur, beheer en financiën, personeelsbeleid en verantwoording een geheel vormen. De noodzaak voor scholen om zich op deze wijze te ontwikkelen wordt steeds groter door:

- Good Governance
- ontwikkeling naar zorgplicht,
- scherpere aandacht voor kwaliteit en toezicht,
- toenemende mondigheid van ouders en burgers en
- druk van de media.

openbaar onderwijs groep groningen

Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk dat we opnieuw de interne besturing én communicatie- en verantwoordingskanalen met de samenleving definiëren. We hebben het hier over meervoudige publieke verantwoording (MPV). Daarbij gaat het om:

- formuleren waar het schoolbestuur voor staat;
- laten zien hoe het bestuur daaraan werkt;
- zoeken van draagvlak in de omgeving;
- laten zien welke resultaten zijn bereikt;
- leren van wat niet goed gaat en leren van signalen die uit de omgeving

1.10. Klachten

Alle klachten en bezwaren, die naar het College van Bestuur worden gestuurd, worden via de klachtencoördinator uitgezet naar degene(n), die de klacht of het bezwaar inhoudelijk moet(en) afhandelen. Een aantal klachten en bezwaren, die al in behandeling waren is nog afgehandeld zonder bemoeienis van de klachtencoördinator.

In 2013 zijn dertien bezwaren en twee klachten bij de klachtencoördinator aangemeld. Van de bezwaren zijn er zeven die voor advies zijn voorgelegd aan de Bezwarencommissie O2G2, geen aan de Landelijke Commissie Onderwijsgeschillen en twee bezwaren zijn door de bezwaarmakers aan de rechter voorgelegd. Van de twee klachten is er één behandeld door de Landelijke Klachten Commissie (LKC). Ultimo 2013 zijn alle klachten afgehandeld en zijn nog twee bezwaren niet afgehandeld.

2. Gevoerd beleid

2.1. Analyse met het in de begroting opgenomen beleid

Naast de inhoudelijke ontwikkeling op de afzonderlijke scholen, wordt ook bestuursbreed beleid gevoerd op inhoudelijke thema's. Een deel van de ontwikkeling van dit beleid en de uitvoering ervan geschiedt centraal. Hiervoor worden jaarlijks bovenschoolse budgetten vastgesteld waarbij in nauw overleg met de schooldirecties de schoolbestuurlijke prioriteiten worden vormgegeven.

2.2. Onderwijskundig Primair Onderwijs

2.2.1. Opbrengsten en Opbrengstgericht werken

De scholen van O2G2 hebben steeds beter zicht op de opbrengsten die zij behalen. Naast de opbrengsten die gemeten worden met de methode onafhankelijke toetsen (de cito-toetsen), volgen de scholen ook op andere manieren de vorderingen van de leerlingen. De scholen analyseren deze gegevens en zetten dit vervolgens om in Planmatig en handelingsgericht werken.

De tussen- en eindopbrengsten van de openbare basisscholen laten de laatste jaren een duidelijke ontwikkeling zien. Vanaf 2012 neemt het scholen dat onder de ondergrens van de inspectie scoort met de eindopbrengsten af. In 2012 halen 6 scholen deze grens niet en in 2013 zijn dit 5 scholen. De jaren ervoor lag dit rond de 10. De tussenopbrengsten voldoen op bijna alle scholen aan de inspectienormen. O2G2 blijft hard werken om de prestaties van de scholen te verbeteren. Het streven is dat alle scholen met de gecorrigeerde score op of boven het gemiddelde presteren van de schoolgroep waartoe zij behoren.

Een belangrijke voorwaarde om dit te realiseren is opbrengstgericht werken. Opbrengstgericht werken houdt in dat scholen systematisch werken aan het maximaliseren van leerlingprestaties door doelen te stellen, zicht te hebben op leerresultaten en door planmatig en resultaatgericht werken. Belangrijk hierbij zijn:

- Het model directe instructie en effectieve leertijd.
- Hoge verwachtingen van leerlingen.
- Het volgen van tussen- en eindresultaten op leerling-, groep- en schoolniveau.

De nieuw ingevoerde referentieniveaus voor PO (SO en VO) zijn hierbij leidend. Met de referentieniveaus ontstaat er eenduidigheid in de gehele onderwijskolom (van PO tot MBO). Door doelgericht te werken aan het verbeteren van de basisvaardigheden op basis van de referentieniveaus zijn doorlopende leerlijnen beter gegarandeerd.

openbaar onderwijs groep groningen

O2G2 werkt op verschillende niveaus aan het meer opbrengstgericht maken van de scholen. Onder andere door het systeem voor vroegsignalering. Dit is opgenomen in de kwartaalrapportages; hierin worden de verschillende opbrengstgegevens van de scholen gepresenteerd en geanalyseerd. Op basis van deze rapportages heeft het College van Bestuur gesprekken met de directeuren over o.a. de kwaliteit van de school.

De laatste jaren is de lijn van opbrengstgericht werken verder uitgewerkt op groeps-, school- en bestuursniveau. Een uitwerking hiervan is te vinden in de kwaliteitshandboeken. Een ander belangrijk aspect is scholing voor leerkrachten, IB'ers en directeuren (MD traject). Hiervoor is de O2G2 Academie opgericht en in 2013 is het aanbod verder uitgebreid. Zie verder.

2.2.2. Passend onderwijs

Sinds 2005 wordt er door het Ministerie van OCW gesproken over 'Passend Onderwijs'. O2G2 is pro-actief als het gaat om integratief en meer inclusief onderwijs in het basisonderwijs. O2G2 wenst onderwijs op maat voor iedere leerling, met extra ondersteuning voor leerlingen die dit nodig hebben vanwege bepaalde achterstanden, individueel bepaalde leerproblemen, gedragsproblemen of handicaps. Het doel is om zoveel mogelijk leerlingen op te laten groeien te midden van hun leeftijdsgenoten in hun eigen woonomgeving door de zorg naar de leerling te brengen in plaats van de leerling naar de zorg en door de basisschool rekening te laten houden met de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen om daarmee segregatie van leerlingen te voorkomen. De afgelopen jaren is in verschillende settingen met verschillende partners gesproken over de voorbereiding van Passend Onderwijs. Op verschillende manieren wordt binnen O2G2 geanticipeerd op de ontwikkelingen van passend onderwijs. Hieronder wordt een aantal onderdelen besproken.

De één-zorgroute

In 2013 is op alle scholen de één-zorgroute ingevoerd. Met de één-zorgroute streven we na dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vroegtijdig gesignaleerd en adequaat begeleid worden. Uitgangspunten hierbij zijn:

- pro-actief handelen en denken;
- denken vanuit onderwijsbehoeften;
- werken met groepsplannen;
- optimalisering van het onderwijsaanbod en de zorgstructuur;
- eenduidigheid, transparantie en onderlinge afstemming tussen allen die met de zorg voor het kind te maken hebben;
- ouders als partner;
- registratie van het onderwijsaanbod;
- aandacht voor de instroom en de uitstroom;
- bovenschoolse samenwerking.

In een eenduidige zorgroute zijn voor alle betrokkenen de beslismomenten en de stappen transparant en op elkaar afgestemd. De zorgroute bestrijkt zowel de interne zorg op school als de externe zorg binnen het samenwerkingsverband en de regio. Het biedt leerkrachten en intern begeleiders steun om planmatig om te gaan met de vaak grote verschillen in onderwijsbehoeften tussen leerlingen in een groep. De gestarte scholen zijn tot nu toe erg tevreden over de effecten van de één-zorgroute. De scholen van de eerste en tweede tranche hebben het invoeringstraject afgesloten en werken nu volgens deze uitgangspunten.

In het leernetwerk van de IB'ers van het samenwerkingsverband 2.01, wordt regelmatig gesproken over de verdere invoering van de 1-zorgroute. Het netwerk krijgt in 2013 steeds meer het karakter van een echt netwerk, namelijk een ontmoetingsplaats waar brengen en halen van kennis en vaardigheden centraal staat. Door middel van inzet van gestructureerde werkvormen is de opbrengst daarbij vaak groot. Vanuit de uitkomsten van inspectiebezoeken en audits komt al een hele reeks onderwerpen die we met IB'ers bespreken. Onderwerpen als de kwaliteit van het groepsplan, het meetbaar stellen van doelen, de analyse (op school en groepsniveau) zijn daaruit voortgekomen. IB'ers hebben zelf onderwerpen aangedragen als het dyslexie protocol, het protocol medisch handelen, pedagogische programma's en een beredeneerd aanbod voor de groepen 1 en 2. Naast deze onderwerpen is er veel aandacht besteed aan de ontwikkelingen voor wat betreft passen onderwijs. In eerste instantie informierend vanuit de werkgroepen samenwerkingsverband 20.01 (zie verder), maar in een later stadium ook onderzoekend. Wat betekent dit voor de scholen van o2g2, voldoen deze aan de geformuleerde basisondersteuning, welke extra ondersteuning kan onze school bieden.

In 2013-2014 wordt gewerkt met een jaarplan IB leernetwerk. In dit jaarplan zijn doelen, onderwerpen en een planning opgenomen. Zo heeft ook dit leernetwerk een planmatig karakter.

openbaar onderwijs groep groningen

Ontwikkelingen samenwerkingsverband 20-01

In 2013 is het bestuur van het nieuwe samenwerkingsverband 20.01 gestart, O2G2 maakt deel uit van het dagelijks bestuur. In 2012 is een procesbegeleider aangesteld en een tijdspad gemaakt. Daarnaast is een aantal bestuurlijke bijeenkomsten gehouden. De middelen worden door OCW toegekend aan een zgn. kassierbestuur. In het geval van 20-01 PO is dat O2G2. O2G2 zal in de jaarrekening verantwoording afleggen over de inzet van deze middelen op het niveau van het brede samenwerkingsverband. Het bestuur heeft drie werkgroepen geformeerd, namelijk de werkgroep basisondersteuning, de werkgroep arrangeren en de werkgroep dekkend onderwijs continuüm. In deze werkgroepen nemen mensen deel uit de gehele provincie en uit alle lagen van de onderwijsorganisatie. Vanuit o2g2 heeft er in elke werkgroep iemand zitting genomen.

De werkgroep Basisondersteuning heeft geformuleerd welke basisondersteuning elke PO-school binnen SwV 20.01 minimaal moet bieden. Vanuit deze basis heeft de werkgroep arrangeren beschreven van welke arrangementen er inhoudelijk sprake kan zijn en hoe de route van arrangeren vormgegeven kan worden. Tegelijkertijd heeft de werkgroep dekkend onderwijscontinuüm alle onderwijsvoorzieningen binnen 20.01 in beeld gebracht. Dit laatste om een inschatting te kunnen maken of en hoe elk bestuur kan voldoen aan de zorgplicht

Ontwikkelingen speciaal onderwijs O2G2

Binnen de SO scholen en het SBO is onder begeleiding van BO3 een rapport opgesteld herstructurering SO/SBO. In dit rapport is vastgelegd welke overeenkomsten en verschillen er zichtbaar zijn in het aanbod, de leerlijnen en de ondersteuning van de 3 SO scholen en de SBO school. Met de uitkomsten van deze inhoudelijke verkenning is het traject 'Herstructurering SO' voortgezet. Daarbij worden langzamerhand contouren zichtbaar van een nieuw specialistisch onderwijsinstituut. Uitgangspunt bij de vorming van een dergelijk instituut is dat we kwalitatief nog beter onderwijs kunnen bieden passend bij de onderwijsbehoefte van deze leerlingen. Een passend uitstroomprofiel zal in de toekomst steeds meer leidend zijn voor de inrichting van ons onderwijs. Vervolgens creëren we daaromheen een effectieve ondersteuningsstructuur voor wat betreft de specifieke zorg die deze leerlingen nodig hebben.

Wanneer binnen dit specialistisch onderwijs instituut wordt gekeken naar de verschillende uitstroomprofielen wordt gewerkt met het uitstroomprofiel dagbesteding, arbeid en examengericht. In mei 2013 is onderzocht of een experimentenstatus (voor dit proces van samenvoegen) ons zou kunnen helpen. Immers, bepaalde zaken waren niet binnen de wetgeving destijds te regelen. Door verschillende partijen is dit ons afgeraden. Met name omdat Passend onderwijs veel van wat wij voor ogen hebben met het specialistisch onderwijs instituut mogelijk maakt. In het najaar van 2013 zijn op alle uitstroomprofielen portefeuille houders aangesteld en werkgroepen ingericht. Ook de portefeuille bedrijfsvoering is ingericht. In het voorjaar van 2014 zal een externe deze transitie gaan begeleiden.

Schoolondersteuningsprofiel

In 2012 zijn de scholen begonnen met het opstellen van de eerste versie van het schoolondersteuningsprofiel. In het schoolondersteuningsprofiel beschrijft een school haar mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen. Hierbij gaat het zowel om de geboden basis- als extra ondersteuning. Het schoolondersteuningsprofiel bestaat uit zakelijke gegevens en beschrijvingen, die zo zijn weergegeven dat ze onderling vergelijkbaar zijn en 'gestapeld' kunnen worden tot een totaaloverzicht van het samenwerkingsverband. Op basis daarvan bepaalt het samenwerkingsverband of een continuüm van ondersteuning wordt aangeboden en aan de zorgplicht wordt voldaan om voor iedere leerling passend onderwijs te bieden. In april 2013 is de werkgroep (SwV 20.01) Basisondersteuning in het leven geroepen. De beschrijving vanuit deze werkgroep zal de basis vormen voor elk schoolondersteuningsprofiel in de provincie. De scholen binnen O2G2 hebben gedeeltelijk deze ontwikkeling afgewacht om geen dubbel werk te doen. Bovendien zat er een medewerker van O2G2 in desbetreffende werkgroep, waardoor O2G2 duidelijk zicht had op de uitkomsten ervan. Dit product lag er in december 2013. Elke school heeft, met behulp van een checklist, deze basisondersteuning inmiddels gecheckt voor de eigen school en daar indien nodig aandachtspunten uit geformuleerd. In het voorjaar van 2014 zal het definitieve schoolondersteuningsprofiel, wat leidend is vanaf augustus 2014, worden beschreven.

Expertise rondom passend onderwijs

Als gevolg van de planvorming rondom een nieuw specialistisch onderwijsinstituut wordt het beeld rondom het organiseren van expertise ook steeds meer concreet. Leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte, een aangepast onderwijsarrangement, zullen in de toekomst opgevangen worden in het eerder genoemde specialistisch onderwijsinstituut of op één van onze reguliere PO/VO scholen. In beide gevallen zal deze leerling of de school specialistische ondersteuning nodig hebben. Afhankelijk van de ontwikkelingen in het nieuwe samenwerkingsverband zal hierbij met verschillende partijen contact gezocht worden. Naast het leveren van specialistische ondersteuning zal een brede bundeling van kennis binnen onze organisatie nodig zijn. Hierbij gaat het om kennis die leidt tot een gedegen basisondersteuning op ieder PO en VO school.

openbaar onderwijs groep groningen

Men kan daarbij denken aan bijvoorbeeld trainingen in het kader van de O2G2 academie, specifieke coaching van docenten/leerkrachten en het uitvoeren van audits. De huidige vormgeving van het IB leernetwerk (zie eerder) is een krachtig instrument om expertise vakkundig en adequaat in de scholen te verspreiden.

2.2.3. Kwaliteitszorg

Kwaliteit is voor O2G2 geen op zichzelf staand begrip, maar staat altijd in verbinding met inhoud. O2G2 legt de focus van kwaliteitszorg bij het primaire proces. Dat betekent dat kwaliteitszorg zich primair richt op de leerprocessen en de leeropbrengsten. Kwaliteitszorg binnen O2G2 kent drie hoofddoelstellingen: verantwoorden, verbeteren en borgen. Hierbij moet kwaliteitszorg doelgericht, systematisch en integraal ingezet worden. De themagroep kwaliteit heeft in de laatste periode een handboek kwaliteit ontwikkeld. Er zijn vier handboeken samengesteld op drie niveaus; klassenniveau voor PO en klassenniveau voor SO; schoolniveau en bestuursniveau. De handboeken zijn nauw met elkaar verbonden. Samen vormen ze het kwaliteitszorgsysteem van O2G2. In het handboek is het begrip 'kwaliteit' nader ingevuld en worden richtlijnen gegeven om aan kwaliteit te werken. Er is een aantal kwaliteitsindicatoren benoemd die binnen O2G2 als essentieel worden beschouwd. Het 7-Smodel is gebruikt als ordeningsprincipe. Per indicator is aangegeven op welke manier de kwaliteit in beeld gebracht ('gemeten') wordt. Zelfevaluatie en audit zijn belangrijke instrumenten. De afspraken in de handboeken sluiten aan bij de huidige eisen van de inspectie, in het handboek zijn de normindicatoren van de inspectie verwerkt. Maar ook andere indicatoren die van belang zijn voor het geven van goed onderwijs. In het begin van schooljaar 2013-2014 zijn op alle scholen presentaties gehouden ter introductie van de handboeken. Elke school maakt zelf keuzes, passend bij de eigen schoolontwikkeling, wanneer welke onderdelen van het handboek op school aan de orde komen.

In 2012 is de themagroep kwaliteit gestart met het opzetten van een interne auditsystematiek. In dat jaar is het auditteam samengesteld en getraind in een audittraining. Belangrijk onderdeel van deze training was het uitvoeren van een aantal audits. In 2013 is volgens de opgestelde planning, op zeven scholen een audit afgenomen. Het doel is dat in 2014 op alle scholen minimaal één keer een audit is uitgevoerd. De auditsystematiek maakt onderdeel uit van het kwaliteitssysteem van O2G2.

2.2.4. Toezicht Inspectie

Op basis van het gesprek met de inspectie in september 2013 is aan zeventien van de twintig basisscholen een basisarrangement toegekend. Vier van deze zeventien scholen hebben een waarschuwing of attendering gekregen. Dit is in lijn met het inspectiebeleid om risico's eerder te signaleren en door te geven aan de schoolbesturen. Met eenmaal een eindcitoscore onder de ondergrens van de inspectie krijgt de school een attendering en met tweemaal een score onder ondergrens een waarschuwing. Twee scholen hebben nog geen arrangement toegekend gekregen, omdat zij net zijn gefuseerd. Eén school heeft in 2013 het arrangement zwak gekregen na een inspectie onderzoek. Dit betreft de Borgmanschool. Met name op basis van onvoldoende eindopbrengsten is deze school onder toezicht gesteld. Afspraak is dat in 2014, op basis van een plan van aanpak, toewerkt naar een basisarrangement

In 2013 zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd op scholen die nog geen arrangement toegekend hadden gekregen. Alle drie de scholen hebben het basisarrangement behaald.

- De Meander, de nieuwste school van O2G2.
- De Feniks; die in 2012 was gesplitst van de Vlint.
- De Vuurtoren, de fusieschool van de Tweemaster en Catamaran.

De specifieke inspectietrajecten die al liepen hebben zich als volgt ontwikkeld in 2013:

- De Dijk heeft in het voorjaar van 2012 het arrangement zwak gekregen en in juni 2013 weer het basisarrangement.
- De Doefmat is in oktober 2012 zeer zwak geworden en in juni 2013 zwak.
- de SO-afdeling van de W.A. van Liefland was als zwak beoordeeld en zij hebben in het voorjaar van 2013 weer een basisarrangement ontvangen.

De beide andere speciaal onderwijs scholen kenden een basisarrangement.

Ten aanzien van de Dijk en de Doefmat is nog het volgende op te merken; omdat zij vanaf 1 augustus 2013 verder zijn gegaan als één school, De Expeditie, is met de inspectie het volgende afgesproken. De school start zonder arrangement en in juni 2014 wordt op basis van een kwaliteitsonderzoek het arrangement bepaald. De nieuwe school de Sterrensteen, fusie uit de Vlint en de Annie MG Schmidt, krijgt ook in juni 2014, op basis van het kwaliteitsonderzoek het arrangement toegekend.

openbaar onderwijs groep groningen

2.2.5 Voor-en vroegschoolse Educatie (VVE)

In 2010 en 2011 zijn alle acht VVE-basisscholen (scholen met 20% of meer gewichtenleerlingen) door de inspectie bezocht in het kader van de nulmeting VVE (bestandsopname). De resultaten van de bestandsopname van de gehele gemeente Groningen zijn gebruikt bij het opstellen van de bestuursafspraken G4/G33-Rijk: 'Effectief benutten van VVE en extra leertijd voor jonge kinderen'. De ambities uit de bestuursafspraken zijn vertaald in concrete indicatoren met daarbij streefcijfers voor 2013 en 2015.

Sinds 2012 zijn in de diverse overleggen met de werkgroep VVE, waarin de schoolbesturen, organisaties van kinderopvang en de gemeente zitting hebben, de afspraken verder uitgewerkt. Belangrijke onderwerpen uit de bestuursafspraken zijn: de doelgroepdefinitie VVE, het maken van resultaatafspraken, het overdrachtsformulier, de inzet van VVE coaches om het opbrengstgericht werken en het werken aan kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschoolse situatie vorm te geven en/of te verbeteren, het verhogen van het taalniveau van de van pedagogisch medewerkers en het verbeteren van de ouderbetrokkenheid. O2G2 participeert actief in deze werkgroep.

In het najaar van 2013 is, op twee van de zes VVE scholen van O2G2, een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Naast de school zijn ook de voorschoolse instellingen bezocht. Op de Pendinghe en de Sterrensteen zijn door de inspectie grote stappen waargenomen, waaronder het ouderbeleid.

2.2.6 Prestatiebox PO en VO

Ten behoeve van het realiseren van de ambities vanuit het bestuursakkoord ontvangen schoolbesturen extra aanvullende middelen. Deze middelen worden toegevoegd aan de prestatiebox. De hoofdonderdelen zijn opbrengstgericht werken en professionalisering. Er is sprake van bestedingsvrijheid, de schoolbesturen moeten een autonome afweging maken over hoe zij de doelen willen bereiken en welke prioriteiten zij stellen. Vanuit O2G2 worden de extra middelen gezien als een impuls aan het reeds ingezette strategische beleid van O2G2. De volgende uitgangspunten met betrekking tot de prestatiebox zijn in overleg met de directeuren en rectoren vastgesteld.

Uitgangspunten O2G2:

- De ambities en middelen geven mede vorm aan de uitwerking van het Strategisch beleidsplan (SBP) van O2G2;
- Er wordt aangesloten bij de reeds ingezette ontwikkelingen binnen O2G2;
- Daarnaast worden er ook nieuwe ontwikkelingen opgestart die passen bij het SBP;
- De planvorming vindt plaats in de themagroepen in het PO en het Programma management VO;
- Het budget van de prestatiebox volgt het plan;
- Er wordt aangesloten bij het kwaliteitsbeleid van O2G2 en het planmatig werken (PDCA)
- Leren van elkaar, kennis en ontwikkelingen delen en de wijkgerichte benadering zijn onderdeel van de plannen (inzet op scholengroepen/ scholen in dezelfde wijk).
- Voorbereiding en uitvoering van de plannen door de themagroepen en programma directie VO worden met ruimte en tijd ondersteund.

O2G2 heeft gekozen om een deel van de middelen O2G2 breed in te zetten en een ander deel voor individuele scholen. De inzet van de middelen O2G2 breed zijn gekoppeld aan de jaarplannen van de themagroepen. Aan de onderdelen van de jaarplannen zijn activiteiten en budgetten gekoppeld.

In 2013 is 749.490 prestatieboxgeld beschikbaar; 416.000 euro is ingezet O2G2 breed en 333.000 voor individuele aanvragen van scholen.

In 2013 is O2G2 breed op de volgende onderdelen ingezet: een 'pakket aan ondersteunings-maatregelen' voor de invoering van opbrengstgericht onderwijs, onder andere door uitvoering van de O2G2 academie (zie verder), het opstellen van een kwaliteitshandboek (zie eerder), het uitvoeren van een aantal audits, extra ondersteuning voor zwakke en risicoscholen, kennisdeling hoogbegaafdheid, invoering van de vaardigheidsmeter (zie onder), scholing (management development) van de directeuren en cultuur. Daarnaast hebben scholen aanvragen gedaan om in te kunnen zetten op schoolniveau. De scholen hebben ingezet op onderwerpen die passen bij de schoolontwikkeling. Voorbeelden zijn inzet van coaches, (begrijpend) lezen, techniek, (meer) begaafdheid (omgaan met verschillen), didactische vaardigheden w.o. instructie.

2.2.7 O2G2 academie

In 2012 is gestart met de O2G2 academie. De eerste algehele reacties zijn positief, zowel voor wat betreft de inhoud van de trainingen als de component bovenschool met en van elkaar leren. In april 2013 is opnieuw een inventarisatie gedaan voor 2013-2014. In augustus 2013 is een 20-tal trainingen ingezet. De helft van deze trainingen is uitgevoerd door O2G2 personeel. Een deel van de trainingen is gericht op het vergroten van kennis en vaardigheden. Een ander deel meer op persoonlijke vorming van mensen.

openbaar onderwijs groep groningen

2.2.8 Vaardigheidsmeter

Vanuit de themagroepen is het voorstel gedaan om één observatie-instrument gericht op leerkrachtaardigheden te gaan gebruiken voor alle leerkrachten van O2G2. Hiermee maken wij transparant waar wij als O2G2 voor staan en wat wij van onze leerkrachten verwachten. Na een selectieproces is gekozen voor de vaardigheidsmeter van Cadenza. Dit instrument past goed bij de bovengenoemde lijnen die zijn uitgezet door de themagroepen. Bij de themagroep HRM sluit het aan bij de invulling van de gesprekkencyclus, de themagroep kwaliteit ziet het als meetinstrument in het kader van het kwaliteitshandboek en de themagroep onderwijs zet het in om zicht te krijgen op de ontwikkelpunten van de leerkrachten van alle O2G2 scholen (o.a. in verband met het aanbod van de O2G2 academie). Bovenaan staat dat het leerkrachten handvatten geeft om zichzelf verder te ontwikkelen.

De vaardigheidsmeter bestaat uit een aantal indicatoren die de pedagogische en de didactische competenties van een leerkracht in beeld brengt. Het instrument is onder andere gebaseerd op 'weten wat werkt' van Marzano en de indicatoren van de inspectie. In schooljaar 2013-2014 wordt de vaardigheidsmeter ingevoerd. Dit zal per wijkcluster worden georganiseerd. In het najaar van 2013 zijn de eerste tien scholen gestart met dit traject. Aan de afnamen van de vaardigheidsmeter is een scholingstraject gekoppeld voor de personen (veelal directeuren en IB'ers) die de afnamen gaan doen. Op deze wijze proberen wij als O2G2 eenzelfde manier van kijken te ontwikkelen.

2.2.9 Fusies

De in 2012 ingezette fusietrajecten tussen de Doefmat en de Dijk en de Annie MG Schmidt en de Vlint hebben per 1 augustus 2013 geresulteerd in twee nieuwe basisscholen voor O2G2. Doelstelling voor beide fusies was het neerzetten van een toekomstgerichte scholen in de wijken Beijum en Vinkhuizen. De Doefmat- Dijk is Expeditie geworden en de Annie MG Schmidt en Vlint de Sterrensteen. Beide scholen hebben een onderwijsconcept uitgewerkt dat de komende periode in de scholen verder uitgewerkt gaat worden.

2.2.10 Projecten

Project Verlengde Schooldag en zomerschool

In 2013 is het project Verlengde Schooldag, één van de pilots in het kader van de landelijke subsidieregeling onderwijstijdverlenging (verlenging van de effectieve leertijd voor taal en rekenen), afgerond. Voor de zomer heeft een, goed bezochte, afsluitende conferentie plaatsgevonden. Ook zijn dit jaar afspraken gemaakt om het project, na afsluiting van de subsidieperiode, door te zetten op de drie oorspronkelijk scholen. Dit is mede mogelijk gemaakt door de inzet van de SKSG, de gemeente Groningen (bestuursafspraken) en O2G2. In 2013 is ook een afsluitend onderzoek uitgevoerd door Oberon. Uit dit, kleinschalig, onderzoek is baar voren gekomen dat:

een goede samenwerking tussen PM-ers en leerkrachten zeer grote meerwaarde voor kinderen, pedagogische medewerkers en leerkrachten. Leerkrachten worden ontlast in hun dagelijkse taken, pedagogisch medewerkers geven aan dat hun vak boeiender wordt en zijn meer didactisch bezig. De betrokken medewerkers scoren, vergeleken met landelijke gegevens, goed op de interactievaardigheden en op het stimuleren van ontwikkeling en begeleiden van sociale interacties tussen kinderen. En, bovenal, de kinderen, naast dat ze het erg leuk vinden, gaan vooruit in hun taal- en rekenvaardigheden.

In de zomer van 2013 zijn twee zomerscholen georganiseerd. Dit in samenwerking met de SKSG en de weekendschool. Op de locaties van NME Groningen in Beijum en Paddepoel hebben 70 kinderen in de tweede week van de zomervakantie diverse zomerschoolactiviteiten uitgevoerd. Het programma is ontwikkeld specifiek voor Groningen en dit kon nog gefinancierd worden uit de subsidieregeling onderwijstijdverlenging. Kinderen van de VSD scholen konden in aanmerking komen door deelname. De zomerschool was een groot succes.

Het project Verlengde Schooldag heeft 4 jaar (2009 - 2013) gedraaid. De volgende basisscholen hebben deelgenomen: De Pendinghe, de Annie M.G. Schmidt, Karrepad (locatie Oldebarneveld) en vanuit het voortgezet onderwijs het Reitdiep College. Daarnaast is er intensief met de kinderopvang (SKSG) samengewerkt. In schooljaar 2012-2013 is het project uitgebreid met nog drie scholen, te weten de Swaistee, de Vlint en de Siebe Jan Boumaschool.

Doel van het project is het vergroten van de leeropbrengst van kinderen die onderpresteren (uit groep 6, 7 en 8) en het verbeteren van de overgang van deze kinderen van basisschool naar voortgezet onderwijs, zodanig dat de aanwezige talenten bij de kinderen beter worden benut. Om dit doel te bereiken worden extra activiteiten buiten de reguliere schooltijd aangeboden (tussen de middag). Hiervoor is een specifiek curriculum ontwikkeld waarin, naast de verdieping op het onderwerp, ook expliciet taal- en rekenvaardigheden worden getraind. Er wordt thematisch gewerkt rondom beroepen. Er is gekozen voor de methode van levend leren, waarbij kinderen worden geactiveerd.

openbaar onderwijs groep groningen

Playing for Success

Playing for Success is een landelijke samenwerking tussen betaalde voetbalclubs, primair en/of voortgezet onderwijs, gemeenten en mbo- en hbo-instellingen. Playing for Success is een initiatief waarmee leerlingen in de leeftijd van negen tot veertien jaar hun prestaties in taal, rekenen en ict verbeteren. Het gaat om onderpresterende kinderen: 'gewone' leerlingen die minder presteren dan ze kunnen en soms achterblijven bij het gemiddelde niveau. Playing for Success wil structureel bijdragen aan het opheffen van deze leerachterstanden. Daarnaast levert Playing for Success een belangrijke bijdrage aan het zelfvertrouwen én een positiever zelfbeeld. De leerlingen werken samen met andere leerlingen aan opdrachten die aansluiten bij hun interesses. Ze beleven er WOW-ervaringen, bijvoorbeeld wanneer ze in contact komen met hun favoriete spelers of rond kunnen lopen in het stadion van FC Groningen.

Inmiddels zijn er dertien leercentra in Nederland, in Groningen is het leercentrum gevestigd in de Euroborg, het stadion van FC Groningen. Partners voor de Groningse setting zijn: FC Groningen, gemeente Groningen, Alfa College, CSG, Noorderpoort, O2G2, Hanze Hogeschool en AOC Terra. Sinds 2011 is het bestuur van Playing for Success ondergebracht in een stichting; De Stichting Playing for Success Groningen. Een aantal scholen van O2G2, primair en voortgezet onderwijs, nemen deel aan Playing for Success. De ervaringen van deze scholen zijn positief.

Excellentie

De Starter en de Borgman hebben, in het kader van de excellentieregeling, het project Hoogbegaafdheid uitgevoerd. Binnen dit project zijn oplossingen bedacht voor vroegsignalering (vooral i.h.k.v. voorkomen van onderpresteren), plusgroep voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen in het grensgebied, plusweg voor meerbegaafde leerlingen, compacten, indicering en rapportage naar de thuisgroep. Er is speciaal lesmateriaal ontwikkeld en een methode gevonden om passend lesmateriaal te ontwikkelen. Het gaat niet alleen om het aanbod van lesmateriaal, stimuleren van creatief en wetenschappelijk denken; er wordt tevens aandacht besteed aan de drie f's (falen, fouten, frustraties), aan de sociaal-emotionele problematiek (welbevinden) en leren leren. Vanaf schooljaar 2012-2013 worden de twee leerkrachten die direct betrokken waren bij dit project ingezet voor het ontwikkelen van onderwijs voor meer-en hoogbegaafde leerlingen op andere scholen van O2G2 en ook binnen het federatieve samenwerkingsverband. In dit schooljaar wordt ook nagegaan wat de (on) mogelijkheden zijn van een stedelijke plusklas voor hoogbegaafde leerlingen. Deze bovenschoolse plusgroep is in augustus 2013 gestart. In deze plusgroep (op 2 plekken in de stad) zitten leerlingen van 6 verschillende PO scholen.

2.3. Onderwijskundig Voortgezet Onderwijs

2.3.1. Onderwijskundige en organisatorische ontwikkelingen

Op de VO-scholen vinden op diverse plaatsen onderwijskundige en organisatorische ontwikkelingen plaats. In het rectorenoverleg met het College van Bestuur vindt afstemming plaats over de profilering van de scholen en het gewenste aanbod. Zo zijn er afspraken gemaakt over de LOOT faciliteiten op het Zernike en het Werkman College.

Een aantal ontwikkelingen van de VO-scholen op een rij:

Het Zernike College heeft haar VMBO in Groningen Zuid opnieuw vormgegeven. Daarvoor is via het Regionaal Programma Onderwijsvoorzieningen de overdracht van het VMBO van Noorderpoort aan het Zernike College aangevraagd. De overdracht is per 1 augustus 2013 in werking getreden. De school werkt aan het stevig neerzetten van het vmbo in Groningen Zuid.

Het Werkman College heeft een nieuw schoolplan opgesteld voor de periode 2013-2015. Per vestiging zijn de profielen beschreven en de ontwikkelpunten voor de komende periode. De school gaat werken aan een steviger fundament en zoek de samenwerking op met de juiste partners.

In 2013 is het 150 jarig bestaan van het Kamerlingh Onnes gevierd. Hiervoor zijn diverse activiteiten opgezet. De vestiging Kamerlingh Onnes van het Reitdiep College kent al enkele jaren een sterke toename van het aantal aanmeldingen. Vanaf 1 augustus 2013 stromen er geen leerlingen VMBO-TL meer in op de vestiging Kamerlingh Onnes. Deze leerlingen kunnen instromen op de vestiging Leon van Gelder.

openbaar onderwijs groep groningen

Op het Praedinius is een onderzoek uitgevoerd naar de organisatiestructuur. Het afgelopen jaar hebben ook twee ipadklassen gedraaid op het Praedinius. De ervaringen worden gedeeld en meegenomen in een vervolg.

Zie verder de jaarverslagen van de scholen voor voortgezet onderwijs.

Toptechniek in bedrijf

Het Zernike College en het Reitdiep College hebben samen met VO scholen van de CSG en de ROC's een projectaanvraag voor Toptechniek in bedrijf toegekend gekregen. De Vmbo- en mbo-scholen en bedrijven in Groningen hebben de handen ineengeslagen om drie doelen te realiseren: 1. meer leerlingen (en meer meisjes) motiveren voor een technische opleiding; 2. vmbo en mbo docenten up to datecompetenties en state of the art technologische kennis bijbrengen en 3. het bedrijfsleven nauw betrekken bij het ontwerp en de uitvoering van het onderwijs. In januari 2013 heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden. Daarna hebben docenten van het vmbo en mbo gewerkt aan doorlopende leerlijnen. In projecten van een aantal weken werken leerlingen van het vmbo op één van de mbo instellingen in diverse skillslab's.

Opleidingsschool

De Groninger Opleidingsschool (hierna GOS) is het samenwerkingsverband bestaande uit de Lerarenopleiding van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (NHL), Onderwijsgroep Groningen (O2G2) en de Universitaire Lerarenopleiding van de Rijksuniversiteit Groningen (ULO) en heeft als taak het verzorgen van een deel van de tweede- en eerstegraadsopleiding voor leraren.

Alle betrokken (VO-)scholen hebben zich gecommitteerd aan het concept Samen Opleiden en hebben een rector gemandateerd in de stuurgroep. De beide opleidingsinstituten en O2G2 leveren menskracht en financiële middelen waarmee de GOS haar taak kan uitvoeren.

Deelnemende VO-scholen die vallen onder het bestuur van O2G2 zijn; het Zernike College, het H.N. Werkman College het Reitdiep College en het Praedinius Gymnasium.

De Organisatie

Samen Opleiden vindt plaats op de verschillende locaties van bovengenoemde VO-scholen. De GOS wordt bestuurd door de stuurgroep die bestaat uit afgevaardigden van de verschillende deelnemende organisaties. De stuurgroep is verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van de opleidingsstaak van de GOS in alle facetten; bemensing, kwaliteit, financiën, training van medewerkers, plaatsing van studenten en dagelijkse organisatie. De stuurgroep wordt ondersteund door de werkgroep waarin schoolopleiders voor 0,2 fte 'bovenschools' zijn afgevaardigd vanuit de vier VO-scholen en twee instituutopleiders (0,1 fte) vanuit de NHL en de ULO. De werkgroep werkt in opdracht van, en legt verantwoording af aan, de stuurgroep. In de VO-scholen coördineren de schoolopleiders op organisatorisch en inhoudelijk gebied de begeleiding van de studenten. Zij worden hierbij ondersteund door docent- en vakcoaches. De werkzaamheden van docent-, vakcoaches en schoolopleiders zijn deeltaken van docenten die in de betreffende VO-scholen werkzaam zijn en hiërarchisch onder verantwoordelijkheid van een vestigingsdirecteur of de rector van de betreffende VO-school. Sinds maart 2013 wordt de stuurgroep ondersteund door een 'linking pin' die zorg draagt voor de communicatie, coördinatie van werkzaamheden en afspraken tussen de stuur- en werkgroep. Om de kwaliteit van de opleidingsschool te meten en te borgen is een projectgroep kwaliteit samengesteld voor de twee noordelijke opleidingsscholen, 'School of Education' en Groninger Opleidingsschool. Deze projectgroep kwaliteit bestaat uit (kwaliteits)medewerker(s) van de NHL en de ULO zij werkt in opdracht van, legt verantwoordelijkheid af aan de stuurgroepen en ontwikkelt instrumenten ten behoeve van de PDCA-cyclus. De samenstelling van de werkgroep wijzigt op basis van de gevraagde kwantitatieve en kwalitatieve output en deskundigheid.

Primaire taak van de Opleidingsschool

De GOS heeft als primaire taak studenten op te leiden tot leraren. Door de studenten van de lerarenopleiding deels op te leiden in de opleidingsschool ontstaat er een meerwaarde voor de studenten én de VO-school. De VO-school krijgt meer invloed op het opleidingsprogramma van leraren voor de eigen praktijk, de transfer wordt versterkt door wederzijdse beïnvloeding op het curriculum en begeleiding, en de VO-school krijgt de mogelijkheid een student aan te nemen als collega.

- Het opleiden van docenten binnen de context van duurzaam innoveren en praktijkgericht onderzoek;
- Verbeteren van de kwaliteit van de opleiding van jonge en de praxis van meer ervaren docenten;
- Het neerleggen van een opleidingsrol bij docenten, secties en teams waardoor zij 'frequent' met een externe blik naar het eigen onderwijs kijken;
- Het binden van jong docent-talent aan O2G2;
- Het leveren van een bijdrage aan een professioneel aantrekkelijke omgeving;

Administratie en bewaking van procedures

De opleidingsinstituten (NHL en ULO) dragen over het curriculum van de lerarenopleiding tijdens een visitatie (door de NVAO) verantwoording af. De accreditatie wordt toegekend aan het instituut waardoor zij ook

openbaar onderwijs groep groningen

verantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van de noodzakelijke administratie. OZG2 is door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen aangewezen als penvoerder en contactpersoon inzake subsidie aanvragen. De GOS maakt jaarlijks een jaarplan en een (financieel) jaarverslag waarin de plannen en de voortgang wordt vastgelegd en verantwoord. De agenda en notulen van de stuur- en werkgroep worden digitaal opgeslagen en na vaststelling via Nestor aan alle deelnemers ter beschikking gesteld.

Strategie

De strategie om de doelen te bereiken zijn gevat in vier pijlers, te weten:

1. Kwaliteit van de vakcoaches

Onder pijler 1 verstaan we (scholings)activiteiten die gericht zijn op het meten en bevorderen van de kwaliteit van de coaches, het formeren van een kerngroep van vakcoaches en ontwikkeling van zittende docenten. In 2013 zijn 2 coachmiddagen georganiseerd waaraan ongeveer 140 deelnemers deelgenomen hebben aan diverse workshops ter bevordering van professionele, vakdidactische en pedagogische kwaliteiten. Daarnaast zijn door de NHL en ULO 3 cursussen verzorgd voor coaches die starten met/gestart zijn met het begeleiden van LiO studenten en minoren.

2. Kwaliteit van de schoolopleiders

Voor pijler 2 richten de activiteiten zich op de ontwikkeling van een profiel voor de schoolopleider, de opleiding voor de schoolopleider en (VELON)registratie van de schoolopleider. (Het profiel van de bovenscholse schoolopleider is in november 2013 vastgesteld) In 2014 wordt gestart met de opleiding tot schoolopleider.

3. Matchen vraag en aanbod student & scholen

Voor het matchen van vraag en aanbod van studenten wordt een passende procedure ontwikkeld die rekening houdt met het tijdspad van zowel de opleidingsinstellingen als de OZG2 scholen en de verschillende medewerkers uit de betrokken organisaties. De enorme toeloop van studenten in 2013 voor de opleidingsinstellingen maakt het lastig een goede match tussen VO-school en opleidingsinstituut te maken omdat er meer vraag dan behoefte aan stagiaires is.

4. Goede afstemming onderwijsinstellingen en curriculum scholen

Om de vierde pijler in te vullen is een heldere uiteenzetting van curriculumactiviteiten in de opleidingsschool noodzakelijk. Afbakening van taken en rollen en borging van de kwaliteit van schoolopleiders en coaches die betrokken zijn bij deze curriculumactiviteiten. Een aantal zaken met betrekking tot inzet van uren voor de begeleiding van de studenten als ook de begeleiding in de vorm van intervisie is in 2013 geharmoniseerd en via een kwaliteitszorgsysteem (PDCA cyclus) wordt dit, jaarlijks, geborgd.

2.3.2. Passend Onderwijs

Voor het voortgezet onderwijs is het nieuwe samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 20.01 inmiddels opgericht. Dit samenwerkingsverband bestaat uit de gemeenten Groningen, Haren, Ten Boer en een deel van Tynaarlo (regio Zuidlaren). In oktober 2013 zijn de statuten bij de notaris gepasseerd. Ook de ondersteuningsplanraad, de eigenstandige vorm van medezeggenschap binnen het samenwerkingsverband, beleefde haar oprichtingsvergadering op 4 november 2013. Het ondersteuningsplan, het wettelijke plandocument van het samenwerkingsverband, is zo goed als gereed. Ook het afgeleide jaarplan en de meerjarenbegroting krijgen steeds meer vorm. Het samenwerkingsverband is inmiddels bij DUO geregistreerd met een eigen brin-nummer.

Er is veel afstemming en overleg met de samenwerkingsverbanden om ons heen, zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs in de provincie Groningen alsmede in Noord- en Midden Drenthe. Ook met het MBO en cluster 1 en 2 wordt afstemming gezocht in het Afstemmingsoverleg Gemeenten - Onderwijs. In dit overleg kaderen we de thema's in waar we op regionaal niveau Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over voeren.

Ten behoeve van de Commissie van Advies, de onafhankelijke commissie die straks de toelaatbaarheidsverklaringen voor het speciaal onderwijs afgeeft, werken we in de provincie intensief samen. Het plan is om gezamenlijk één Commissie van Advies in te richten voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs in de hele provincie.

2.3.3 Overgang PO-VO

Het afgelopen schooljaar hebben we met de besturen en de scholen breed ingezet op de verbetering in de overstap PO-VO. In juni 2013 hebben de besturen SO/VSO, PO en VO, verenigd in het BBO stad Groningen, instemming gegeven aan de aanpak PO-VO overstap zoals die in deze notitie wordt weergegeven. De besturen PO in Haren, Ten Boer en Tynaarlo hebben ook ingestemd met deze aanpak. Uitgangspunten zijn :

- wij zetten in op gezamenlijk beleid en verbetering van het proces van de transitie;
- wij zetten in op professionalisering van het advies;

openbaar onderwijs groep groningen

- wij willen ter ondersteuning van de kwaliteitszorg het jaarlijkse proces van de transitie monitoren en de schoolloopbaan van de individuele leerling kunnen volgen;
- wij willen de overdracht van gegevens automatiseren.

Dit heeft geresulteerd in de volgende acties die vanaf schooljaar 2013-2014 worden uitgevoerd:

invoering toelatingsbeleid

Er zijn afspraken gemaakt over het beleid rondom de transitie PO-VO. Dit heeft o.a. geresulteerd in de transitiekalender PO-VO.

invoering Plaatsingswijzer

De Plaatsingswijzer is een instrument dat het advies van het PO voor een onderwijssoort in het VO ondersteunt door uit te gaan van het leerlingvolgsysteem vanaf groep 6. Het instrument is overgenomen vanuit Friesland waar het systeem is ontwikkeld. De Plaatsingswijzer biedt inhoudelijke aanknopingspunten voor een goed advies en daarmee een adequate plaatsing in het VO. Ervaring is dat de Plaatsingswijzer betere, meer eenduidige plaatsingen oplevert met minder discussie en uiteindelijk een beter rendement in het voortgezet onderwijs.

implementatie Intergrid PO-VO

Intergrid is een digitaal systeem waarin verschillende gebruikers (samenwerkingsverbanden, scholen, besturen en leerplicht) kunnen zien wat de voortgang van de overstap van leerlingen van het PO naar het VO is en het biedt inzicht in de dubbele of zelfs meervoudige aanmelding van de leerlingen door de ouders. Intergrid biedt tevens de mogelijkheid om de terugrapportage per individuele van VO naar PO meerdere jaren gestalte te geven. Tussen VO-MBO werkt het systeem al meerdere jaren. Naast een geringe administratieve inspanning die aansluit op de administratiepakketten van de scholen, leidt het systeem tot daling van de administratieve last.

pilot OSO

Landelijk gezien wordt er al meerdere jaren gesproken tussen OCW, de PO-raad, de VO-raad en de leveraars van administratiepakketten gesproken over het automatiseren van de overdracht van gegevens tussen PO-PO, PO en VO en VO-VO. Via diverse naamgevingen van dit project (DOD,ELD) is er nu de naam OSO aan verbonden en worden besturen nu via flyers en brieven gevraagd aan te sluiten. Voor ons is het van belang verbinding aan te brengen met de Plaatsingswijzer en Intergrid. Ook hier geldt dat samenwerking met de overige scholen voor PO en VO in de provincie Groningen en NM Drenthe essentieel zijn voor de implementatie.

2.3.4 Prestatiebox

In het kader van de afspraken van het bestuursakkoord VO hebben de scholen extra middelen ontvangen, om de in dit akkoord geformuleerde ambities te realiseren. De scholen hebben daarvoor projectaanvragen ingediend waarin activiteiten worden ontplooid die aansluiten bij de ambities van het bestuursakkoord VO en bij de ontwikkelingsfase en behoefte van de school of vestiging. De inzet van deze middelen is divers, voorbeelden zijn docentprofessionalisering (instructie, afstemming), opbrengstgericht werken, mentoraat, omgaan met verschillen, lerende cultuur, professionalisering secties en toetsing. Daarnaast zijn er middelen gereserveerd voor gezamenlijke activiteiten op O2G2 niveau die aansluiten bij de ambities van het bestuursakkoord. Deze zijn ingezet voor de kennisdeling en ontwikkeling omtrent kwaliteitszorg en opbrengsten, voor het ontwikkelen van de auditsystematiek en auditteam en het uitvoeren van concrete projecten in het kader van de doorgaande leerlijnen PO-VO.

2.4. Kwaliteit Voortgezet Onderwijs

2.4.1. Kwaliteitszorg

De VO-scholen hebben een kwaliteitsprogramma opgesteld. Het programma sluit nauw aan bij de indicatoren die de onderwijsinspectie hanteert. Per aandachtsgebied zijn de instrumenten in kaart gebracht die de schoolleiding zicht moeten geven op de stand van zaken en de ontwikkelingen binnen dat aandachtsgebied. Hiermee ontstaat voor de schoolleiding, het College van Bestuur en andere betrokkenen meer zicht op de kwaliteit binnen de school. Daarmee wordt geanticipeerd op het gewijzigde toezichtkader van de onderwijsinspectie waarin naast de vier opbrengsten (onderbouw- en bovenbouwrendement, CE-cijfers en verschil SE-CE) de kwaliteit van het onderwijsproces een belangrijke factor wordt bij de beoordeling van scholen. Als onderdeel van de kwaliteit van het onderwijsproces wordt in het nieuwe inspectiekader nadrukkelijk gekeken naar de wijze waarop de school inhoud geeft aan haar horizontale verantwoording. Instrumenten als Vensters voor Verantwoording, maar ook de schoolgids en schoolplan worden in dit kader nog belangrijker.

In 2013 hebben de eerste bijeenkomsten plaatsgevonden van de kwaliteitsgroep van alle VO scholen van O2G2. Doel van de bijeenkomsten is uitwisselen van activiteiten en ervaringen gericht op de kwaliteitszorg.

openbaar onderwijs groep groningen

Onderwerpen zijn de opbrengsten, toetsing, meetinstrumenten. Met de betrokkenen is een jaaragenda opgesteld. Zo zijn in het najaar van 2013 zijn de opbrengstenkaarten van de verschillende afdelingen met elkaar besproken.

In 2013 is het voorlopige auditkader uitgewerkt, zijn de eerste auditoren opgeleid en is de eerste interne audit uitgevoerd op de Kluiverboom. Met ondersteuning van ervaren auditoren wordt zo gewerkt aan het opzetten van een eigen interne auditsystematiek van O2G2. De komende drie jaar worden alle afdelingen van de VO scholen van O2G2 geauditeerd.

2.4.2. Toezicht Inspectie

De afdeling VWO van het Werkman College heeft een groot aantal stappen gezet in het verbetertraject. De opbrengsten laten een duidelijk stijgende lijn zien. In het inspectiebezoek in juli 2013 heeft de inspectie aangegeven dat de school op de goede weg is, het arrangement is aangepast van zeer zwak naar zwak. Met de ingezette verbeteringen is een basisarrangement begin 2014 haalbaar.

Het vmbo van de Kluiverboom (Werkman College) heeft in het najaar van 2012 het predicaat zwak gekregen. De school werkt op basis van een plan van aanpak aan de verbetering van het onderwijs. In april 2014 is het afsluitende onderzoek. In november 2013 is een interne audit uitgevoerd. De bevindingen uit deze audit zijn meegenomen in de reeds ingezette verbeteracties.

Het Heyerdahl is in het najaar van 2013 bezocht door de inspectie. De school heeft het basisarrangement verlengd gekregen.

De HAVO-afdeling van de vestiging Kamerlingh Onnes van het Reitdiep College is in november 2013 door de Inspectie bezocht. Op basis van onvoldoende opbrengsten en risico's in de kwaliteitszorg heeft de school een aangepast arrangement zwak gekregen. Afgesproken is dat de kwaliteit van de opbrengsten en kwaliteitszorg in september 2015 weer van voldoende niveau is. De school heeft een plan van aanpak opgesteld. In 2014 zal een interne audit uitgevoerd worden.

De Simon van Hasselt heeft na het inspectiebezoek van april 2013 eveneens het aangepaste arrangement zwak gekregen. Medio 2014 moet de kwaliteit hier weer op het gewenste niveau zijn. In het voorjaar van 2014 zal een interne audit uitgevoerd worden om na te gaan of de school op koers ligt met de ingezette verbeteracties.

Op het Zernike heeft in september 2013 een gesprek met de inspectie plaatsgevonden. In dit gesprek hebben de diverse locaties zich gepresenteerd. Het doel was de inspectie inzicht te geven in opbrengsten, wijze van werken op het Zernike.

Met de inspectie heeft een eerste gesprek plaatsgevonden over de monitoring van de opbrengsten van de verschillende scholen en vestigingen van O2G2. Met name omdat we een aantal vestigingen hebben met onvolledige opbrengstenkaarten. In 2014 wordt dit gesprek vervolgd.

2.5. ICT

Uitvoering ICT beleid

De uitvoering van het vastgestelde strategisch ICT beleid 2012-2014 ligt nagenoeg op schema. Alle benoemde projecten zijn in uitvoering en zullen binnen de afgesproken beleidstermijn worden afgerond.

Uit het beleidsplan is het programma "Klaar voor de Start" voortgekomen en het heeft als doel om, O2G2 breed, de basis te leggen voor toekomstige ontwikkelingen. De voornaamste doelstellingen zijn hieronder nog even samengevat:

- Uniforme standaarden te onderzoeken en vast te leggen (o.a. identificatie, autorisatie, communicatie, mail, Cloud, software platformen, hardware, contracten)
- Platformen voor samenwerken en communiceren te implementeren (o.a. beheer, intranet, DMS, mail, agenda)
- Noodzakelijke infrastructuur in te richten (o.a. Private Cloud, gegevensopslag, fysieke netwerken, draadloze netwerken, beheer, telefonie, inkoop)
- Op beperkte schaal proeven te doen met nieuwe ontwikkelingen (o.a. nieuwe virtuele desktop, centraal beheer smartphone/tablet, consolidatie schoolservers PO, nieuwe devices en mediakanalen)
- Ervaring op te doen met het adequaat plannen, inrichten, uitvoeren en borgen van ICT projecten
- Een gebruikers- en beheerorganisatie te ontwerpen die in staat is de nieuwe ontwikkelingen blijvend te ondersteunen en nieuwe initiatieven te genereren

openbaar onderwijs groep groningen

Projecten uit het ICT beleidsplan

De doelstellingen hebben concreet geleid tot de volgende projecten waar in 2013 een start mee is gemaakt en die in 2014 worden afgerond.

Het centrale O2G2 account

Het centrale account bestaat uit een 4-lettercode, wachtwoord, emailadres in de vorm van v.achternaam@school.o2g2.nl en geeft toegang tot mail, agenda en intranet. Dit is voor het OB, PO en SO al gerealiseerd. Het proces rond het centrale account is nu duidelijk maar is nog niet geautomatiseerd. Wordt op diverse plaatsen ingevoerd, is niet eenduidig en leidt tot fouten. De komende tijd zal dit meer geautomatiseerd gaan gebeuren. Vanuit de gedachte 'Eerst registreren dan faciliteren' dient een medewerker eerst bekend te zijn binnen de organisatie, alvorens toegang te krijgen tot computersystemen. Voor medewerkers is RAET het basissysteem waarin personeelsgegevens worden ingevoerd. Het is logisch dat deze gegevens op één plek eenduidig worden ingevoerd en daarna worden gebruikt om het automatiseringssysteem te vullen. Later kunnen we dan meer diensten gaan toevoegen aan het centrale account.

Nieuwe telefonie

De vaste- en mobiele telefonie binnen geheel O2G2 is opnieuw aanbesteed. Telefonie binnen O2G2 gaat dan over het eigen netwerk van Edugl@s. Dit betekent een forse kostenreductie op de interne telefonie. De voorbereidingen zijn hiervoor afgerond. De netwerken op de scholen en tussen de scholen is hierop aangepast en de bestaande telefooncentrales van het Werkman en Zernike zijn aan elkaar gekoppeld. Een voor een worden nu volgens een strakke planning de scholen gekoppeld aan de nieuwe telefonie-omgeving. De verwachting is dat dit project medio september wordt afgerond.

Draadloos netwerk

Gelijktijdig met de nieuwe telefonie zal er een compleet dekkend draadloos netwerk worden uitgerold, zodat er overal met laptops, tablets en smartphones kan worden gewerkt. Het streven is om op alle VO-scholen nog voor het einde van de zomervakantie draadloos netwerk beschikbaar te hebben. De PO en SO scholen volgen zo snel mogelijk direct na de zomervakantie. De projectleider voor de telefonie gaat dit coördineren.

Digitale Leer en Werk Omgeving (DLWO)

Op dit moment zijn we druk met de aanbesteding van de DLWO voor het Ob, PO en SO. Eind mei moet de leverancier bekend zijn en de uitrol zal gefaseerd plaatsvinden in de rest van 2014. Het aanbieden van programmatuur en het opslaan van documenten verloopt vanaf dat moment centraal. Op de scholen staan dan geen servers meer. Vanuit een centraal datacentrum zullen de ICT-diensten die nodig zijn voor onderwijs en administratie worden aangeboden. Het maakt voor medewerkers niet meer uit vanuit welke locatie ze werken. Op school, thuis of waar dan ook. Doordat de 'desktop' vanaf dat moment centraal wordt aangeboden vindt de ondersteuning op centraal niveau plaats. Hiervoor wordt een centrale ICT Servicedesk opgezet waar medewerkers met hun vragen terecht kunnen en waar de contacten met externe leveranciers worden onderhouden.

Centrale inkoop computerapparatuur

Binnenkort start de aanbesteding van inkoop computerapparatuur. O2G2 verwacht hiermee een kostenbesparing te realiseren. Door groot in te kopen worden de kosten lager voor de scholen en hebben we naar alle waarschijnlijkheid nog maar te maken met één leverancier. Het geeft de scholen de mogelijkheid om oude apparatuur te vervangen tegen scherpe prijzen. Een groot voordeel is dat minder verschillen nodig zijn in het aanbieden van ICT-diensten omdat elke school met dezelfde apparatuur werkt.

O2G2 portaal (intranet)

Het intranet wordt steeds verder uitgebreid. Het wordt het digitale communicatieportaal binnen O2G2, waarop medewerkers, leerlingen en hun ouders alle informatie over O2G2 en de school kunnen vinden. Hiervoor is het centrale O2G2-account noodzakelijk. Daarnaast worden de websites van de scholen op een eenduidige manier ingericht, met een eigen identiteit.

Inbedding ICT binnen O2G2

Om meer sturing te geven aan de ontwikkeling van ICT en het coördineren en uitvoeren van ICT (gerelateerde) projecten is in februari een Adviseur Informatiemanagement benoemd. Daarnaast is er de Beleidsgroep ICT. Dit adviesorgaan, bestaande uit vertegenwoordigers uit het Ob, PO, SO en VO, adviseert het CvB over ICT ontwikkelingen en de uitvoering van projecten.

openbaar onderwijs groep groningen

2.6. HRM-beleid

2.6.1. Professionele organisatiecultuur

Het belangrijkste kapitaal van O2G2 zijn de medewerkers. Zij geven vorm aan de kwaliteit van het onderwijs en aan de ontwikkeling van de leerlingen. De medewerkers bepalen in hoge mate het halen van de missie van O2G2 om iedere leerling kwalitatief hoogstaand en innovatief onderwijs te bieden en in staat te stellen om zijn/haar talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. Deze talentontwikkeling geldt voor de medewerkers. De kernwaarden van O2G2 zijn verbindend, betekenisvol en ontwikkelingsgericht. De medewerkers krijgen ruimte om talenten te ontwikkelen, zich te ontplooien en daarbij zijn of haar eigen en unieke karakter vorm te geven. O2G2 werkt aan een professionele organisatiecultuur. In 2013 is het aanbod van de O2G2 Academy PO fors uitgebreid.

Een cultuur waarbinnen leidinggevend en medewerkers elkaar kunnen aanspreken op elkaars handelen, houding en gedrag. Kernbegrippen binnen deze cultuur zijn: transparantie, verantwoordelijkheid, reflectie en resultaatgerichtheid. De leidinggevend vervullen daarbij een cruciale rol. Zij geven richting aan en ondersteunen medewerkers bij het bereiken van de doelen. Binnen de organisatie is in 2013 geïnvesteerd in management developmenttrajecten. Voor de directeuren in het PO is in het najaar een MD-traject gestart waarin de directeuren in gezamenlijkheid werken aan het verbeteren van hun leiderschapskwaliteiten (onderwijskundig leiderschap). Daarnaast is er ruimte voor individuele ontwikkeling en veel aandacht voor zelfreflectie. Binnen het VO is op twee scholen het traject Meester in je vak .....

2.6.2 Gesprekkencyclus

De gesprekkencyclus is bij uitstek een instrument om de gewenste ontwikkelingen met medewerkers af te spreken, de resultaten vervolgens te toetsen en waar nodig bij te sturen. Door periodieke gesprekken tussen de leidinggevende en de medewerkers kunnen persoonlijke ontwikkelingswensen van individuele medewerkers in relatie worden gebracht met de doelstellingen van de (school-)organisatie.

Binnen de organisatie worden op de verschillende scholen verschillende methodieken en formulieren gehanteerd. In 2013 is gewerkt aan de ontwikkeling van een eenvoudig en praktisch toepasbaar instrument. Dit heeft als resultaat opgeleverd dat het Werkmancollege en het Ondersteuningsbureau dezelfde methodiek is geïmplementeerd. De overige VO scholen zijn ook diverse initiatieven genomen om te komen tot een verbeterde gesprekkencyclus.

Binnen het PO is men al een stuk verder. Vier jaar geleden is binnen deze onderwijssoort een de eenduidige gesprekkencyclus uitgerold. In 2013 is het instrument geoptimaliseerd door de ontwikkelcyclus en de functioneringscyclus in elkaar te schuiven en de doorlooptijd van de cyclus te verkorten naar een periode van maximaal twee (was vier jaar).

2.6.3. Functiemix

In oktober 2010 is de notitie Functiemix Primair Onderwijs vastgesteld. Voor dit plan is destijds breed draagvlak gevonden, zowel in de GMR als in het DBPO. Het plan is ingevoerd per 1 januari 2011. De notitie is een uitwerking van de functiemix-afspraken in het Convenant Leerkracht, de betreffende bepalingen in de CAO-PO en houdt rekening met de specifieke wensen en belangen van O2G2. Bij de invoering van de functiemix is afgesproken om regelmatig de balans op te maken of de vastgestelde school-, en bestuurs-doelen ook bereikt worden en om het beleid eventueel aan te passen. Hier is ook de koppeling gelegd met het monitoren van de financiële consequenties.

Voor het Voortgezet Onderwijs is overigens een apart invoeringstraject gevolgd. De resultaten in het VO zijn tot dusverre in lijn met de landelijke trends.

Tot en met 2013 zijn de volgende resultaten gehaald.

openbaar onderwijs groep groningen

Sectorgemiddelden

Basisonderwijs Landelijk				
Functiemix leraren (aandeel leraren per salarisschaal in fte)				
Salarisschaal	2011	2012	2013*	
LA	85,80%	82,00%	81,30%	
LB	14,00%	17,90%	18,50%	
LC	0,10%	0,20%	0,20%	
Overig	0,00%	0,00%	0,00%	

S(B)O Landelijk				
Functiemix leraren (aandeel leraren per salarisschaal in fte)				
Salarisschaal	2011	2012	2013*	
LA	0,20%	0,30%	0,20%	
LB	93,20%	91,30%	90,80%	
LC	6,50%	8,40%	9,00%	
Overig	0,10%	0,10%	0,10%	

VO Landelijk				
Functiemix leraren (aandeel leraren per salarisschaal in fte)				
Salarisschaal	2011	2012	2013*	
LB	48,60%	47,80%	47,90%	
LC	31,10%	31,60%	31,60%	
LD	19,90%	20,30%	20,20%	
LE	0,20%	0,20%	0,20%	
Overig	0,20%	0,10%	0,10%	

O2G2

Basisonderwijs Groningen					
Functiemix leraren (aandeel leraren per salarisschaal in fte)					
Salarisschaal	Startmeting	2011	2012	2013*	
LA	97,80%	93,20%	92,10%	90,90%	
LB	2,20%	6,60%	7,90%	9,10%	
LC	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
Overig	-	0,20%	-	-	

S(B)O Groningen					
Functiemix leraren (aandeel leraren per salarisschaal in fte)					
Salarisschaal	Startmeting	2011	2012	2013*	
LA	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
LB	99,50%	98,50%	98,30%	98,30%	
LC	0,00%	1,50%	1,70%	1,70%	
Overig	0,50%	-	-	-	

VO Groningen					
Functiemix leraren (aandeel leraren per salarisschaal in fte)					
Salarisschaal	Startmeting	2011	2012	2013*	
LB	62,30%	55,30%	50,70%	52,00%	
LC	18,20%	20,00%	21,60%	20,80%	
LD	19,50%	23,80%	27,10%	26,60%	
LE	0,10%	0,60%	0,50%	0,50%	
Overig	-	0,30%	0,10%	0,10%	

* 2013 betreft een voorlopige meting met afwijkende peildata:
Voor personeelsgegevens (inclusief functiemix) geldt 1 maart 2013.
Voor leeringsgegevens geldt 1 oktober 2012.

2.6.4 Mobiliteitscentrum Perspectief

Het Mobiliteitscentrum Perspectief is opgericht voor de duur van twee jaar: 2013 en 2014. Naast de begeleiding van boventallige medewerkers, is duidelijk door O2G2 gekozen om vrijwillige mobiliteit meer te stimuleren. De uitdaging is om het negatieve beeld van mobiliteit als bedreiging om te buigen naar een kans. Medewerkers die op vrijwillige basis zich actief oriënteren op de loopbaan beweging zijn, dragen bij aan hun eigen inzetbaarheid (employability). Medewerkers kunnen bij Perspectief terecht voor begeleiding van werk naar werk, loopbaanadvies, trainingen en workshops. In de CAO PO wordt het opzetten van een mobiliteitscentrum ook genoemd als instrument ter voorkoming van gedwongen ontslag (lid 10.2.2).

Vanuit het Mobiliteitscentrum zijn vijf workshops ontwikkeld die onder de vlag van de O2G2 Academie worden uitgevoerd. Betreft de workshops: Onderscheidend Curriculum Vitae, Netwerken, Professioneel presenteren is profileren, Regievoeren op het eigen werk en loopbaanperspectief en Social Media voor je loopbaan.

In de periode van 1 januari 2013 tot 19 november 2013 zijn in totaal 79 intakegesprekken gevoerd.

Intakegesprekken vrijwillige mobiliteit

PO	32
SO	27
VO	20
Totaal	79

openbaar onderwijs groep groningen

Vervolggesprekken vrijwillige mobiliteit

In totaal zijn er 86 vervolggesprekken gevoerd. Het aantal gesprekken per persoon varieert van maximaal twee gesprekken tot maximaal 5 gesprekken.

Vervolggesprekken Totaal	86
--------------------------	----

Actief bestand vrijwillige mobiliteit

Op dit moment zijn er 16 medewerkers opgenomen in het actieve bestand. Dat betekent dat deze medewerkers op enigerlei wijze aan de slag zijn met hun loopbaanperspectief.

Actief bestand	16
----------------	----

Type medewerkers vrijwillige mobiliteit

Van het totale bestand zijn er 14 medewerkers die een Onderwijs Ondersteunende functie hebben. De rest is onderwijsgevende in de functie van leerkracht, docent en management.

Onderwijsgevende functiegroep	65
Onderwijsondersteunend	14

Resultaat vrijwillige mobiliteit

Daadwerkelijke beweging naar een andere functie is bij 8 medewerkers gerealiseerd. In de meeste gevallen betrof dit een plaatsing als gevolg van een sollicitatie op een interne vacature. In één situatie is de medewerker vertrokken buiten O2G2.

Interne mobiliteit	7
Externe mobiliteit	1

Kengetallen boventallig Onderwijs Ondersteunend Personeel

In september 2013 heeft het Mobiliteitscentrum inventariserende gesprekken gevoerd met 25 boventallige medewerkers werkzaam binnen het OOP.

Inventariserende loopbaangesprekken

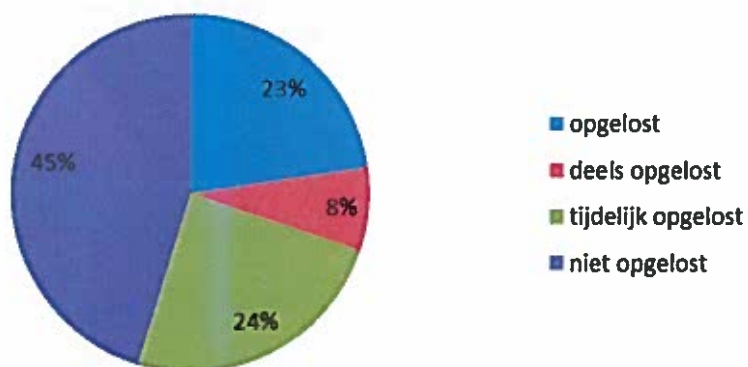
OOP-ers in het bestand met een digitaal cv	24
OOP-ers in het bestand zonder een cv	3
Totaal geïnventariseerde OOP-ers	27

openbaar onderwijs groep groningen

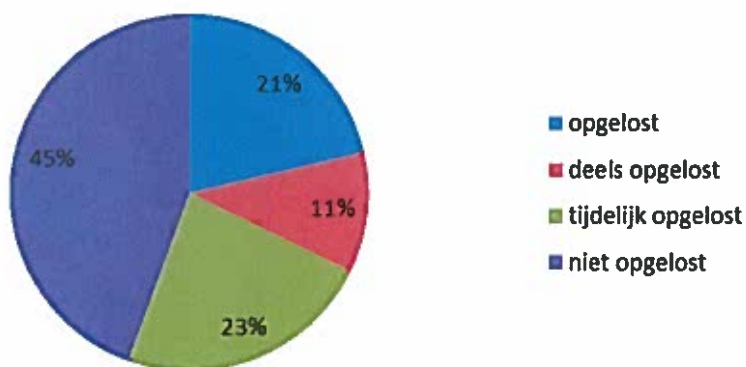
2.6.5 Boventaligheid

Boventaligheid per 1-11-2013		
Status boventaligheid:	Aantal medewerkers	Omvang in fte
opgelost	12	6,7065
deels opgelost	4	3,4288
tijdelijk opgelost	13	7,3370
niet opgelost	24	13,9903
totaal	53	31,4626

boventaligen 1-11-2013 in aantallen

boventaligen 1-11-2013 in fte

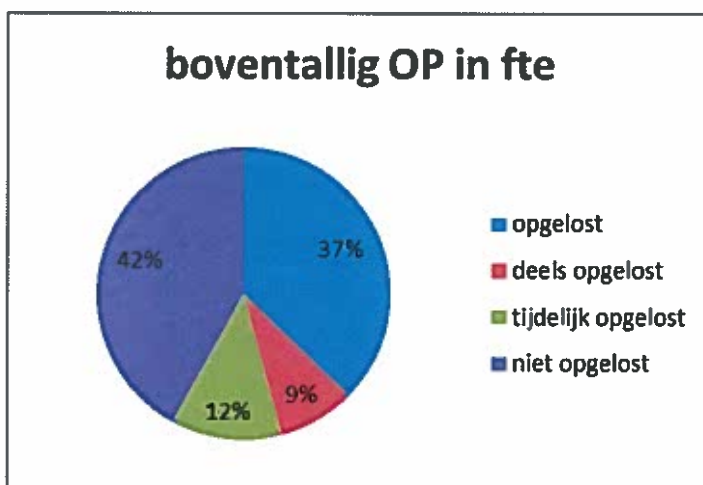
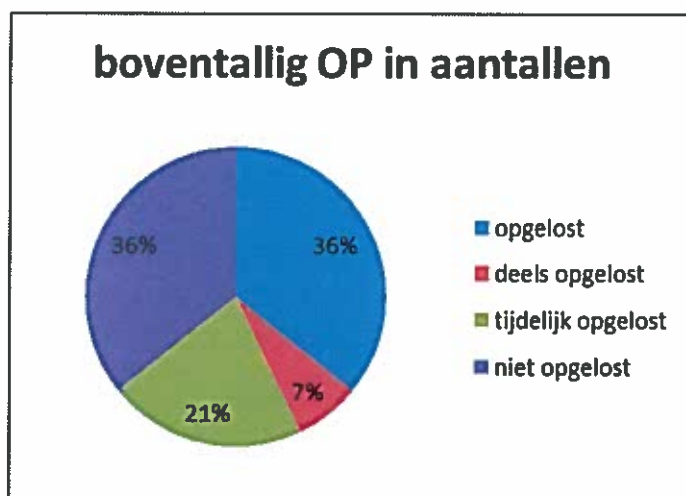
openbaar onderwijs groep groningen

Boventaligheid in OP/OOP:

OP *

opgelost	5	2,3604
deels opgelost	1	0,5435
tijdelijk opgelost	3	0,7804
niet opgelost	5	2,6644
totaal	14	6,3487

* Onderwijzend Personeel is inclusief directie en leraar ondersteuners

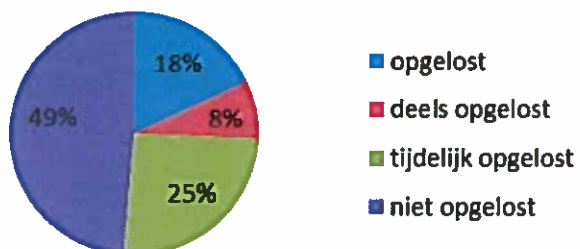

OOP

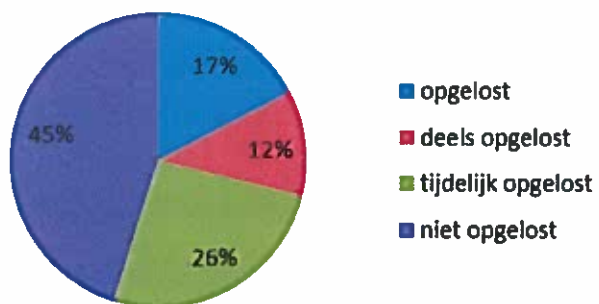
opgelost	7	4,3461
deels opgelost	3	2,8853
tijdelijk opgelost	10	6,5566
niet opgelost	19	11,3259
totaal	39	25,1139

openbaar onderwijs groep groningen

**boventallig OOP in
aantallen**

boventallig OOP in fte

openbaar onderwijs groep groningen

2.6.6. Ziekteverzuim

Het thema verzuim en inzetbaarheid heeft binnen O2G2 in het afgelopen jaar veel aandacht gekregen. Het verzuimpercentage is te hoog. Het college van Bestuur heeft de ambitie uitgesproken om het verzuim terug te dringen naar 5%. In 2012 is een organisatie-brede analyse van de verzuimcijfers en - beleid uitgevoerd. Deze aandacht voor verzuim heeft erin geresulteerd dat het verzuimcijfer in 2012 is gedaald van 7.1% naar 5,8%.

Op basis van de uitkomsten van de analyse is een plan van aanpak voorgesteld voor de aanpak van het verzuim binnen de verschillende organisatieonderdelen: primair onderwijs, voortgezet onderwijs en ondersteuningsbureau. Onderdelen van dit plan van aanpak zijn in 2013 opgepakt: zoals aan de voorkant het beter vaststellen van doelen bij verzuimmanagement, het verbeteren van de volwassen dialoog tussen leidinggevende en medewerker en sturen op een gezamenlijke aanpak via het SMT. Echter, deze extra inspanningen heeft niet geresulteerd in een verlaging van het verzuim. Verzuim cijfer is zelfs licht gestegen naar 5,9%. Samen met de arbodienst wordt geanalyseerd wat mogelijk de oorzaak is van deze stagnatie.

openbaar onderwijs groep groningen

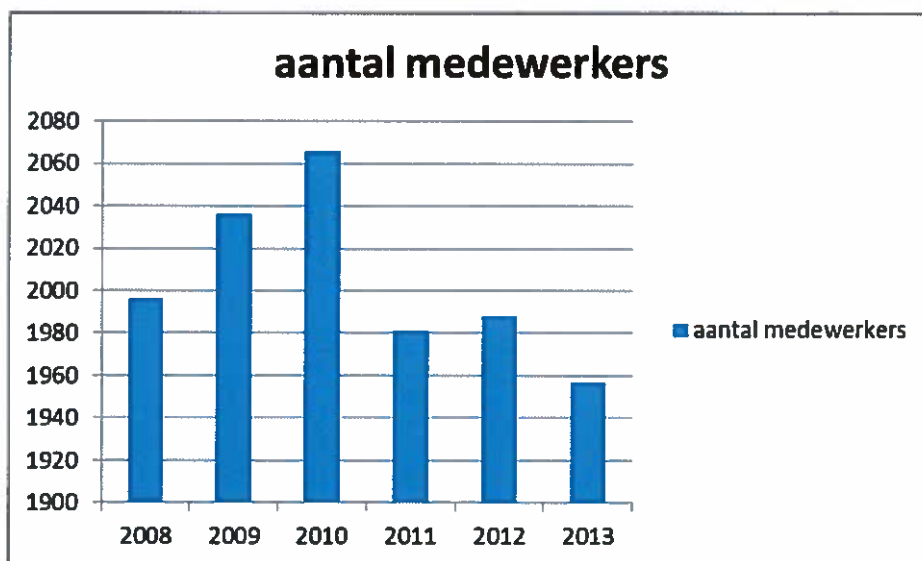
2.7. Kengetallen Personeel

Samenstelling personeelsbestand

Overzicht aantal medewerkers:

Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven over de jaren 2008 tot en met 2013.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal medewerkers	1996	2036	2066	1981	1988	1957

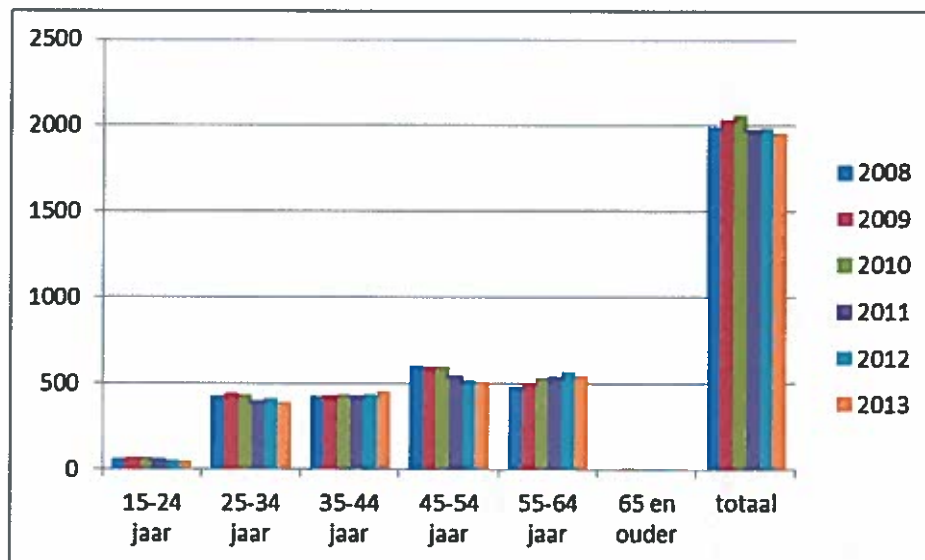

Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven per leeftijdscategorie over de jaren 2008 tot en met 2013.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15-24 jaar	61	70	67	62	51	49
25-34 jaar	428	439	434	395	408	389
35-44 jaar	426	426	432	427	435	451
45-54 jaar	602	597	599	548	519	509
55-64 jaar	479	501	531	541	566	548
65 en ouder	0	3	3	8	9	11
totaal	1996	2036	2066	1981	1988	1957

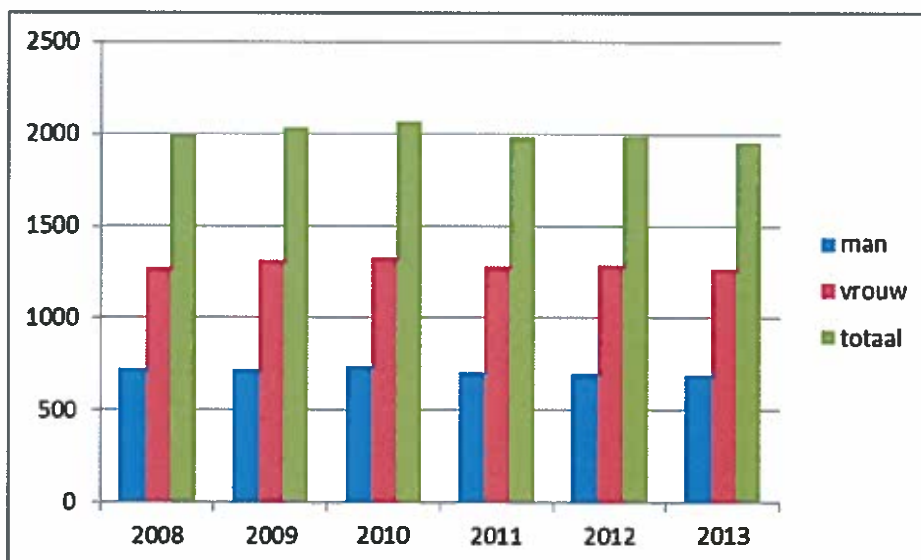

openbaar onderwijs groep groningen

Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven per geslacht over de jaren 2008 tot en met 2013.

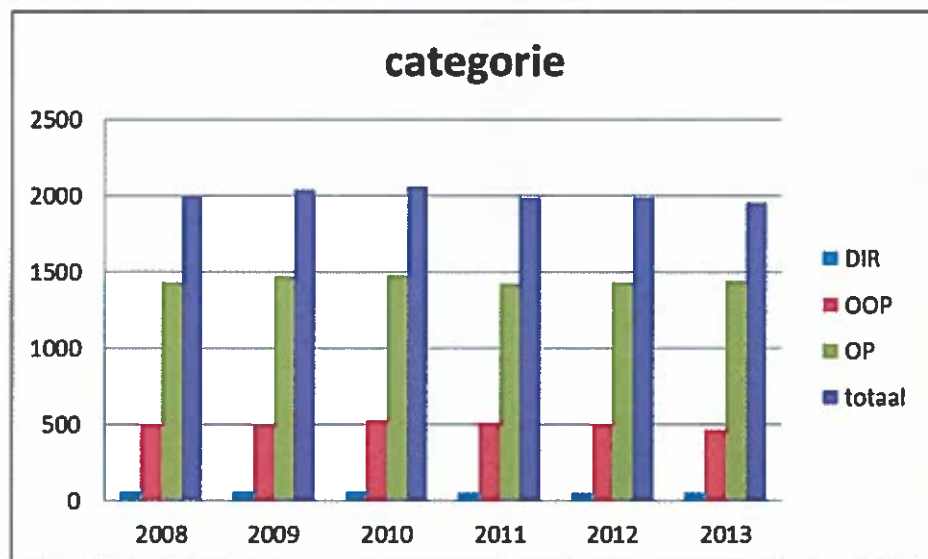
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
man	725	722	737	703	701	690
vrouw	1271	1314	1329	1278	1287	1267
totaal	1996	2036	2066	1981	1988	1957

openbaar onderwijs groep groningen

Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven per categorie (DIR, OOP, OP) over de jaren 2008 tot en met 2013.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DIR	62	64	59	52	52	53
OOP	503	500	528	511	505	463
OP	1431	1472	1479	1425	1431	1441
totaal	1996	2036	2066	1988	1988	1957

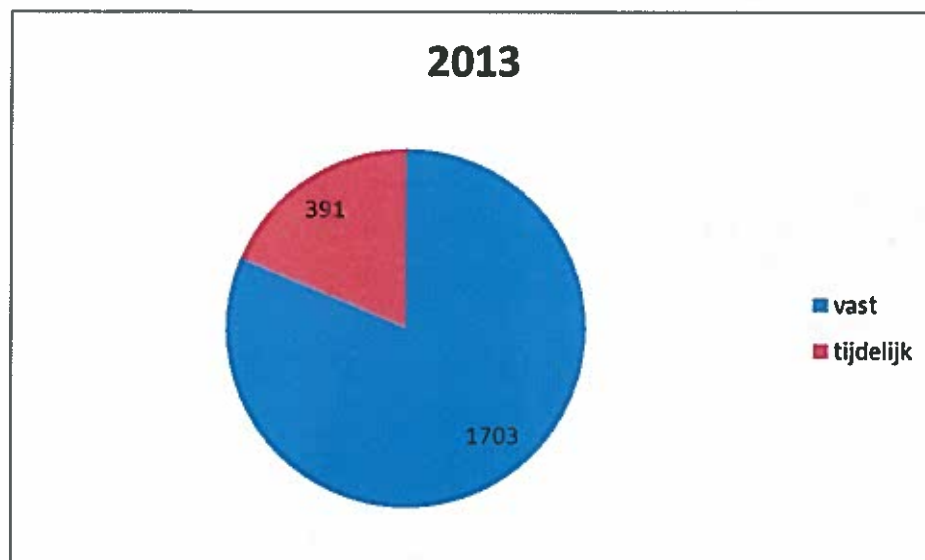

openbaar onderwijs groep groningen

Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven met een vast of tijdelijk dienstverband over 2010, 2011, 2012 en 2013.

Doordat een aantal medewerkers meerdere vaste dienstverbanden en/of tijdelijke dienstverbanden in 2013 heeft gehad, is het totaal aantal genoemde medewerkers per dienstverband hoger dan het totaal aantal medewerkers in 2013 van 1957.

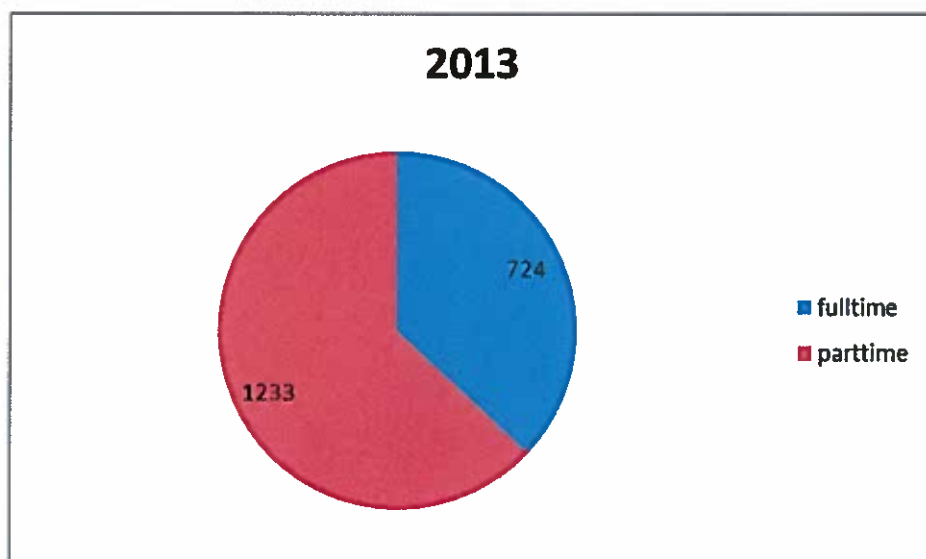
	2010	2011	2012	2013
vast	1844	1881	1735	1703
tijdelijk	222	148	148	391
totaal	2066	2029	1883	2094

openbaar onderwijs groep groningen

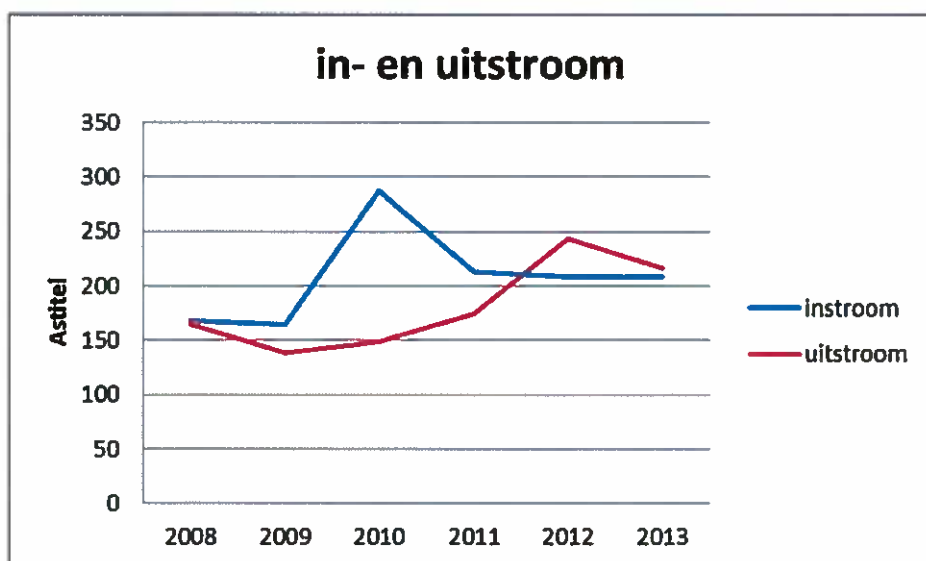
Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven met een fulltime of parttime dienstverband over 2010, 2011, 2012 en 2013.

	2010	2011	2012	2013
fulltime	811	750	737	724
parttime	1255	1231	1251	1233
totaal	2066	1981	1988	1957

Hieronder wordt de in- en uitstroom over de jaren weergegeven. Het betreft de vaste en tijdelijke dienstverbanden die in de loop van het betreffende jaar zijn begonnen of beëindigd. Het saldo sluit niet een op een aan met de stijging van het aantal medewerkers in 2013 (totaal 1957 medewerkers) ten opzichte van 2012, omdat bijvoorbeeld vervangers meerdere malen per jaar kunnen instromen en uitstromen.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
instroom	168	165	288	213	209	209
uitstroom	165	139	149	175	244	216

openbaar onderwijs groep groningen

2.8. Huisvesting

O2G2 is verantwoordelijk voor het beheer en exploitatie van de schoolgebouwen. In het Strategisch beleidsplan 2011-2015 "Samen sterk voor goed en Innovatief Onderwijs" maakt O2G2 een duidelijke visie op trends en ontwikkelingen rond onderwijs en huisvesting zichtbaar. Het schoolgebouw moet aansluiten op de inhoud en organisatie van het onderwijs, daarbij staat de leerling en zijn ontwikkeling centraal.

Ontwikkeling van de afdeling

Door de reorganisatie in 2013 is de afdeling Huisvesting vanaf november ook belast met de taken rondom Facilitaire zaken.

Met de komst van het hoofd Huisvesting en Facilitair, de aanstelling van een Technisch Adviseur en het uitzetten van de vacatures Adviseur Inkoop en Medewerker Facilitaire Zaken, komt de afdeling op volle sterkte en wordt de dienstverlening aan de scholen geoptimaliseerd.

2.8.1 Onderhoud

De nulmeting die in 2012 door de Grontmij uitgevoerd, is de basis voor het uit te voeren onderhoud in 2013. De nulmeting is uitgevoerd volgens de Conditiemeting zoals opgenomen in de NEN 2767. Hierbij is elk bij de inspectie aangetroffen gebrek via een vaste systematiek beargumenteerd: de conditie van de bouwdelen wordt aangegeven met een zespuntenschaal. O2G2 hanteert een minimaal onderhoudsniveau van "categorie 3".

Alle werkzaamheden zijn opgenomen in de meerjaren onderhoudsplanning (MJOP) en de aanvragen in het kader van het Onderwijshuisvestingsprogramma bij de diverse gemeenten. Op basis van de MJOP is de voorziening onderhoud vastgesteld en worden de bijdragen van de scholen berekend.

Voor het onderhoud van de gebouwen is in 2013 € 3.6 mln beschikbaar gesteld. Een groot deel hiervan is besteed aan het uitvoeren van het noodzakelijk onderhoud om te komen tot een kwaliteitsniveau op conditie 3 conform de afspraken met de Gemeente

De samenwerking met Team4 architecten voor de uitvoering en begeleiding van het onderhoud is ook in 2013 voorgezet. Met de inzet van (totaal 1 fte) aan technische begeleiding is 80% van de duizend onderhoudsprojecten uitgevoerd. Hiermee is het streefcijfer behaald. De overige 20% van de projecten zijn in de uitvoeringsplanning van 2014 opgenomen.

De samenwerking met Volker SafeGuard voor de afhandeling van storingen, waarbij de scholen één centraal meldpunt hebben, is geëvalueerd. Scholen zijn erg tevreden over de dienstverlening

2.8.2. Fris en duurzaam

De duurzaamheid van gebouwen blijft hoog op de agenda staan. Duurzame scholen vragen om een flexibel ontwerp met duurzame materialen waardoor duurzaam onderhoud en gebruik mogelijk worden gemaakt. In 2011 heeft de gemeente Groningen het integraal huisvestingsplan 2012 - 2015 gepresenteerd onder de naam Fris en Duurzaam. Duurzaamheid in de brede zin van het woord betekent schoolgebouwen die energiezuinig en toekomstgericht zijn.

Na de pilot op de Brederoschool in 2012 is op 4 scholen binnen O2G2 geïnvesteerd in het verbeteren van het binnenklimaat en realiseren van duurzaamheidsmaatregelen. De volgende fase wordt in 2014 gerealiseerd.

2.8.3. Nieuw-, verbouw- en fusie-projecten

Als gevolg van de Taksforce zijn in 2013 diverse scholen gefuseerd. Hierbij is ook de huisvestingsbehoefte gewijzigd en zijn gebouwen afgestoten.

De leerlingen van de Doefmat zijn na de fusie met de Dijk (nu Expeditie) gehuisvest in het gebouw van de Dijk. Om alle leerlingen te huisvesten zijn extra units geplaatst.

De 2 locaties van de Vlint en de AMG Schmidt zijn samengevoegd op de locatie aan de Siersteenlaan en de Radiumstraat. De gebouwen van de Vuursteenstraat zijn afgestoten. De school gaat onder de nieuwe naam Sterrensteen verder.

openbaar onderwijs groep groningen

Het Karrepad is in 2013 gehuisvest op één locatie aan de Molukkenstraat. Het pand aan de Oldebarneveldtlaan is buiten gebruik gesteld. Om de leerlingen te huisvesten is de uitbreiding van de "Wijkpost" met 1 lokaal aan Molukkenlocatie van het Karrepad is in 2013 opgeleverd.

In 2013 hebben daarnaast diverse nieuw en verbouwprojecten plaatsgevonden.

PO scholen

De Boerhaaveschool heeft de nieuwbouw aan de Semmelweisstraat in gebruik genomen.

De onderbouw van de Starter gaat naar een locatie aan de Paterswoldseweg. De voorbereidingen voor de verbouw zijn in volle gang.

In 2012 is gestart met de nieuwbouw van de Haydyschool. Op de kruising van de Helperbrink en de Haydnlaan in de wijk Helpman in Groningen wordt de tijdelijke huisvesting van de bovenbouw van de Joseph Haydyschool vervangen door nieuwbouw plus de twee gymzalen van het Zernike College krijgen een facelift in dezelfde bouwstroom. In 2012 is gestart met de bouw van deze nieuwe school.

VO scholen

De plannen voor de uitbreiding van het Zernike aan de Helperbrink zijn verder ontwikkeld. De bouw start in 2014, waarna oplevering in 2015 plaatsvindt.

Voor het Reitdiep college zijn de voorbereidingen voor de nieuwbouw van de Simon van Hasselt verder uitgewerkt.

Het terrein van het Werkmancollege in het centrum en aan de Melisseweg is volledig opnieuw ingericht. In samenwerking met de school is de veiligheid en functionaliteit verbeterd.

Het meest omvangrijke project dat is gestart in 2013 is de nieuwbouw voor het Zernike in Haren. Met inzet van het Design-Build-Maintain concept wordt door het consortium het gebouw verder ontwikkeld van het VO-richting een DO. Bouw start in 2014.

2.8.4. Inkoop

In 2013 is gestart met het professionaliseren van de inkoopfunctie. De aanpak van de professionalisering is in verschillende fases opgedeeld, inventarisatie-, ontwerp-, implementatie- en nazorg fase. In 2013 is de inventarisatiefase afgerond waardoor er inzicht is verkregen in enkele kengetallen van afgelopen jaren en de behoeftes van de interne klanten helder zijn. Daarnaast is er een aanbestedingskalender samengesteld. In 2014 zal de ontwerpfase worden voltooid. Resultaat van de ontwerpfase zal onder andere het opleveren van een actueel en passend inkoopbeleid zijn. Daarnaast zal een inkoopactieplan onderdeel zijn van de ontwerpfase.

Binnen O2G2 bestaat de inkoopfunctie uit 0,7 Fte welke extern wordt ingevuld. In 2013 is de werving voor de invulling van de inkoopvacature 1,0 Fte uitgezet. Deze vacature is op dit moment nog niet ingevuld.

2.9. Maatschappelijke/politieke ontwikkelingen

2.9.1. Europese aanbestedingen

In 2013 zijn diverse meervoudig onderhandse aanbestedingstrajecten uitgevoerd voor het aangaan van verplichtingen onder het Europese drempelbedrag. Daarnaast zijn in 2013 onderstaande productgroepen Europees aanbesteed (gepubliceerd tot afgerond):

Contract	Bemiddelde waarde duur contract	Maximale contractduur	Leverancier
Multifunctionele print en kopieerapparatuur	€ 365.000	5 jaar	Xerox
Accountancydienstverlening	€ 386.400	6 jaar	EY
Telefonie, vast en mobiel	€ 485.000	4 jaar	Sollie Ziggo
Onderhoud gebouwgebonden installaties en bouwkundig onderhoud	€ 1.727.500	4 jaar	Kropman Installatietechniek Strukton WorkspHERE Boekema Vastgoed
Levering van elektriciteit	€ 3.500.000	4 jaar	De Vrije Energie Producent
Levering van gas	(geschat)	4 jaar	Eneco
Digitale leer- en werkomgeving	€ 380.000	4 jaar	Lopend, nog niet bekend.

openbaar onderwijs groep groningen

2.10. Financieel jaarverslag

2.10.1 Financiële positie

Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen heeft 2013 afgesloten met een resultaat van € 4,682 miljoen. Zowel de baten als de totale lasten zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar en ten opzichte van de begroting 2013. Er was sprake van een hogere bate aan rijksbijdrage en hogere overige baten. De lasten zijn in 2013 € 6,783 miljoen hoger dan in 2012. Het resultaat is positief beïnvloedt door de extra baten vanuit de Rijksmiddelen Herfstakkoord en NOA van totaal € 4,216 miljoen.

2.10.2. Vergelijkende cijfers

Stichting O2G2 is ontstaan per 1 januari 2010. Uit onderzoek is gebleken dat de eindbalans 2009 van WMOO niet het juiste en volledige financiële beeld liet zien van de Stichting. Om deze reden is de beginbalans 2010 van O2G2 aangepast. Deze posten waren in eerdere jaren niet op deze wijze opgenomen, maar geven volgens het College van Bestuur van O2G2 een beter beeld van alle ontwikkelingen en effecten die een financiële impact hebben op de stichting. In 2011 is op basis van deze nieuwe vermogenspositie een onderzoek gestart naar de omvang en toereikendheid van het vermogen. Begin 2012 zijn de uitkomsten van dit onderzoek gepresenteerd en heeft de gemeenteraad de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport geaccordeerd. Dit betekent dat het vermogen van O2G2 in 2012 eenmalig is versterkt met circa € 6,861 miljoen. Met de extra Rijksmiddelen in 2013 is het Eigen Vermogen verder versterkt en gestegen tot € 7,885 miljoen dit is 5,9% van de totale omzet 2013.

2.10.3. Weerstandsvermogen

Scholen hebben reserves nodig om (onverwachte) risico's te kunnen dekken. De grootste risico's zijn een daling van de inkomsten en het niet tijdig op kunnen lossen van met name personele frictiekosten. Om te beoordelen of de scholen voldoende reserves hebben, hanteren we de VO-formule voor het weerstandsvermogen van het ministerie van OCW.¹ Het ministerie geeft aan dat een weerstandsvermogen tussen de 10% en 40% wenselijk is.

Uitgangspunt is dat scholen in staat moeten zijn om eigen keuzes te kunnen maken. Eventuele incidentele tegenvallers moet de school zelf kunnen opvangen. Om daar in te kunnen voorzien moeten scholen de beschikking hebben over een algemene reserve op schoolniveau.

Het gewenste weerstandsvermogen voor O2G2 bedraagt tussen de 10% en 15% om als vrij vermogen te kunnen worden aangewend bij onvoorziene tegenslagen c.q. opvangen van risico's. Hierin zijn niet de voorzieningen en eventuele egaliseriereserves meegenomen.

Het weerstandsvermogen per 31 december 2012 als volgt uit:

	Omzet	Eigen Vermogen	Weerstand
Totaal	134.126	7.885	5,88%

De reservepositie ultimo 2013 verder verbeterd ten opzichte van 2012 maar bevindt zich nog steeds beneden de ministeriële marge. Volgens de ministeriële marge dient het Eigen Vermogen een omvang te hebben van minimaal 13,4 miljoen, dat wil zeggen 10% van de omzet, op basis van de omzet van 2013. De mogelijkheden om het Eigen Vermogen te versterken zijn beperkt. Het is voor scholen al niet eenvoudig een sluitende begroting te realiseren. Het begroten met een positief resultaat is voor de meeste scholen geen realistische optie. Het CvB en de Raad van Toezicht hebben een meerjarenbegroting vastgesteld waarin niet begrote extra baten in principe worden gereserveerd voor de versterking van het Eigen Vermogen .

2.10.4. Voorziening

De grootste voorziening is de voorziening Onderhoud. De voorziening dekt de verwachte kosten in de komende jaren aan de hand van het meer-jaren onderhoudsplan dat voor 2014 en komende jaren is geactualiseerd. Daarnaast is sprake van voorzieningen voor personele knelpunten, spaarverlof en jubilea.

¹ formule: eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van alle baten in een jaar inclusief de financiële baten en exclusief de buitengewone baten (bron brief OCW, 23 januari 2007, kenmerk VO/F/2007/2051)

openbaar onderwijs groep groningen

2.10.5. Analyse resultaat over 2013

Over 2013 is een winst gerealiseerd van in totaal €4.682 miljoen. Voorgesteld wordt om deze winst toe te voegen aan het Eigen Vermogen van O2G2.

Het positieve resultaat wijkt in de realisatie op een aantal onderdelen af ten opzichte van de begroting. De afwijkingen worden hieronder beschreven.

Baten:

Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke baten bedragen € 10,60 miljoen, € 5,67 miljoen lager dan in 2012. De daling wordt met name veroorzaakt door de extra incidentele incidentele baten 2012 vanuit de gemeente Groningen ad € 1,73 miljoen aanvullende Bruidsschatmiddelen, en € 6,86 miljoen aan baten ter versterking eigen vermogen. De gemeentelijke bijdragen zijn € 6,99 hoger dan begroot door baten via programma Huisvesting (waaronder de nieuwbouw Haydn) en het project Fris en Duurzaam.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen bedragen € 114,9 miljoen. De realisatie is hoger dan begroot door o.a. door de extra middelen vanuit het Herfstakkoord en NOA, aanvullende bekostiging en niet begrote groeibekostiging.

Overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen bedragen zijn hoger door o.a. baten vanuit het vervangingsfonds ad € 0,7 miljoen en uitkeringen UWV. Deze posten waren niet in de begroting opgenomen.

Overige baten

De overige baten zijn € 1.892 hoger dan begroot, met name veroorzaakt door incidentele fiscale baten van ruim € 1,161 miljoen. Daarnaast zijn niet begrote subsidies ontvangen en niet begrote middelen AWBZ voor de (V)SO scholen

Lasten:

Personeelslasten

De totale personele lasten bedragen € 102,7 miljoen ten opzichte van € 101,2 miljoen in 2012. En lichte stijging van € 1,5 miljoen (1,5%). Daarvan betreft € 92,7 miljoen loonkosten/ salarissen (€92,4 miljoen in 2012) en € 10 miljoen overige personele lasten (€ 8,8 miljoen in 2012). De loonkosten zijn € 3,5 miljoen hoger dan begroot, met name ten gevolge van de loonkosten van de boventalligheid in het PO en hogere loonkosten voor ziektevervangings.

De overige kosten werk derden/inhuur personeel is € 2,2 miljoen hoger dan begroot. Een deel van de overschrijding is ingezet in het kader van de verzelfstandiging, voor de versterking van het ondersteuningsbureau en tijdelijke invulling van nog openstaande functies op het ondersteuningsbureau.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn € 3,25 miljoen en nagenoeg conform begroot (€ 3,68 miljoen). De afschrijvingslasten voor gebouwen / terreinen zijn € 0,5 miljoen (VO-scholen). De afschrijvingslasten voor automatisering en ICT € 0,8 miljoen. De overige afschrijvingen ad € 2,0 miljoen betreft investeringen inventaris en leermiddelen. In 2013 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden voor de afschrijvingstermijnen voor meubilair (van 10 naar 12 jaar) en voor gebouwen en terreinen (van 10 naar 20 jaar).

Huisvestingslasten

De gerealiseerde huisvestingslasten zijn € 15,2 miljoen. De huisvestingslasten zijn € 5,4 miljoen hoger dan begroot door. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door niet begrote uitgaven van programmagelden van de gemeente van € 6,6 miljoen, tegenover deze kosten staan inkomsten vanuit de gemeente.

Overige lasten

De overige lasten bedragen € 8,4 miljoen. De overige lasten zijn € 2,3 miljoen hoger dan begroot. Onder de overige lasten vallen leermiddelen, boekenfonds, onderhoudscontracten voor apparatuur en ICT en diverse verbruiksgoederen van scholen.

2.10.6. Openbaar onderwijs

Per 1 januari 2010 is Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen verzelfstandigd vanuit de gemeente. Verantwoording dient nu nog enkel plaats te vinden aan het Ministerie van OCW.

openbaar onderwijs groep groningen

2.10.7. Financieel beleid

Investeringsbeleid

Het beleid op de schoolbestuurlijke investeringen hangt nauw samen met het gemeenschappelijke financiële beleid. Met de vorming van de nieuwe stichting is het beleid op het gebied van afschrijvingen en investeringen verder vormgegeven.

Treasury beleid en financieringsstructuur

Binnen O2G2 is sprake van beleggen en belenen van publiek geld. Beleningen bestaan uit direct opeisbare tegoeden ter hoogte van € 14,5 miljoen ultimo 2013.

Er is eind 2009 een apart treasurystatuut opgesteld waarin de interne beheersing van financieringen en geldstromen worden beschreven. Er wordt binnen O2G2 geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten. Het statuut voldoet aan de regeling belenen en beleggen 2010.

Binnen O2G2 is nauwelijks sprake van prijs-, krediet en/of kasstroomrisico's. Het liquiditeitsrisico wordt verminderd door een tijdigere facturering en eerdere ontvangsten van voorschotten bij projecten waarop uitbetaling pas een tijd later plaatsvindt.

Op dit moment is sprake van schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën.

openbaar onderwijs groep groningen

2.11. Financiële situatie O2G2

In verband met het negatieve vermogen van O2G2 ultimo 2010 heeft het College van Bestuur en de Raad van Toezicht begin 2011 gesprekken gevoerd met de gemeente en de inspectie. De inspectie heeft in reactie hierop in april 2011 O2G2 een brief gestuurd waarin is aangegeven dat sprake is van verscherpt toezicht. De gesprekken met de gemeente hebben zich toegespitst op het Eigen Vermogen en de bruidsschatregeling. In de zomer van 2011 heeft Vos/Abb een onderzoek ingesteld naar de omvang van de bruidsschat. In september zijn de uitkomsten hiervan gepresenteerd. Belangrijkste uitkomst was dat de bruidsschatregeling onvoldoende was en zou moeten worden verhoogd met € 4,5 miljoen. In oktober 2011 is de commissie Klaasen gestart met een onderzoek naar het Eigen Vermogen van O2G2. Dit rapport is in 2012 gepresenteerd aan de Raad. Belangrijkste uitkomst was dat het Eigen Vermogen moest worden versterkt met € 6,9 miljoen. De Gemeenteraad heeft de aanbevelingen van beide rapporten overgenomen en heeft dit in 2012 ge-effectueert. In het vierde kwartaal 2012 heeft de inspectie aangegeven dat O2G2 niet meer onder het verscherpt toezicht valt. In 2013 heeft de inspectie aangegeven het Eigen Vermogen nog niet voldoet aan de richtlijnen dan de inspectie maar dat O2G2 onder het basis financieel toezicht blijft vallen. Het vermogen is in 2013 verder versterkt ten gevolge van het positieve resultaat van € 4,682 miljoen.

2.12. Continuïteitsparagraaf

De positie van het Eigen Vermogen is ultimo 2013 € 7,885 miljoen positief, door met name de extra middelen vanuit de gemeente Groningen in 2012 en de extra rijksmiddelen vanuit het herfstakkoord en NOA in 2013.

De komende jaren wordt toegewerkt aan een versterking van de financiële weerbaarheid van O2G2 en de scholen. Daarbij heeft de noodzakelijke versterking van de eigen vermogenspositie prioriteit. Ultimo 2013 is het niveau 5,9 % van de totale omzet O2G2. Het streven is een niveau van 6,3 % te bereiken in 2017. Het uiteindelijke gewenste niveau ligt op 10 %.

De afgelopen periode zijn al diverse bezuinigingsmaatregelen genomen, zoals de aanpak van boventalligheid, fusies tussen scholen en het beter benutten of afstoten van schoolgebouwen. De aanpak boventalligheid wordt in 2014 verder ingevuld door met een Sociaal Plan voor het (V)SO. Het mobiliteitscentrum zet in op interne en daar waar gewenst externe doorstroom. Ook is de centrale inkoop geïntensiveerd, om besparingen te realiseren. Randvoorwaarde is dat de kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd blijft.

De verdere opbouw van het eigen vermogen is noodzakelijk, omdat O2G2 voor het beleid op de langere termijn moet beschikken over voldoende weerstandsvermogen voor:

- onvoorzienbare risico's en niet verzekerbare risico's te kunnen afdekken (reactief);
- om onderwijsinnovatie (pro-actief) te kunnen uitvoeren;
- te dienen als financieringsfunctie.

Met de maatregelen die reeds zijn geïnitieerd om de continuïteit te waarborgen laat de meerjarenbegroting vanaf 2014 een positief resultaat zien.

De liquiditeitsbegroting 2014 laat een ruim voldoende liquiditeitspositie zien. O2G2 kan gebruik maken van de kredietruimte van 14 miljoen die vanuit het Ministerie van Financiën beschikbaar is. De huidige begroting laat zien dat hier geen gebruik van gemaakt hoeft te worden.

In 2013 is de reorganisatie van het centrale ondersteuningsbureau doorgevoerd. O2G2 wil hiermee een verdere professionalisering bereiken van de organisatie en de ondersteunende dienstverlening richting de scholen.

2.12.1 Begroting 2014

De begroting 2014 van Openbaar Onderwijs Groep Groningen (O2G2) is een uitwerking van de gestelde richtlijnen en kaders uit de Kaderbrief 2014. Hierin zijn de beleidspiepunten voor 2014 benoemd:

- verbetering van de kwaliteit van het onderwijs;
- een financieel gezonde bedrijfsvoering;
- een grotere aandacht voor personeelsbeleid, vooral ook voor scholing en ontwikkeling.

Het totale begrotingsresultaat voor 2014 sluit met een positief saldo van € 37 duizend. Hiermee wordt de opgaande lijn naar een structureel financieel gezonde en weerbare organisatie voortgezet. In de begroting is naar een doelmatige inzet van middelen, waarbij de onderwijskwaliteit wordt geborgd. Daarnaast zijn in de begroting taakstellingen opgenomen zowel op school- als op centraal niveau.

Het begrotingsresultaat is inclusief de opgenomen prognose van loonkosten boventalligheid bij de PO-scholen ad € 1 miljoen. Naast de reeds bestaande nog niet opgeloste boventalligheid (met name bij het SO), is nieuwe

openbaar onderwijs groep groningen

boventalligheid ontstaan deels door wijzigingen in leerlingaantallen en deels door de fusies van basisscholen. Vanwege het structurele karakter zullen in 2014 ingrijpende maatregelen de boventalligheid moeten reduceren. Daarvoor zal o.a. een sociaal plan worden opgesteld. De kosten van het sociaal plan zullen in 2014, door het opnemen van een voorziening, van grote invloed zijn op het begrotingsresultaat. Echter in 2015 zal het resultaat structureel verbeteren, doordat de kosten van boventalligheid niet meer in de exploitatierekening worden verantwoord maar uit de voorziening worden gedekt. Het interne mobiliteitscentrum zal ook worden ingezet bij de aanpak van de boventalligheid.

De O2G2-begroting bevat de schoolbegrotingen en de centrale budgetbegrotingen. We zien dat voor de PO-scholen en in het bijzonder de kleinere basisscholen, het opstellen van een sluitende begroting steeds lastiger wordt. De financiële ruimte is beperkt en er is nog steeds sprake van boventalligheid op veel PO-scholen. Vooral in de ondersteunende functies (OOP) is de afgelopen jaren noodgedwongen bezuinigd, waardoor de huidige omvang OOP op de meeste PO-scholen zeer gering is. De VO-scholen hebben voor 2014 sluitende begrotingen, maar hebben daarbij ook bezuinigingen doorgevoerd.

Belangrijke factoren begroting 2014

Op het begrote positieve exploitatieresultaat 2014 is een aantal belangrijke factoren van invloed:

Boventalligheid/sociaal plan

Voor lasten boventalligheid is de prognose ad € 1 miljoen opgenomen in het begrotingsresultaat. Van de totaal geïnventariseerde boventalligheid ad € 1,5 miljoen is de verwachting dat € 300 duizend wordt verdiend door tijdelijke interne uitleen of door uitstroom. Daarboven is een taakstelling opgenomen om de kosten boventalligheid extra te reduceren met € 200 duizend. De boventalligheid bevindt zich in het basisonderwijs maar ook voor een groot deel in het Speciaal onderwijs. De boventalligheid betreft met name onderwijsondersteunend personeel (OOP: onderwijsassistenten en ICT-medewerkers, zie onderstaande verdeling in tabel met werktijdfactor). Het oplossen van de boventalligheid voor het OOP is een groot knelpunt. Hiervoor wordt intensief naar oplossingen gezocht. Naast gerichte maatregelen om uitstroom of herplaatsing (intern of extern) te bevorderen, wordt een sociaal plan opgesteld. Voor het sociaal plan wordt € 1,2 miljoen aan lasten opgenomen in de begroting 2014. Dit betreft het instellen een voorziening voor toekomstige loonkosten. Ook wordt rekening gehouden met kosten voor outplacementtrajecten, voor advies en opleidingen. Bij het SO heeft met name de van Lieflandschool te maken met boventalligheid door structureel afnemende leerlingaantallen, maar ook door andere indicatie van leerlingen en daardoor sterk afnemende Rijksbekostiging. Met de betreffende schooldirecties worden stappen gezet om de boventalligheid op te lossen om financiële risico's te beperken.

Eigen Risico-Dragerschap (ERD)

Door de invoering van het volledig eigen risicodragerschap bij de BAO- en SO-scholen, betalen de scholen zelf het kort- en langdurend ziekteverzuim tot 2 jaar. De scholen nemen hiervoor een budget op. Voor de hoogte van het budget langdurend ziekteverzuim is het premieniveau aangehouden, dat in het verleden hiervoor werd afgedragen aan het Vervangingsfonds. De verwachting is dat het budget op voldoende niveau is. Voor scholen met uitzonderlijk bovengemiddeld niet beïnvloedbaar verzuim geldt een compensatieregeling. Hiervoor is een budget van € 125 duizend gereserveerd.

Inverdieneffect verzekering WAO

verzekering WAO-ERD. O2G2 is eigenrisicodragers voor de WAO-kosten en heeft dit eigen risico verzekerd. De huidige kosten van de verzekering bedragen circa € 720 duizend per jaar. Vanaf 2014 wordt een premiestijging verwacht van circa € 240 duizend. De inschatting is dat het beëindigen van het huidige contract en een mogelijke terugkeer naar het UWV een besparing oplevert. De besparing wordt begroot op € 200 duizend.

Stijging Loonkosten

De loonkosten zijn met 1 % verhoogd ivm verwachte loonstijgingen. Bij de VO-scholen is de regeling rijksvergoeding voor personele lasten 2014 (publicatie oktober 2013), met daarin de ophoging van de GPL, verwerkt in de budgetten.

Herijking afschrijvingstermijnen

Er vindt een herijking plaats van de afschrijvingstermijnen. De huidige afschrijvingstermijnen met name voor investeringen in gebouwen en inventaris staan niet in verhouding tot de economische levensduur en de gehanteerde afschrijvingstermijnen in de Rijksvergoeding. Het voorstel is de afschrijvingstermijnen te verlengen voor investeringen in gebouwen en inventaris. Omdat we de gehanteerde termijnen in de rijksvergoeding ook niet geheel realistisch vinden (te lang), zullen de nieuwe termijnen liggen tussen de huidige afschrijvingstermijnen en de toegepaste termijnen van OC en W in de bekostiging. Het ingeschatte effect van de herijking, de verlaging van de afschrijvingslasten, bedraagt bij benadering € 555 duizend.

openbaar onderwijs groep groningen

Prestatiebox

De ontvangen prestatiebox-middelen worden in de lijn van de regeling ingezet voor opbrengst gericht werken. Voor 2014 zal voor de inzet voor de Prestatiebox binnen O2G2, de bestuurlijke richtlijnen 2013 worden gevolgd. Scholen maken specifieke plannen voor de besteding van de Prestatiebox-middelen. Ook worden prestatiebox-middelen deels bovenschools ingezet. Bij het PO betreft dit o.a. begeleidingskosten voor het management development (MD)-traject en voor de invoering vaardigheidsmeter (VHM) op alle PO-scholen. Bij het VO is de bovenschoolse inzet o.a. voor doorgaande leerlijnen, meetinstrumenten onderwijskwaliteit, deskundigheidsbevordering en ontwikkeltrajecten ICT. De prestatiebox-middelen zijn van tijdelijke aard (volgens de nu bekende termijnen uit regeling) maar de verwachting is dat deze middelen de jaren daarna ook nog beschikbaar komen. In de jaarrekening dient de inzet via een inhoudelijk verslag te worden verantwoord. De inzet van de middelen wordt centraal op bestuursniveau gecoördineerd en beheerd.

Bezuinigingen gemeente Groningen

De gemeentelijke subsidie voor leerlingbegeleiding ad € 106 duizend wordt beëindigd met ingang van 2014. Daarmee zullen de kosten voor leerlingbegeleiding volledig door O2G2 betaald moeten worden. Om de leerlingbegeleiding op een aanvaardbaar peil te houden, zal moeten worden gezocht naar andere bekostiging. Ook zal de bezuiniging van invloed zijn op de mate waarin en hoe we de leerlingbegeleiding in 2014 willen gaan uitvoeren. De leerlingbegeleiding wordt via het Kenniscentrum (KCOO) uitgevoerd en gecoördineerd vanuit de SBO Bekenkamp school. De OWWZ subsidie voor de Ploeg ten behoeve van onderwijs voor woonwagen-kinderen ad € 61 duizend wordt in 2014 teruggebracht naar € 50 duizend. In 2015 wordt de subsidie stopgezet.

Taakstellingen begroting 2014 / winst- en verlies rekening

In de begroting 2014 zijn noodzakelijke taakstellingen opgenomen. De maatregelen zijn nodig om met name de kosten van boventalligheid te compenseren en financiële ruimte te creëren voor het sociaal plan. De volgende zijn opgenomen:

- Taakstelling 5 domeinen Ondersteuningsbureau/VO-scholen. In het najaar van 2013 starten 5 projecten op het gebied van bedrijfsvoering binnen de VO-scholen in samenwerking met het ondersteuningsbureau. Op 5 domeinen/functiegebieden wordt onderzocht of taken effectiever en efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Op termijn moet dit leiden tot een besparing voor de gehele organisatie. Daarbij zal gekeken worden naar de effecten van procesherinrichting en incrementele verbetering van de aansturing. De gezamenlijke besparing op basis van fte-reductie wordt voor 2014 geschat op € 250 duizend. Hiervoor worden verantwoordelijke portefeuillehouders benoemd.
- Taakstelling uitvoering onderhoud. O2G2 heeft een meerjaren-onderhoudsplan opgesteld. In dit plan worden alle noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden opgenomen. Het plan is opgesteld door een adviesbureau die vanuit haar expertise heeft aangegeven welke onderhouds-werkzaamheden nodig / gewenst zijn, gebaseerd op normbedragen. Jaarlijks vindt afstemming plaats met de scholen voor de concrete uitvoer van het plan. Voor de uitvoer van dit plan is een voorziening gevormd. De voorziening ultimo 2012 bedraagt € 10,2 miljoen. Jaarlijks wordt circa € 2 miljoen gedoteerd aan de voorziening. Voorstel is om de afdeling huisvesting de opdracht te geven om een structurele besparing van 10% per jaar te genereren op het plan. (Door goedkoper in te kopen, activiteiten blijven hetzelfde) De besparing is € 200 duizend op bovenschools niveau.
- Taakstelling reducering boventalligheid. Naast de verwachte afname van de loonkosten boventalligheid door inverdieneffecten of uitstroom, wordt een extra reductie van de boventalligheid ad € 200 duizend in de begroting 2014 opgenomen.
- Taakstelling kosten VO-scholen. Het Zernike College heeft in de schoolbegroting een reductie op de kosten ad € 587 duizend opgenomen en het Werkman College € 213 duizend (maatregel betreft totale schoolbegrotingen, zowel personeel als materieel).

openbaar onderwijs groep groningen

Winst- en verlies rekening

In de onderstaande tabel is de winst- en verliesrekening van de O2G2 begroting 2014 weergegeven.

Winst- en verlies rekening O2G2		
	begroot 2013	begroot 2014
baten		
1. Rijksbijdragen OC en W	110.114.500	112.244.600
2. overige overheidsbijdragen*	1.954.300	2.596.000
3. college, les, examengelden		
4. baten werk voor derden	206.100	106.200
5. overige baten	5.771.500	4.530.100
totaal baten	118.046.400	119.476.900
lasten		
1. personele lasten	95.960.000	98.202.500
2. afschrijvingen	2.654.000	3.122.100
3. huisvestingslasten*	8.630.300	10.023.400
4. overige lasten	10.758.100	8.091.500
totaal lasten	118.002.400	119.439.500
saldo baten lasten incl. boventalligheid	44.000	37.400

Belangrijke mutaties in de begroting winst- en verliesrekening 2014 ten opzichte van begroting 2013 zijn:

Baten:

- De toename van Rijksbijdragen. Dit wordt o.a. veroorzaakt door verhoging van de rijksvergoeding (personeel/materieel) voor de VO-scholen in totaliteit ad € 2,1 miljoen, m.n. door overname van het VMBO Noorderpoort Groningen Zuid. (van Schendelstraat, Vondellaan, van Iddekingeweg) aan het Zernike-college. De genormeerde rijksvergoeding voor de BAO-scholen is -/- € 300 duizend lager en voor de SO scholen -/- € 300 duizend lager. Voor de prestatiebox zijn hogere baten ad € 650 duizend opgenomen.
- Bij de overige overheidsbijdragen zijn evenals in 2013 de begrote baten voor huur en planmatig onderhoud vanuit het programma huisvesting opgenomen (totaal € 1,3 miljoen). De afname van de overige overheidsbijdragen komt m.n. door afloop gemeentelijke baten bruidsschatregeling (minus -/- € 350 duizend);
- De overige baten zijn lager doordat m.n. de baten inzake verrekeningen van het Zernike met het Noorderpoort in 2013 hier werden verantwoord ad € 1,1 miljoen. Deze verrekeningen hoeven in 2014 niet meer plaats te vinden door de overname VMBO- Groningen Zuid. De baten lopen in 2014 via de reguliere rijksvergoeding.

Lasten

- De personele lasten (loonkosten) zijn hoger m.n. door toevoeging van het VMBO-Noorderpoort personeel bij het Zernike (loonsom 2,2 miljoen). De personele lasten zijn inclusief de loonkosten boventalligheid (evenals in 2013);
- De afschrijvingen zijn lager vanwege de voorgenomen herijking van de afschrijvingstermijnen;
- De huisvestinglasten zijn inclusief de huurlasten en lasten planmatig onderhoud die via het programma huisvesting van de gemeente worden betaald;
- De overige lasten zijn m.n. lager doordat in 2013 bij het Zernike de lasten van het VMBO-Noorderpoort personeel waren opgenomen. Deze lasten vallen nu onder de loonkosten.

openbaar onderwijs groep groningen

2.12.2 Meerjarenbegroting 2014 -2017

Winst- en verlies rekening O2G2: meerjarenbegroting						
baten	realisatie 2012	begroot:2013	begroot 2014	begroot:2015	begroot 2016	begroot: 2017
1. Rijksbijdragen OC en W	110.193.000	110.114.500	112.244.600	114.003.463	112.193.388	113.053.956
2. overige overheidsbijdragen	17.042.000	3.154.300	2.596.000	1.269.468	1.255.640	1.267.508
3. college, les, examengelden	0	0	0	0	0	0
4. baten werk voor derden	123.000	206.100	106.200	106.488	106.401	106.515
5. overige baten	5.123.000	5.771.500	4.530.100	4.749.904	4.761.788	4.796.801
totaal baten	132.481.000	119.246.400	119.476.900	120.129.324	118.317.216	119.224.780
lasten						
1. personele lasten	101.191.000	95.960.000	98.202.500	96.776.882	95.548.871	97.095.096
2. afschrijvingen	3.503.000	3.660.144	3.122.100	2.971.771	2.955.312	2.968.855
3. huisvestingslasten	10.194.000	9.830.300	10.023.400	10.177.055	10.249.697	10.343.855
4. overige lasten	7.785.000	9.752.156	8.091.500	8.324.703	8.358.246	8.396.871
totaal lasten	122.673.000	119.202.600	119.439.500	118.250.411	117.112.126	118.804.677
saldo baten lasten	9.808.000	43.800	37.400	1.878.913	1.205.090	420.103
Aanvullende middelen NOA en Herfstakkoord		pm	pm	pm	pm	pm
bezuinigingsmaatregelen op schoolniveau				396.968	pm	pm
resultaat	9.808.000	43.800	37.400	2.275.881	1.205.090	420.103
Eigen vermogen ultimo	3.204.000	3.247.800	3.285.200	5.561.081	6.766.172	7.186.275
	2,4%	2,7%	2,7%	4,6%	5,7%	6,0%

Toelichting op de meerjarenbegroting

In de bovenstaande tabel is de meerjarenbegroting gepresenteerd op basis van de verwachte ontwikkelingen. Deze meerjarenbegroting is bottom-up opgesteld vanuit de schoolbegrotingen. Voor alle scholen is een doorrekening gemaakt voor het meerjarenperspectief. Voor iedere school is een meerjarenbegroting gemaakt op basis van de prognoses van de leerlingenaantallen. Voor de VO-scholen zijn de aangeleverde prognoses van de schooladministraties gebruikt. Bij de PO scholen is gebruik gemaakt van de leerlingprognoses en ontwikkelingen zoals door bureau Planning verband Groningen (PvG) is aangegeven. De prognoses zijn aangepast op ontwikkelingen binnen O2G2 bijvoorbeeld de ontwikkelingen bij fusiescholen in het PO. Hier is bij de prognoses van PvG onvoldoende rekening mee gehouden.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen stijgen in 2015 met name vanwege de doordecentralisatie van onderhoudsbijdragen (niveau 2014 aangehouden € 1,3 miljoen) die nu via het gemeentelijk programma huisvesting worden ontvangen. In de prognose vanaf 2015 wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van de baten ten gevolge van loon- en prijscompensatie van 1%. De rijksbijdragen dalen in 2016 omdat de middelen voor de prestatie box (circa 2,3 miljoen) niet meer zijn opgenomen (prestatiebox tot en met 2015 begroot). Vanaf 2016 zijn verder geen baten meer voor maatschappelijke stage (VO) opgenomen.

In de meerjarenbegroting is de vereenvoudiging van het bekostigingsstelsel voor de VO-scholen buiten beschouwing gelaten. De doorrekening voor O2G2 (peildatum 2011) laat een nihil effect zien.

De extra baten ten gevolge van het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA) en het Herfstakkoord zijn als PM-post opgenomen (wel substantieel). Hiervan is nog niet duidelijk hoe, wanneer en in welke omvang de aanvulling eruit komt te zien voor O2G2. Ook is nog niet duidelijk welke verplichtingen er tegenover komen te staan.

openbaar onderwijs groep groningen

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen dalen in 2013 sterk ten opzichte van 2012 ten gevolge van het beëindigen van de subsidie voor de loonkosten WWB-banen. De realisatie van 2012 was aanzienlijk hoger dan de begroting 2013 door o.a. de uitbetaling in 2013 van de incidentele aanvullende gemeentelijk bijdragen in het kader van de bruidsschat ad € 9 miljoen, uitbetaling baten WWB-banen € 1,8 miljoen en extra baten huisvestingprogramma voor o.a. bouwprojecten. De WWB-baten en -lasten zijn in 2013 niet in de exploitatierekening opgenomen maar lopen vanaf 2013 via een balansvoorziening.

In 2015 dalen de overige overheidsbijdragen baten verder doordat vanaf 2015 het buitenonderhoud overgaat van de gemeente naar O2G2. Hierdoor ontstaat een verschuiving in de baten van € 1,3 miljoen naar de rijksbijdragen. In de begroting 2014 is nu een bedrag van € 1,3 miljoen opgenomen aan programmamiddelen bij overige overheidsbijdragen.

Baten werk derden

De baten werk derden bedragen circa. € 100 duizend op jaarbasis en vertonen een stabiel verloop.

Overige baten

De overige baten laten een stabiel verloop zien. De overige baten bestaan uit diverse inkomsten zoals detacheringsopbrengsten, de tussen schoolse opvang, huuropbrengsten, opbrengsten vanuit het samenwerkingsverband en kantineopbrengsten.

Personele lasten

Jaarlijks stellen alle scholen een formatieplan op waarbij het leerlingenaantallen op 1 oktober als uitgangspunt wordt genomen. De verwachting is dat de loonkosten de komende jaren gemiddeld met 1% zullen stijgen. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de uitwerking van de functiemix. Tegenover de loonstijging nemen de personele lasten in 2015 af doordat de loonkosten boventalligheid (in 2014 opgenomen prognose 1 miljoen) niet meer is opgenomen. Ook de opgenomen kosten in 2014 voor het sociaal plan ad € 1,2 miljoen komen niet in de begroting 2015 ev meer terug.

Daarnaast wordt rekening gehouden met een daling van de (tijdelijke) loonkosten door het beëindigen van de subsidie prestatiebox vanaf 2016.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zullen in 2014 ca. € 560 duizend dalen ten gevolge van het aanpassen van de afschrijvingstermijnen voor investeringen in gebouwen en meubilair. Het niveau van de afschrijvingen vertoont een constant niveau van ca. € 3 miljoen. Voor de begroting 2014 is met iedere school de investeringsbegroting doorgenomen met het meerjarenbeeld. Scholen geven steeds meer invulling aan het meerjaren investeringsplan.

Huisvestingslasten.

De huisvestingslasten zijn geïndexeerd en de verwachting is dat deze de komende jaren licht zullen stijgen. Er is nog geen rekening gehouden met een extra dotatie voor de voorziening planmatig onderhoud vanwege de doordecentralisatie van de onderhoudsbijdragen vanaf 2015. De verwachting is dat dit een substantieel bedrag is.

Overige lasten

De overige lasten betreffen de overige personele kosten, bestuur- en administratiekosten en diverse overige kosten zoals ICT en schoonmaak. De overige lasten vertonen een redelijk constant niveau.

Bezuinigingen op schoolniveau

In de meerjarenbegroting is in 2015 op basis van de schoolbegrotingen een bezuinigingsbedrag opgenomen voor het realiseren van een sluitende begroting (1^e deel 2015 betreft schooljaar 2014-2015). Voor 2016 en 2017 is nog geen bedrag opgenomen.

Deze bezuinigingen zijn in het meerjarenperspectief opgenomen, op basis van het huidige bekostigingsniveau.

Toelichting resultaten

Het resultaat van O2G2 betreft in 2015 € 2,3 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de kosten boventalligheid en sociaal plan ad € 2,2 miljoen structureel niet meer in de kosten zijn opgenomen. Dit werkt ook structureel door naar de jaren 2016 en 2017.

Het weerstandsvermogen komt in 2017 op 6,0 % (irt omzet). De commissie Don gaat uit van 10 % (zie inleiding toelichting weerstandsvermogen). Voor O2G2 is het streven in 2017 te komen op 6,3 % maar uiteindelijk op 10 %. Het nu begrote percentage in 2017 ligt net onder de O2G2 doelstelling. In de meerjarenbegroting zijn echter

openbaar onderwijs groep groningen

nog niet de middelen vanuit het Nationaal Onderwijs Akkoord en herfstakkoord opgenomen (pm-post). In de meerjarenbegroting zijn ook vanaf 2014 een aantal forse taakstellingen en bezuinigingsmaatregelen opgenomen (voor scholen in 2016 en 2017 nog als pm-post), wat een onzekerheid geeft in de te behalen resultaten.

2.12.4 Meerjarenbalans 2013 - 2017

1 Activa		31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste Activa						
1.2	Materiële vaste activa	16.210	16.210	16.210	16.210	16.210
1.3	Financiële vaste activa	0	-	-	-	-
Totaal vaste activa		16.210	16.210	16.210	16.210	16.210
Viottende activa						
1.4	Vorraden	0	-	-	-	-
1.5	Vorderingen	7.791	6.500	5.000	5.000	5.000
1.7	Liquide middelen	14.531	14.112	17.487	18.659	19.014
Totaal viottende activa		22.322	20.612	22.487	23.659	24.014
Totaal activa		38.532	36.822	38.697	39.869	40.224
2 Passiva						
		31-12-2013	41.274	40.908	40.543	40.179
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.1	Eigen Vermogen	7.885	7.922	9.797	10.969	11.324
2.2	Voorzieningen	11.174	12.200	12.700	12.700	12.700
2.4	Kortlopende schulden	19.473	16.700	16.200	16.200	16.200
Totaal passiva		38.532	36.822	38.697	39.869	40.224

De meerjarenbalans laat een positieve ontwikkeling zien van het Eigen Vermogen in lijn met de meerjarenbegroting. Ten gevolge van de decentralisering van de huisvesting zal de voorziening onderhoud vanaf ultimo 2014 verder stijgen. De gemeentelijke vorderingen en de gemeentelijke kortlopende schulden zullen fors afnemen omdat er met betrekking tot huisvesting geen programmamiddelen meer worden verstrekt.

2.12.5 Ontwikkelingen leerlingenaantallen

ONTWIKKELING AANTAL LEERLINGEN O2G2									
	01-10-2009	01-10-2010	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013	progn. 1-10-2014	progn. 1-10-2015	progn. 1-10-2016	progn. 1-10-2017
BAO-scholen									
totaal leerlingen BAO	7.866	7.737	7.749	7.713	7.595	7.777	7.901	7.917	7.917
mutatie tov vorig jaar	-42	-129	12	-36	-118	182	124	16	16
procentueel	-0,5%	-1,6%	0,2%	-0,5%	-1,6%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
SO-scholen									
totaal leerlingen SO	562	533	498	486	464	452	441	430	430
mutatie tov vorig jaar	-6	-29	-35	-12	-22	-12	-11	-11	-11
procentueel	-1,1%	-5,2%	-6,6%	-2,4%	-4,5%	-2,5%	-2,5%	-2,5%	-2,5%
VO-scholen									
totaal leerlingen VO	7.939	8.136	8.251	8.379	8.855	8.842	8.737	8.670	8.670
mutatie tov vorig jaar	55	197	115	128	476	-13	-105	-67	-67
procentueel	0,7%	2,5%	1,4%	1,6%	5,4%	-0,1%	-1,2%	-0,8%	-0,8%
totaal aantal leerlingen	16.367	16.406	16.498	16.578	16.914	17.071	17.079	17.017	17.017

openbaar onderwijs groep groningen

Opmerkingen bij tabel:

De prognoses 2014, 2015 en 2016 van de leerlingaantallen zijn gewijzigd ten opzichte van de Kaderbrief. De prognoses bij de VO-scholen zijn door de scholen opgegeven. Voor de prognoses bij het BAO en SO zijn de prognoses van bureau PvG gebruikt. Bij de fusiescholen BAO zijn tevens de prognoses uit fusiedocumenten gebruikt.

2.12.6 Personele ontwikkelingen

Beleidsspeerpunten - doelstellingen

Het personeelsbeleid kent een aantal pijlers. Te weten de professionalisering van het onderwijzend personeel, de optimalisatie van de HR-cyclus met betrekking tot de gesprekscyclus, de competentieprofielen en de professionaliseringsplannen. Het voorkomen en oplossen van boventaligheid en de reductie van verzuim,

Overzicht aantal medewerkers:

Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven over de jaren 2008 tot en met 2013.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
aantal medewerkers	1996	2036	2066	1981	1988	1957

En de raming voor de periode 2014 tot en met 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
aantal medewerkers	1957	1949	1930	1925	1925

Hieronder wordt het aantal medewerkers weergegeven per categorie (DIR, OOP, OP) over de jaren 2008 tot en met 2013.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DIR	62	64	59	52	52	53
OOP	503	500	528	511	505	463
OP	1431	1472	1479	1425	1431	1441
totaal	1996	2036	2066	1988	1988	1957

En de raming voor de periode 2014 tot en met 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
DIR	53	53	49	49	49
OOP	463	455	440	435	435
OP	1441	1441	1441	1441	1441
totaal	1957	1949	1930	1925	1925

In de raming van de formatie tot en met 2017 is de uitstroom ten gevolge van het sociaal plan opgenomen. Het effect op de formatie ten gevolge van Passend Onderwijs en het effect op de formatie ten gevolge van de extra middelen NOA zijn nog niet goed te ramen.

2.12.7 Huisvestingsontwikkelingen

Beleidsspeerpunten - doelstellingen

Door de afdeling Huisvesting & Facilitair is een ambitieus jaarplan opgesteld voor 2014. Uitgangspunt is zorg te dragen om de basis op orde te brengen en zorgdragen voor een goede aansluiting op het Onderwijs. Naast doelstellingen op het gebied van de inkoop, facilitair management zijn ook zaken als verbetering van de kwaliteit van de huisvesting, duurzaamheid en projectmatig werken, speerpunten voor 2014 en verder.

Als eerste zal echter de basis op orde moeten komen. Ondanks het feit dat er veel informatie beschikbaar is, is dit niet altijd actueel en voor iedereen toegankelijk. Er wordt daarom gestart met de aanschaf en implementatie van een FMIS, waarmee een goede informatievoorziening en bewaking van contracten en projecten wordt gewaarborgd.

Met de juiste basis, kunnen ook de juiste vervolgstappen voor de komende jaren worden gezet.

openbaar onderwijs groep groningen

2.12.8 Inbedding Risicomanagement en intern toezicht

Binnen O2G2 is risicomanagement en intern toezicht onderdeel van de Planning & Control cyclus. In de kaderbrief worden de beleidsuitgangspunten geformuleerd voor de komende begrotingsjaren. De beleidsuitgangspunten hebben betrekking op de vier domeinen onderwijs & kwaliteit, personeel, huisvesting & facilitair en financiën & ICT. De beleidsuitgangspunten worden verwerkt in de individuele schoolbegrotingen. De realisatie ten opzichte van de begroting wordt per kwartaal gerapporteerd en besproken tussen de schooldirectie en het CvB. Kernindicatoren per domein geven de risico's weer. In de geconsolideerde rapportage is een risicoparagraaf opgenomen.

openbaar onderwijs groep groningen

2.14. Financiële kengetallen

Balans	2013	Norm
Weerstandsvermogen o.b.v. OCW	5,88%	10/40%
Kapitalisatiefactor	24,3%	Max 35%
Solvabiliteit	20,5%	30%
Liquiditeit	1,15	>1,0

Weerstandsvermogen o.b.v. grondslagen OCW

Het schoolbestuur wordt geacht reserves te creëren om (onverwachte) risico's te kunnen dekken. Het grootste risico is een daling van de inkomsten. Om te beoordelen of de reserves voldoende zijn, hanteren we de VO-formule voor het weerstandsvermogen van het ministerie van OCW. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen het Eigen Vermogen en de totale baten. Het ministerie geeft aan dat een weerstandsvermogen tussen de 10% en 40% wenselijk is. O2G2 zit onder deze grens van bandbreedte. Het weerstandsvermogen is in 2013 verbeterd naar 5,88 %. Deze waarde is nog steeds te laag ten opzichte van de norm.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft de verhouding aan tussen het balanstotaal (gecorrigeerd voor de boekwaarde van gebouwen en terreinen) en de totale baten. Een te hoge factor zou er op kunnen duiden dat een deel van het kapitaal van een bestuur niet of niet efficiënt wordt benut voor de vervulling van zijn taken. Voor O2G2 ligt de bovengrens op 35%. Hierbij is rekening gehouden met de grootte van de instelling. De kapitalisatiefactor valt binnen de norm.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het "Eigen Vermogen" en het totale vermogen. Het geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om te voldoen aan de totale schulden. De waarde van dit kengetal is ultimo 2013 berekend op 20,5 %. Deze waarde valt buiten de norm. De signaleringsgrens (bovengrens) is 50%. Onlangs heeft de inspectie aangegeven dat zij een ondergrens hanteert van 30%.

Liquiditeit

Liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook betalingen salarissen en bekostiging investeringen, kan voldoen. De liquiditeit ultimo 2013 bedraagt 1,15. Dit is nog net boven de norm van 1.

openbaar onderwijs groep groningen

Jaarrekening 2013

openbaar onderwijs groep groningen

Model A: Balans (x € 1.000) na resultaatbestemming

		31-12-2013	31-12-2012
		EUR	EUR
1 Activa			
Vaste Activa			
1.2	Materiële vaste activa	16.210	15.966
1.3	Financiële vaste activa	0	0
	Totaal vaste activa	<u>16.210</u>	<u>15.966</u>
Vlottende activa			
1.4	Vorraden	0	0
1.5	Vorderingen	7.791	6.852
1.7	Liquide middelen	14.531	15.498
	Totaal vlottende activa	<u>22.322</u>	<u>22.350</u>
	Totaal activa	<u>38.532</u>	<u>38.316</u>
2 Passiva			
		31-12-2013	31-12-2012
		EUR	EUR
2.1	Eigen Vermogen	7.885	3.204
2.2	Voorzieningen	11.174	11.878
2.4	Kortlopende schulden	19.473	23.234
	Totaal passiva	<u>38.532</u>	<u>38.316</u>

Toelichting:

Het Eigen Vermogen ultimo 2012 bedraagt € 3.204 miljoen positief. Het Eigen Vermogen ultimo 2013 na winstbestemming is € 7,885 miljoen positief. Het resultaat van in totaal € 4,682 miljoen is toegevoegd aan het Eigen Vermogen van O2G2.

openbaar onderwijs groep groningen

Model B: Staat van Baten en Lasten (x € 1.000)

Baten		2013	Begroot 2013	2012
		EUR	EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	114.906	110.114	110.193
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	10.976	1.954	17.042
3.4	Baten werk in opdracht van derden	43	206	123
3.5	Overige baten	8.201	5.772	5.122
<u>Totaal baten</u>		<u>134.126</u>	<u>118.046</u>	<u>132.480</u>
Lasten		2013	Begroot 2013	2012
		EUR	EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	102.654	95.960	101.191
4.2	Afschrijvingen	3.250	2.654	3.503
4.3	Huisvestingslasten	15.157	8.630	10.194
4.4	Overige lasten	8.395	10.758	7.785
<u>Totaal lasten</u>		<u>129.456</u>	<u>118.002</u>	<u>122.673</u>
<u>Saldo baten en lasten</u>		<u>4.670</u>	<u>44</u>	<u>9.807</u>
HR	Gerealiseerde herwaardering	0	0	0
5 Financiële baten en lasten		12	0	1
<u>Resultaat</u>		<u>4.682</u>	<u>44</u>	<u>9.808</u>
9 Buitengewoon resultaat		0	0	0
Totaal resultaat		<u>4.682</u>	<u>44</u>	<u>9.808</u>

Toelichting:

In 2013 wordt een positief resultaat gerealiseerd van in totaal € 4,682 miljoen. Begroot is een resultaat van € 44.000. In het resultaat zijn de extra baten vanuit het Herfstakkoord en het Nationaal Onderwijsakkoord verwerkt. Deze extra baten bedroegen in totaal € 4,216. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan het Eigen Vermogen van OZG2.

openbaar onderwijs groep groningen

Model C: Kasstroomoverzicht (x € 1.000)

	31-12-2013	31-12-2012
	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	4.682	9.807
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	3.250	3.503
Mutaties voorzieningen	-704	1.783
Verandering in vlottende middelen:		
Vorraden (-/-)	-	-
Vorderingen (-/-)	-939	-10
Schulden	-3.761	2.224
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.528	17.307
Ontvangen interest	12	5
Betaalde interest (-/-)	-	-4
Buitengewoon resultaat	-	-
	12	1
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.540	17.308
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	-3.507	-2.817
Desinvesteringen in MVA	-	258
Overige investeringen in FVA (-/-)	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-3.507	-2.559
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Overige balansmutaties	-	-
Mutatie liquide middelen	-967	14.749

openbaar onderwijs groep groningen

Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de jaarrekening

Algemeen

Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen is een stichting statutair gevestigd in Groningen, de kernactiviteit is het verzorgen van openbaar primair onderwijs en openbaar voortgezet onderwijs in en buiten de gemeente Groningen.

Toegepaste standaarden

De indeling van de jaarrekening van Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen is opgesteld conform de "Richtlijn Jaarverslag Onderwijs" geldig vanaf het verslagjaar 2008. Vanaf het verslagjaar 2008 gelden voor de inrichting van het jaarverslag de inrichtingsvereisten van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de adviezen van de Raad voor de Jaarverslaggeving die worden gepubliceerd in de zogeheten RJ-bundel. Deze RJ-bundel bevat voorschriften en modellen voor het jaarverslag van zowel commerciële bedrijven als niet-commerciële organisaties en instellingen. OZG2 heeft scholen van het voortgezet onderwijs en het primair onderwijs. Aangezien de scholen voor het voortgezet onderwijs de grootste component vormen zijn de eisen van het voortgezet onderwijs toegepast. Waar deze afwijken met de eisen van het primair onderwijs is de bepaling van het primair onderwijs toegepast (b.v. kengetallen zijn niet verplicht in het voortgezet onderwijs maar wel voor het primair onderwijs).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Bij de waarderingsgrondslagen wordt uitgegaan van de continuïteit van de organisatie. Deze waarderingsgrondslag wordt als aannemelijk geacht op basis van de meerjarenbegroting en liquiditeitsbegroting. In 2011 zijn maatregelen geïnitieerd die leiden tot een positieve meerjarenbegroting en liquiditeitsontwikkeling. In de meerjarenbegroting is een financiële vertaling gemaakt van de personele maatregelen die nodig zijn in verband met de ontwikkelingen voor de WWB-banen en de beleidsmaatregelen die voortvloeien uit de voorstellen die zijn gedaan door de Task Force met betrekking tot een efficiëntere bedrijfsvoering. In 2012 is een Sociaal Plan vastgesteld waarmee de WWB-ers uiterlijk per 1 januari 2014 uitstromen. De maatregelen vanuit de Task Force resulteren in een begroot positief financiële effect van € 1,4 miljoen op jaarbasis. Daarnaast heeft een onderzoek naar de vermogenspositie van OZG2 er toe geleid dat het Eigen Vermogen vanuit de Gemeente in 2012 eenmalig is versterkt met circa € 6,9 miljoen. Eind 2013 is het Eigen Vermogen verder versterkt met de extra middelen van in totaal € 4,216 vanuit het Herfstakkoord en het Nationaal Onderwijs Akkoord. Met de versterking van het Eigen Vermogen, de uitbreiding van de bruidsschat en het doorvoeren van de in 2011 geïnitieerde maatregelen zal de liquiditeitspositie van OZG2 sterk verbeteren. De liquiditeitsbegroting 2014 laten een ruim voldoende liquiditeitspositie zien. OZG2 kan gebruik maken van de kredietruimte van 14 miljoen die vanuit het Ministerie van Financiën beschikbaar is. De begroting 2014 laat zien dat hier geen gebruik van gemaakt hoeft te worden.

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben het vertrouwen dat de hiervoor beschreven plannen, ingang gezette acties en genomen maatregelen kunnen worden gerealiseerd. Op basis van dit vertrouwen is de jaarrekening opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaats gevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie er toe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van

openbaar onderwijs groep groningen

waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Bij de bepaling van het resultaat is uitgegaan van het baten- en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Opbrengsten worden opgenomen indien ze zijn gerealiseerd op balansdatum. Lasten worden opgenomen indien zij oorspronkelijk toebehoren aan het verslagjaar. Bij de waarderingsgrondslagen wordt uitgegaan van de continuïteit van de organisatie. De bedragen zijn in euro's en alle bedragen in de jaarrekening zijn in hele euro's afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Vergelijkende cijfers

De controle op de jaarrekening 2013 gaf geen nieuwe inzichten over de presentatie van de jaarrekening 2013. De presentatie is lijn met de presentatie 2012.

Materiële vaste activa

De waardering van de (im)materiële vaste activa geschiedt op basis van verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs onder aftrek van toegepaste afschrijvingen. Afschrijving vindt jaarlijks lineair plaats op basis van de geschatte gebruiksduur. In 2013 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden voor de afschrijvingstermijnen voor meubilair (van 10 jaar naar 12 jaar) en van gebouwen (van 10 jaar naar 20 jaar) prospectief zijn ge. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingslast voor deze twee onderdelen zijn in 2013 gebaseerd op de nieuwe afschrijvingstermijnen. Voor aanschaf van artikelen in deze categorieën geldt een activeringsgrens van € 500. De keuze hiervoor is ingegeven door het feit dat de aanschafprijs van een afzonderlijk artikel vaak niet hoog is. Echter is het investeringsbedrag vanwege het inkoopvolume vaak wel fors. Het criterium voor activeren is of er sprake is van een duurzaam goed, dat thuishoort in een van de genoemde rubrieken. Alle gebouwen waar OZG2 in gehuisvest is, zijn eigendom van de gemeente Groningen of andere partijen.

De levensduur van de (im)materiële vaste activa waarop afschrijvingen worden gebaseerd is als volgt:

* Aanpassingen gebouwen	20 jaren
* Meubilair	12 jaren
* Computers en toebehoren	4 jaren
* Digiborden	10 jaren

Bijzondere waarde verminderingen

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de netto kasstromen die het actief na verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Financiële vaste activa

Het vermogen van stichtingen die door de scholen in het leven zijn geroepen voor onder andere het boekenfonds worden niet opgenomen als deelneming. Gelet op de bestuurssamenstelling van deze stichtingen kan het bevoegd gezag geen beslissende stem uitbrengen binnen deze besturen.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen inkoop- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van een (eventuele) voorziening voor incourantheid.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een (eventuele) individueel bepaalde waarderingscorrectie voor vorderingen die oninbaar zijn.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) Regeling "Onvoorziene gevallen bij de invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk: WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op het ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt. Volstaan is met de vermelding onder de "niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen" in deze jaarrekening.

openbaar onderwijs groep groningen

Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen, zoals vorderingen en schulden. De instelling handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instelling verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze derivaten worden door de instelling niet gesepareerd van het basiscontract en derhalve in overeenstemming met het basiscontract verwerkt.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Leningen

Voor een toelichting wordt verwezen naar de grondslag voor langlopende schulden.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Voor een toelichting wordt verwezen naar de grondslagen voor financiële vaste activa en vorderingen.

Overige financiële verplichtingen

Voor een toelichting wordt verwezen naar de grondslag voor kortlopende schulden.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen vorderingen op subsidieverstrekkingen en vorderingen op overige debiteuren. Het kredietrisico inzake deze vorderingen is beperkt.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Liquide middelen

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Mutaties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de op dat moment geldende wisselkoersen. Liquide middelen omvatten kasgelden, tegoeden op bank- en girorekeningen en wissels en cheques. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

openbaar onderwijs groep groningen

Eigen Vermogen

Eigen Vermogen wordt onderscheiden in algemene reserve, bestemmingsreserve publiek en bestemmingsreserve privaat. Het stichtingskapitaal betreft het vermogen dat bij de oprichting van de rechtspersoon wordt ingebracht. Dit vermogen is vastgelegd in de statuten en wordt afzonderlijk gerubriceerd als onderdeel van het Eigen Vermogen. De algemene reserve bevat publieke middelen die geen specifieke bestemming kennen en vrij besteedbaar zijn door de instelling. Vanuit het rechtmatigheid aspect dienen bestedingen ten dienste van het onderwijs plaats te vinden. De reserve muteert afhankelijk van de toevoegingen en onttrekkingen als gevolg van de jaarlijkse verdeling van het exploitatiesaldo.

Bestemmingsreserves publiek zijn opgebouwd uit overheidsmiddelen en moeten worden aangewend voor onderwijsdoelstellingen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

De voorziening reorganisatiekosten houdt verband met de geschatte kosten van afvloeiing van een aantal medewerkers op verschillende afdelingen binnen OZG2. Voor de verwachte kosten inzake planmatig onderhoud van panden, installaties e.d. wordt eveneens een voorziening gevormd. Gebaseerd op het meer-jaren onderhoudsplan.

Dotaties aan de voorzieningen lopen via de exploitatierekening. Uitgaven in verband met het doel waarvoor de voorziening is gevormd gaan ten laste van de voorziening. Vrijval ten gunste van de exploitatie vindt plaats als blijkt dat de voorziening (deels) niet meer nodig is voor zijn oorspronkelijke doel.

De voorziening jubileum betreft de voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

De voorziening spaarverlof betreft de voorziening voor medewerkers met spaarverlof uit het verleden. De berekening is gebaseerd op de loonkosten voor deze medewerkers en de omvang van het opgebouwde spaarverlof.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente methode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bedragen) en nog te bepalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van de bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Conform de regeling de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 augustus 2012, nr. JOZ/378065 vindt de verantwoording van de aanvullende bekostiging ten behoeve van het stimuleren van de invoering van passend onderwijs voor de samenwerkingsverbanden i.o. conform artikel 13, lid 1 van de regeling OCW-subsidies plaats in de jaarverslaggeving van de contactschool of de instelling. Voor het SWV 20.01 PO i.o is SBO de Bekenkampschool de contactschool en vindt derhalve de verantwoording van deze aanvullende bekostiging plaats in het jaarverslag van OZG2.

De totale omvang van de aanvullende subsidie voor 2013 bedraagt € 509.340, hiervan is € 163.268 besteed en verantwoord, waarmee het resultaat voor het SWV 20.01 PO i.o. nihil is. Het Eigen Vermogen van het SWV 20.01 PO i.o. is ultimo 2013 nihil. In de balans van OZG2 is een bedrag van € 837.315 verantwoord onder de kortlopende schulden.

openbaar onderwijs groep groningen

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt - overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van een terugbetaling voor het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds ende werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden vastgesteld. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de organisatie de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de organisatie zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de organisatie zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van de door de organisatie gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in de dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de organisatie voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Mutaties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de op dat moment geldende wisselkoersen.

openbaar onderwijsgroep groningen

Vaste activa (x € 1.000)

1.1 Immateriële vaste activa

Aanschaf Prijs 01-01-2013	Afschrijving cumulatief 1-1-2013	Boekwaarde 01-01-2012	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aanschaf prijs 31-12-2013	Afschrijving Cumulatief 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2013
EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.2 Materiële vaste activa

Aanschaf Prijs 01-01-2013	Afschrijving Cumulatief 01-01-2013	Boekwaarde 01-01-2013	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aanschaf Prijs 31-12-2013	Afschrijving cumulatief 31-12-2013	Boekwaarde 31-12-2013
EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
10.330	4.817	5.513	850	0	467	11.800	5.284	5.896
23.117	3.340	9.807	2.400	0	2.512	25.547	6.852	9.695
951	305	646	244	0	271	1.895	576	619
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
34.428	8.462	6.966	3.494	0	3.250	37.922	2.172	16.210

Toelichting:

Alle gebouwen waar OZG2 in gehuisvest is, zijn eigendom van de gemeente Groningen of andere partijen. De balanspost gebouwen en terreinen bestaan voornamelijk uit de investeringen en verbouwingen door OZG2 in de scholen. De inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn de reguliere investeringen in het onderwijs.

De activa voor inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn direct gerelateerd aan de betreffende scholen. De activa in relatie tot aanpassingen aan gebouwen komen tot uitdrukking op een bovenschoolsbudget huisvesting..

openbaar onderwijs groep groningen

1.3

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-2013 EUR	Investerings en verstrekte leningen EUR	Desinvesteringen en afgeloste leningen EUR	Resultaat deelnemingen EUR	Boekwaarde 31-12-2013 EUR
13.7 Overige vorderingen	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0

Binnen O2G2 zijn geen financiële vaste activa aanwezig.

openbaar onderwijs groep groningen

Vorraden & Vorderingen (x € 1.000)

1.5	Vorderingen	31-12-2013	31-12-2012
		EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren	765	1.200
1.5.2	OCW/LNV	2.347	2.617
1.5.3	Groepsmaatschappijen	0	0
1.5.6	Overige overheden	2.707	1.874
1.5.7	Overige vorderingen	1.191	951
1.5.8	Overlopende activa	781	210
	<u>Vorderingen</u>	7.791	6.852
	Uitsplitsing		
1.5.7.1	Personeel	131	134
1.5.7.2	Overige	1.060	817
	<u>Overige vorderingen</u>	<u>1.191</u>	<u>951</u>
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	371	218
1.5.8.2	Verstreckte voorschotten	18	3
1.5.8.3	Overige overlopende activa	392	-11
	<u>Overlopende activa</u>	<u>781</u>	<u>210</u>

Toelichting:

De vorderingen ultimo 2013 zijn 14% hoger dan de vorderingen ultimo 2012. De kortlopende vorderingen op het ministerie van OCW komen door het betalingsritme van het ministerie met betrekking tot de personele bekostiging voor het primair onderwijs. In de maanden augustus - december zijn de uitbetalingen lager dan de baten over deze maanden. De vordering op de gemeente is gestegen in verband met afrekeningen van nieuwbouwprojecten. De overlopende activa kent een stijging bestaande uit de incidentele vordering op de belastingdienst in verband met de verlaging van het premiepercentage WAO-WIA voor 2013.

openbaar onderwijs groep groningen

Effecten & liquide middelen (x € 1.000)

1.7	Liquide middelen	31-12-2013	31-12-2012
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	20	18
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	14.511	15.480
1.7.4	Overige liquide middelen	0	0
	Liquide middelen	14.531	15.498

Toelichting:

In 2010 zijn de bankrekeningen van de PO-scholen vrijwel allen opgeheven. Sprake is van één centrale bankrekening via het bestuursbureau waar alle betalingen via lopen. De VO-scholen hebben nog wel aparte bankrekeningnummer maar maken wel integraal onderdeel uit de centrale bankrekening (zero balancing), de tegoeden op de bankrekeningen zijn gepresenteerd onder de tegoed op bank- en girorekeningen. Verder bestaan de liquide middelen uit kassaldi van de scholen.

Het saldo op rekeningcourant tegoed bij het Ministerie van Financiën (schatkistbankieren) is in 2013 licht afgenomen.

openbaar onderwijs groep groningen

Eigen Vermogen (x € 1.000)

2.1 Eigen Vermogen

	Stand per 01-01-2013	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2013
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.1.1 Algemene reserve	2.945	4.682	0	7.627
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	258	0	0	258
2.1.6 Herwaarderingsreserve	-	0	0	0
2.1.7 Andere wettelijke reserves	-	0	0	0
<u>Eigen vermogen</u>	3.203	4.682	0	7.885

Toelichting:

Het Eigen Vermogen ultimo 2012 bedraagt € 3.203 miljoen. Ultimo 2013 bedraagt het Eigen vermogen € 7,885 miljoen. In 2013 zijn extra rijksmiddelen ontvangen vanuit het Herfstakkoord en NOA. Deze aanvullende middelen zijn verwerkt in het resultaat van 2013 en bedragen € 4,216 miljoen.

Analyse vermogen

Het Eigen Vermogen van het onderwijs is bedoeld om de belangrijkste risico's (vooral leerlingfluctuatie) op te vangen. Voor de hoogte van het Eigen Vermogen is een bandbreedte vastgelegd. De hoogte en inzet van reserves en voorzieningen is genormeerd in de schoolbestuurlijke uitgangspunten rond de reserves (Eigen Vermogen) en voorzieningen. De bestemmingsreserve betreft een reserve die is gevormd vanuit overschotten op ouderbijdragen uit het verleden voor de tussenschoolse opvang (TMO) in het primair onderwijs. De reserve kan worden ingezet op eventuele tekorten in de toekomst voor de TMO.

Het Ministerie van OCW geeft aan dat een weerstandsvermogen (verhouding tussen het Eigen Vermogen en de totale baten) tussen de 10% en 40% wenselijk is. Het weerstandsvermogen van O2G2 bedraagt ultimo 2013 5,88%. Deze waarde is nog steeds te laag ten opzichte van de norm. Voor een verdere versterking van het Eigen Vermogen zijn er vanaf 2011 maatregelen geïnitieerd die leiden tot een structureel overschot op de meerjarenbegroting.

openbaar onderwijsgroep groningen

Voorzieningen schulden (x € 1.000)

2.2	Voorzieningen	Stand per 01-01-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2013	Kortlopend deel<1 jaar	Langlopend deel>1 jaar
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	1.773	1.313	823	0	2.264	948	1.316
2.2.3	Overige voorzieningen	10.105	1.971	2.530	636	8.910	3.236	5.674
	<u>Voorzieningen</u>	11.878	3.284	3.353	636	11.174	4.184	6.990

De personeelsvoorzieningen bestaan uit:

	Stand per 01-01-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2013
2.2.1.1	Voorziening vertrekregelingen	717	531	497	751
2.2.1.2	Ambtsjubilea	588	425	150	863
2.2.1.3	Spaarverlof	468	357	176	650
		1.773	1.313	823	2.264

De overige voorzieningen bestaan uit:

	Stand per 01-01-2013	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2013
2.2.3.2	Onderhoud	10.105	1.971	2.530	8.910
		10.105	1.971	2.530	8.910

Toelichting:

De voorzieningen zijn in 2013 afgenomen met € 0,7 miljoen. De overige voorzieningen zijn fors gedaald in 2013, dit betreft de voorziening voor het onderhoud. In 2012 is een nieuwe schouw uitgevoerd voor alle panden die door OZG2 worden gebruikt en is op basis van deze schouw een nieuw meer-jaren onderhoudsplan opgesteld. De

openbaar onderwijsgroep groningen

voorziening voor het planmatig onderhoud is op basis van dit plan bepaald op € 8,91 miljoen. In 2014 zal voor een bedrag van € 3.236 worden besteed aan planmatig onderhoud.

Met betrekking tot de personeelsvoorziening is geen duidelijke splitsing aan te geven tussen het kortlopend deel en het langlopend deel, dit omdat een deel van de voorziening is gevormd in verband met spaarverlof (totaal € 650.000), het kortlopende gedeelte voor het gedeelte spaarverlof van de personeelsvoorziening is bepaald op basis van de onttrekking 2013.

openbaar onderwijs groep groningen

Kortlopende schulden (x € 1.000)

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2013	31-12-2012
		EUR	EUR
2.4.3	Crediteuren	2.489	3.771
2.4.5	Schulden aan groepsmaatschappijen	0	0
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.183	4.564
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	1.446	1.351
2.4.9	Overige kortlopende schulden	3.744	3.999
2.4.10	Overlopende passiva	7.611	9.549
	<u>Kortlopende schulden</u>	19.473	23.234
	 Uitsplitsing		
2.4.7.1	Loonheffing	4.183	4.564
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	0	0
	<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	4.183	4.564
2.4.9.2	Schulden aan kredietinstellingen	0	0
2.4.9.2	Overige	3.744	3.999
	<u>Overige kortlopende schulden</u>	3.744	3.999
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidies OCW/LNV geoormerkt	629	555
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringssubsidies	0	0
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	0	0
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	3.107	3.047
2.4.10.6	Accountants en administratiekosten	57	48
2.4.10.8	Overige	3.818	5.899
	<u>Overlopende passiva</u>	7.611	9.549

Toelichting:

De post crediteuren welke per ultimo 2013 aanwezig is, is begin 2014 vrijwel geheel betaald.

Een groot deel van de kortlopende schulden bestaat uit de betalingen aan de belastingdienst, ABP en het UWV voor de pensioen, sociale premies en loonbelasting die betrekking hebben op de salarissen van december. De overige kortlopende schulden bestaan met name uit nog te betalen kosten en vooruit ontvangen subsidies.

In de overlopende passiva is voor een bedrag van € 1,49 miljoen verantwoord voor vooruit ontvangen aanvullende middelen voor de bruidsschat voor 2014 en € 0,99 aan vooruit ontvangen programmamiddelen ten behoeve van huisvestingprojecten. Daarnaast is voor een bedrag van € 0,7 miljoen verantwoord aan vooruit ontvangen rijksbekostiging.

openbaar onderwijsgroep groningen

Model G (x € 1.000)

Verantwoording van subsidie die volledig verplicht besteed moeten worden aan het in de subsidiebeschikking omschreven doel (regeling OCW-subsidies art.13, lid 2 sub b)											
Situatie 1: aflopend per ultimo verslagjaar											
Omschrijving	Kenmerk	Jaar	Bedrag van toewijzing	Saldo 2012	Ontvangen	Lasten	Investering	Saldo	2013		
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR		
Binnenmilieu VO	BEK-09/129135U	2010	1.168	949	0	322	0	627			
Onderwijslijderfening basisonderwijs 2012-2013	280579-1	2012	423	275	0	275	0	0			
Doortntw praktijkond 2012	486591-1	2012	10	10	0	10	0	0			
Prestatiesubsidie VSV VO vast 2013	div.beschikkingen	2013	100	100	0	100	0	0			
Totaal			533	385	0	385	0	0			
Situatie 2: doorlopend tot een volgend verslagjaar											
Omschrijving	Kenmerk	Jaar	Bedrag van toewijzing	Saldo 2012	Ontvangen	Lasten	Investering	Saldo	2013		
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR		
Prestatiesubsidie VSV VO vast 2014	div.beschikkingen	2014	100	0	100	0	0	100			
Totaal			100	0	100	0	0	100			

Dit is voor het ministerie van OCW een verplicht model. Het geeft het verloop van de inkomsten en uitgaven weer op geoordeelde subsidies.

openbaar onderwijs groep groningen

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Binnen O2G2 is sprake van de volgende niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen:

Lease reprografie

De meeste scholen hebben lease- of huurovereenkomsten afgesloten met betrekking tot reprovorzieningen. Uit een inventarisatie van de contracten blijkt dat de looptijd en duur van de contracten zeer divers is. De met lease reprografie gemoeide kosten bedragen op jaarbasis ongeveer € 800.000.

Huur gebouwen

Er zijn meerdere langlopende huurovereenkomsten. Deze zijn geëxpireerd en worden nu telkens met een jaar verlengd. Voor het ondersteuningsbureau is een overeenkomst aangegaan per 1 december 2010 welke loopt voor de duur van 10 jaar (2020). De hiermee gemoeide kosten bedragen € 0,929 mln. voor de resterende contractperiode.

Afvalverwijdering

Voor de afvalverwijdering is per 31-12-2009 een contract afgesloten voor de duur van 5 jaar met een resterende contractwaarde van € 170.000 en een resterende looptijd tot 31-12-2014.

Vordering op OCW

Uit hoofde van de aanpassing van de bekostigingssystematiek in 2006 ontstond een vordering op OC&W ter grootte van € 4,2 miljoen bij de VO-scholen. De vordering op OC&W is in de balans afgeboekt, omdat deze slechts wordt geëffectueerd bij opheffing van de school. Aangezien er geen voornemen is de school op te heffen, is de waarde feitelijk nihil.

openbaar onderwijs groep groningen

Rijksbijdragen (x € 1.000)

3.1 Rijksbijdragen		2013	2012
		EUR	EUR
3.1.1	Rijksbijdragen OCW/LNV	97.684	98.247
3.1.2	Overige subsidies OCW/LNV	17.222	11.946
	<u>Rijksbijdragen</u>	114.906	110.193
Uitsplitsing			
3.1.1.1	OCW	97.684	98.247
OCW			
3.1.2.1.1	Geoormerkte subsidies	383	690
3.1.2.2.1	Niet-geoormerkte subsidies	16.839	11.256
	<u>Overige subsidies OCW</u>	17.222	11.946
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies		2013	2012
		EUR	EUR
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	10.605	16.232
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	371	810
	<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	10.976	17.042
Uitsplitsing			
3.2.1.1	Bijdrage educatie	0	0
3.2.1.2	Overige gemeentelijke bijdragen en subsidies	10.605	16.232
	<u>Gemeentelijke bijdragen en subsidies</u>	10.605	16.232

Toelichting:

De rijksbijdragen zijn in 2013 € 4,713 miljoen hoger dan in 2012 met name door de extra middelen vanuit het Herfstakkoord en NOA, deze middelen bedragen €4,216 miljoen.

De Overige overheidsbijdragen en -subsidies zijn in 2013 € 6,066 miljoen lager dan in 2012.

De gemeentelijke bijdragen in 2012 bestaan uit de eenmalige baten ter versterking van het Eigen Vermogen van € 6,861 miljoen en de extra bruidsschatmiddelen van € 2,080 miljoen. OZG2 heeft in 2013 iets meer middelen ontvangen vanuit programmagelden huisvesting dan in 2012.

De overige overheidsbijdragen betreffen inkomsten vanuit het vervangingsfonds voor de PO scholen. In 2013 zijn deze baten verder gedaald omdat OZG2 per 1 augustus volledig eigen risicodrager is geworden voor het vervangingsfonds.

openbaar onderwijs groep groningen

Andere baten (x € 1.000)

3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	2013	2012
		EUR	EUR
		<hr/>	<hr/>
3.4	Baten in opdracht van derden	2013	2012
		EUR	EUR
		<hr/>	<hr/>
3.4.3	Overige baten werk in opdracht van derden	43	123
	<u>Baten in opdracht van derden</u>	43	123
		<hr/>	<hr/>
	Uitsplitsing		
	Contractonderzoek		
	Overige baten werk in opdracht van derden		
3.4.3.3	Overige baten in opdracht van derden	43	123
	<u>Overige baten werk in opdracht van derden</u>	43	123
		<hr/>	<hr/>
3.5	Overige baten	2013	2012
		EUR	EUR
		<hr/>	<hr/>
3.5.1	Verhuur	221	380
3.5.2	Detachering personeel	1.594	754
3.5.5	Ouderbijdragen	1.340	1.066
3.5.6	Overige	5.046	2.922
	<u>Overige baten</u>	8.201	5.122
		<hr/>	<hr/>

Toelichting

De ouderbijdragen bestaan uit bijdragen van ouders voor de Tussen de middag Opvang voor de PO scholen en de ouderbijdragen voor de VO scholen. Deze zijn licht gestegen ten opzichte van 2012.

De overige baten bestaan uit baten WSNS, overige subsidie, tegemoetkoming in de huisvestingskosten voor gebruik derden en vergoeding voor de gemaakte kosten voor het REC en Rebound. De overige baten WSNS zijn in 2013 gestegen ten opzichte van 2012.

openbaar onderwijs groep groningen

Lasten (x € 1.000)

4.1	Personeelslasten	2013	2012
		EUR	EUR
4.1.1	Lonen en salarissen	92.654	92.374
4.1.2	Overige personele lasten	10.000	8.817
	<u>Personeelslasten</u>	102.654	101.191
	Uitsplitsing		
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	71.134	72.366
4.1.1.2	Sociale lasten	10.586	10.096
4.1.1.3	Pensioenpremies	10.934	9.912
	<u>Lonen en salarissen</u>	92.654	92.374
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	977	-114
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	5.308	5.237
4.1.2.3	Overig	3.715	3.694
	<u>Overige personele lasten</u>	10.000	8.817

Over 2013 zijn in totaal gemiddeld 1570 fte's in dienst geweest. In 2012 waren in totaal gemiddeld 1602 fte's in dienst.

4.2	Afschrijvingen	2013	2012
		EUR	EUR
4.2.2	Materiële vaste activa	3.250	3.503
	<u>Afschrijvingen</u>	3.250	3.503
4.3	Huisvestingslasten	2013	2012
		EUR	EUR
4.3.1	Huur	1.987	2.217
4.3.3	Onderhoud	1.280	2.355
4.3.4	Energie en water	1.955	1.496
4.3.5	Schoonmaakkosten	1.644	1.553
4.3.6	Heffingen	180	439
4.3.7	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	7.468	1.898
4.3.8	Overige	643	236
	<u>Huisvestingslasten</u>	15.157	10.194
4.4	Overige lasten	2013	2012
		EUR	EUR
4.4.1	Administratie en beheerslasten	1.991	1.552
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.954	2.907
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	0	1
4.4.4	Overige	3.450	3.325
	<u>Overige lasten</u>	8.395	7.785

Toelichting

4.1 Personele lasten

De personele lasten voor 2013 zijn € 1,146 miljoen gestegen ten opzichte van 2012. De stijging wordt met name veroorzaakt door de stijging van de overige personele lasten.

De kosten voor personeel niet in loondienst zijn in lijn met 2012. De afwijking ten opzichte van 2012 wordt met name veroorzaakt door de dotatie aan de personele voorziening. Het Zernike heeft de voorziening spaarverlof verhoogd waarmee het spaarverlof in lijn met de andere scholen voor 100% is voorzien.

openbaar onderwijs groep groningen

4.2 Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn in 2013 iets gedaald ten opzichte van 2012. In 2013 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden voor de afschrijvingstermijnen voor meubilair en gebouwen.

4.3 Huisvestingslasten

De huisvestingslasten stijgen met € 4,963 miljoen ten opzichte van 2012. In 2013 zijn de programmakosten sterk gestegen ten opzichte van 2012 onder andere voor de nieuwbouw van de Haydyschool.

De energielasten zijn bepaald op basis van de ontvangen voorschotnota's en afrekeningen uit voorgaande jaren.

4.4 Overige lasten

De overige lasten zijn licht gestegen ten opzichte van 2012.

Accountantshonoraria:

	EY	KPMG	Overig	Totaal
	Accountants N.V.	Accountants N.V.	KPMG-netwerk	
	2013	2013	2013	2013
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Onderzoek van de jaarrekening	57	24		81
Andere controleopdrachten		0		0
Adviesdiensten op fiscaal terrein			19	19
Andere niet-controlediensten		3		3
	57	27	19	103
	KPMG	Overig	Totaal	
	Accountants N.V.	KPMG-netwerk	KPMG	
	2012	2012	2012	
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	
Onderzoek van de jaarrekening	65		65	
Andere controleopdrachten	9		9	
Adviesdiensten op fiscaal terrein		21	21	
Andere niet-controlediensten	6		6	
	80	21	101	

Toelichting:

De bovenstaande accountantshonoraria zijn ten laste gebracht van het resultaat en betreffen uitsluitend de werkzaamheden uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta. De accountantskosten onderzoek jaarrekening KPMG betreffen meerwerkkosten voor de jaarrekening 2012.

openbaar onderwijs groep groningen

Financieel en buitengewoon (x € 1.000)

5 Financiële baten en lasten		2013	2012
		EUR	EUR
5.1	Rentebaten	12	5
5.5	Rentelasten	0	4
<u>Financiële baten en lasten</u>		12	1

Toelichting:

De rentebaten zijn in 2013 fors hoger dan in 2012 door hogere rente-inkomsten voor het schatkistbankieren. Het rentepercentage op de rekening courant van de rekening bij het Ministerie van Financiën was in 2012 gedaald naar bijna nihil. In 2013 is dit percentage iets gestegen.

openbaar onderwijs groep groningen

Segmentatie (x € 1.000)

Baten	EUR	EUR	EUR
	VO	PO	Bovenschools
3.1 - Rijksbijdragen	61.711	52.382	813
3.2 - Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.332	8.172	1.472
3.4 - Baten werk in opdracht van derden	19	25	-1
3.5 - Overige baten	4.275	2.458	1.468
Totaal baten	67.337	63.037	3.752
Lasten			
4.1 - Personeelslasten	52.095	45.556	5.004
4.2 - Afschrijvingen	2.151	1.002	97
4.3 - Huisvestingslasten	4.017	10.851	288
4.4 - Overige lasten	6.101	4.547	-2.253
Totaal lasten	64.364	61.956	3.136
5.1 - Rentebaten	-	-	4
5.5 - Rentelasten	5	-	2
9.1 - Buitengewone baten	-	-	-
9.1 - Buitengewone lasten	-	-	-
Resultaat	2.967	1.080	635

Toelichting:

O2G2 is een schoolbestuur met scholen voor het primair- en voortgezet onderwijs. In de financiële verantwoording dient het financiële resultaat naast de consolidatie ook te worden gesegmenteerd. Dit is verplicht omdat het ministerie de benchmark met de andere scholen voor het voortgezet en primair onderwijs goed kan maken. Vanuit de segmentatie is geen aansluiting te maken met de staat van baten-lasten zoals opgenomen in de jaarrekening. Dit komt doordat er naast de administraties van het VO en PO sprake is van een ondersteuningsbureau. Deze baten en lasten zijn weergegeven in de kolom bovenschools. De kosten die door het ondersteuningsbureau worden gemaakt inzake de scholen worden niet in alle gevallen direct doorbelast aan de scholen.

openbaar onderwijs groep groningen

Verplichte toelichting

Model E: Verbonden partijen

Het openbaar onderwijs participeert in relatie tot de zorg in een aantal samenwerkingsverbanden die als verbonden partijen te kenmerken zijn. Het betreft de volgende deelnemingen.

Overige verbonden partijen (minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap)

	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Samenwerkingsverband WSNS (basisonderwijs)	stichting	Groningen	Overig
Regionaal Expertise Centrum (speciaal onderwijs)	stichting	Groningen	Overig
Samenwerkingsverband VO	stichting	Groningen	Overig
Stichting Playing for Succes	Stichting	Groningen	Overig

openbaar onderwijs groep groningen

Model F: WOPT

Sinds 1 maart 2006 is de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT) van kracht. Op grond van deze wet verschaft Openbaar Onderwijs Groep Groningen in deze bijlage de volgende informatie. Over 2013 zijn er geen medewerkers welke op basis van art. 6 lid 2 van de wet een jaarinkomen plus eventuele afspraken hebben die in 2013 zijn gemaakt, die de WOPT van € 228.000 (norm 2013) overschrijden.

openbaar onderwysgroep groningen

Model WNT: Bezoldiging bestuurders en toezichthouders (x € 1.000)

Is er een bezoldiging van de bestuurders

Ja/Nee J

Is er een bezoldiging van de toezichthouders

Ja/Nee J

	Duur arbeidsover- eenkomst /werkzaam heden	Duur arbeidsover- eenkomst /werkzaam heden	Ingangs datum dienst- verband	Taak- omvang	Dienst- betrekking (D) of op Interimbasis (I)	Fte	D of I	2013	2013	2013	EUR	EUR	EUR	2013	EUR	EUR	2013	EUR	Uitk wegens beëindiging v/h dienst- verband	
																				Periodiek betaalde beloningen /gratificatie
Bestuurders																				
Uitsplitsing																				
Mevr. M. Schreur	1-2-2010	31-12-2013		1	D	1	D	142	0	0	38	75								
Dhr. T. Wagenaar	1-2-2012	31-01-2014		1	D	1	D	124	0	0	35	0								
Totaal Bestuurders								266	0	0	73	75								
Interim-bestuurders																				
Dhr. R. Vinke	1-1-2013			0,7	I		I	149	0	0	0									
Toezichthouders																				
Uitsplitsing																				
dhr. J. de Jeu voorzitter	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					9	0	0										
dhr. L. Zwiers lid RvT	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					6	0	0										
mevr. S. Waslander lid RvT	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					6	0	0										
dhr. L. Kroes lid RvT	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					4,5	0	0										
mevr. J. Dolfing lid RvT	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					6	0	0										
mevr. E. Jansen lid RvT	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					6	0	0										
dhr. H. Bakker lid RvT	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					6	0	0										
Totaal Toezichthouders								43,5	0	0	0	0								

openbaar onderwijsgroep groningen

De bezoldiging van het College van Bestuur bestaat uit de loonkosten in 2013 en een eenmalige uitkering bij beëindiging dienstverband (incl. werkgeverslasten, pensioenlasten en overige vergoedingen).
De bezoldiging van de Toezichthouders bestaat uit de verstrekte vergoeding.

Het normenkader rondom de 'Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000 104920. De Aanpassingswet WNT is als onderdeel van dit normenkader nog niet formeel aangenomen door de Eerste Kamer. Voor het opmaken van de jaarrekening is in lijn met de mededeling van de minister van BZK d.d. 12 februari 2014, gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 18 februari 2014, de Aanpassingswet WNT wel als onderdeel van het normenkader gehanteerd.

Ten aanzien van interim-functionarissen die geen topfunctie vervullen hebben wij gebruik gemaakt van de mogelijkheid die paragraaf 6 van de Beleidsregels toepassing WNT biedt inzake de volledige openbaarmaking van deze functionarissen . Op basis van de Beleidsregels toepassing WNT (inclusief de wijziging van paragraaf 6 volgens besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 maart 2014, nr. 2014-0000142706 kan en hoeven wij niet volledig te voldoen aan de verplichting voor openbaarmaking van deze interim-functionarissen zoals voorgeschreven in artikel 4.2 lid 2c van de WNT (inclusief verwerking Aanpassingswet WNT)

Overige gegevens

openbaar onderwijs groep groningen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

openbaar onderwijs groep groningen

Resultaat bestemming (x € 1.000)

Voorstel resultaatbestemming

Voorgesteld wordt om het financieel resultaat over 2013 als volgt te bestemmen:

Algemene reserve	4.682
Bestemmingsreserve (publiek)	<u>0</u>
Netto resultaat	4.682

openbaar onderwijs groep groningen

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn in dit kader geen gebeurtenissen na balansdatum te noemen.

openbaar onderwijs groep groningen

Samenwerkingsverband SWV 20.01 PO i.o.

Conform de regeling de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 augustus 2012, nr. JOZ/378065 vindt de verantwoording van de aanvullende bekostiging ten behoeve van het stimuleren van de invoering van passend onderwijs voor de samenwerkingsverbanden i.o. conform artikel 13, lid 1 van de regeling OCW-subsidies plaats in de jaarverslaggeving van de contactschool of de instelling. Voor het SWV 20.01 PO i.o is SBO de Bekenkampschool de contactschool en vindt derhalve de verantwoording van deze aanvullende bekostiging plaats in het jaarverslag van O2G2.

De totale omvang van de aanvullende subsidie 2012 bedraagt € 539.095, hiervan is € 46.454 besteed en verantwoord, waarmee het resultaat voor 2012 voor het SWV 20.01 PO i.o. nihil is. Het restant van de subsidie is als kortlopende schuld verantwoord. In 2013 bedraagt de totale omvang van de subsidie € 509.340, hiervan is € 163.268 besteed en verantwoord, waarmee het resultaat voor 2013 voor het SWV 20.01 PO i.o. nihil is. Het restant van de subsidie is als kortlopende schuld verantwoord.

	31-12-2013	31-12-2012
	EUR	EUR
1 Activa		
Vaste Activa		
1.2 Materiële vaste activa	1.398	730
1.3 Financiële vaste activa	-	-
Totaal vaste activa	<u>1.398</u>	<u>730</u>
Vlottende activa		
1.4 Voorraden	-	-
1.5 Vorderingen	837.315	491.911
1.7 Liquide middelen	-	-
Totaal vlottende activa	<u>837.315</u>	<u>491.911</u>
Totaal activa	<u>838.713</u>	<u>492.641</u>
2 Passiva		
2.1 Eigen Vermogen		
2.1 Eigen Vermogen	-	-
2.2 Voorzieningen		
2.2 Voorzieningen	-	-
2.4 Kortlopende schulden		
2.4 Kortlopende schulden	838.713	492.641
Totaal passiva	<u>838.713</u>	<u>492.641</u>

openbaar onderwijs groep groningen

Baten		2013	2012
		EUR	EUR
3.1	Rijksbijdragen	163.268	46.454
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies		
3.4	Baten werk in opdracht van derden		
3.5	Overige baten		
	Totaal baten	163.268	46.454
Lasten		2013	2012
		EUR	EUR
4.1	Personeelslasten	-	-
4.2	Afschrijvingen	-	-
4.3	Huisvestingslasten	-	-
4.4	Overige lasten	163.268	46.454
	Totaal lasten	163.268	46.454
	Saldo baten en lasten	0	0
HR	Gerealiseerde herwaardering	-	-
	5 Financiële baten en lasten	-	-
	Resultaat	-	-
	9 Buitengewoon resultaat	-	-
	Totaal resultaat	0	0

openbaar onderwijs groep groningen

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer 42510
Naam instelling Openbaar Onderwijs Groep Groningen (O2G2)
Adres Leonard Springerlaan 39

Postadres Postbus 744
Postcode / Plaats 9700 AS Groningen
Telefoon 050 - 3680 8800
E-mail info@o2g2.nl
Internet-site www.openbaaronderwijsgroepgroningen.nl

Contactpersoon mw. A. Lalkens
Telefoon 050 - 368 8800
E-mail a.lalkens@o2g2.nl

